

Knowledge Management
in Health System
Quarterly

Fourth Year | No.Seven | Spring 2025

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت توسعه مدیریت، منابع و برنامه ریزی

سال چهارم | شماره هفتم | بهار ۱۴۰۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

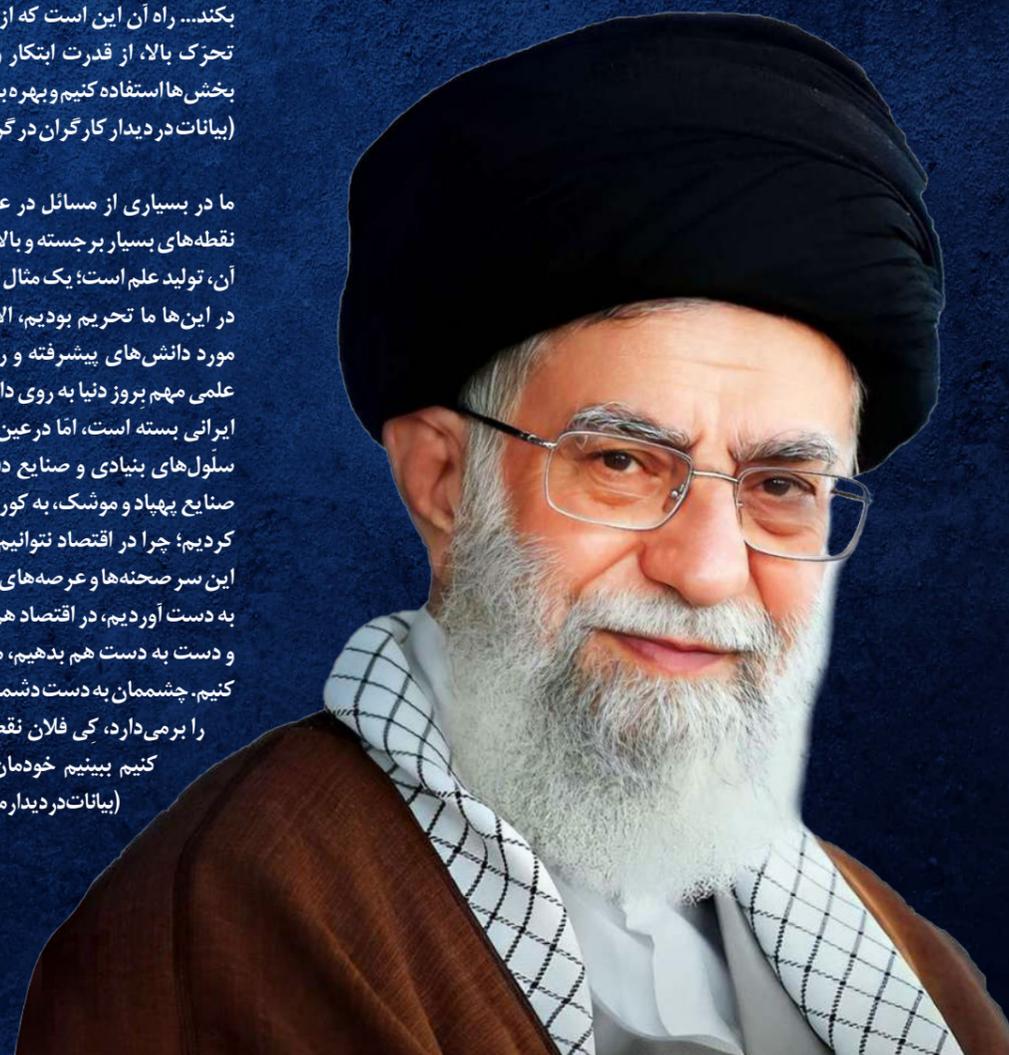
جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت توسعه مدیریت و منابع و برنامه ریزی

“

پیشرفت علمی؛ با تکیه بر تولید بومی علم و همراه با خودباوری، امید به موفقیت و حرکت جهادی

تکیه بر توان داخلی؛ تقویت خودباوری ملی
اگر ملت ایران بخواهد جایگاه شایسته‌ی خود را پیدا بکند... راه آن این است که از دانش، از هوش، از قدرت تحرک بالا، از قدرت ابتکار و از عزم راسخ در همه‌ی بخش‌ها استفاده کنیم و بهره‌گیریم.
(بیانات در دیدار کارگران در گروه صنعتی مپنا ۹۳/۲/۱۰)

ما در بسیاری از مسائل در عین تحریم توانسته‌ایم به نقطه‌های بسیار برجسته و بالادست پیدا کنیم؛ یک مثال آن، تولید علم است؛ یک مثال آن، صنعت و فناوری است؛ در این‌ها ما تحریم بودیم، الان هم تحریم هستیم. در مورد دانش‌های پیشرفته و روز، الان هم درهای مراکز علمی مهم بروز دنیا به روی دانشمندان ایرانی و دانشجوی ایرانی بسته است، اما در عین حال، ما در نانو، هسته‌ای، سلول‌های بنیادی و صنایع دفاعی پیشرفت کردیم، در صنایع پهباد و موشک، به کوری چشم دشمن، پیشرفت کردیم؛ چرا در اقتصاد نتوانیم پیشرفت کنیم؟! ما که در این سر صحنه‌ها و عرصه‌های گوناگون این همه موفقیت به دست آوردیم، در اقتصاد هم اگر عزممان را جزم کنیم و دست به دست هم بدهیم، می‌توانیم اقتصاد را شکوفا کنیم. چشممان به دست دشمن نباشد که کی این تحریم را برمی‌دارد، کی فلان نقطه را موافقت می‌کند؛ نگاه کنیم ببینیم خودمان چه کار می‌توانیم بکنیم.
(بیانات در دیدار مردمی - حرم رضوی ۹۳/۱/۱)

“

«امروز اگر بخواهیم سعادت این کشور تامین شود، مردم عزیز ایران با توانایی‌هایی که خداوند متعال در جوهره این کشور و ملت قرار داده است باید در مسیر شناخت و توانایی‌های خویش قدم بردارند و در مقابل همه تهدیدات و فشارهای خارجی مردانه ایستادگی نمایند.»

تکیه بر توان داخلی؛ افزایش قدرت و اقتدار ملی
ملت ایران باید خود را قوی کند؛ حرف، درباره‌ی اقتدار ملی است. ملت عزیزمان اگر ملتی قوی نباشد و ضعیف باشد، زور خواهد شنفت، به او زور می‌گویند؛ باج‌گیران عالم از او باج می‌گیرند، از او باج می‌خواهند؛ اگر بتوانند به او اهانت می‌کنند؛ اگر بتوانند زیر پا او را لگد می‌کنند. طبیعت دنیایی که با افکار مادی اداره می‌شود، همین است. ما اولاً استعداد قوی شدن، زیاد داریم؛ امکانات و ظرفیت‌ها هم زیاد داریم؛ ملت ما به سمت اقتدار ملی هم راه افتاده است و راه زیادی پیموده است. (بیانات در دیدار در حرم رضوی ۹۳/۱/۱)

«هر جا شما قوی بودید، توانا بودید، روی پای خودتان توانستید بایستید، آن‌ها مجبور می‌شوند مؤدبانه‌تر با شما رفتار بکنند، منطقی‌تر با شما رفتار بکنند؛ این کلید حل همه‌ی مشکلات کشور است.»

تکیه بر توان داخلی؛ تقویت بنیه دفاعی
مهم‌ترین درس این نمایشگاه اثبات استعداد و توانایی ملت ایران برای ورود به میدان‌های دشوار و میدان‌هایی است که دشمن قصد ممنوع‌الورود کردن آن‌ها را دارد.
در طول سال‌های گذشته در هر بخشی که بر آن متمرکز شدیم و عزم صاحبان عزم را متوجه آن کردیم به نتیجه رسیدیم.
(دیدار از نمایشگاه هوافضا ۹۳/۲/۲۱)

تکیه بر توان داخلی؛ صیانت از استقلال و امنیت کشور
اگر ظرفیت‌های داخلی را فعال کنیم و بر توان داخلی متمرکز شویم آمریکا و قدرت‌های دیگر توانایی هیچ غلطی را اعم نظامی و غیر نظامی نخواهد داشت و نخواهد توانست ملت ایران را با فشار زمین گیر کنند.
(بیانات در دیدار مردمی ایلام ۹۳/۲/۲۳)

فصلنامه مدیریت دانش نظام سلامت
صاحب امتیاز: معاونت توسعه مدیریت، منابع و برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
مدیر مسئول: مهندس طاهر موهبتی
سر دبیر: دکتر احمد جوانمرد
شورای سردبیری: دکتر کامیار یغمائیان،
دکتر بهزاد تدین، دکتر محمود صمد پور و
پدس علی اعظمی
دبیر اجرایی و دستیار سردبیر:

محمود شریفی زارچی
کمیته ارزشیابان دانشی:
ستاد وزارت: دکتر کیوان رحمانی
دانشگاه‌های علوم پزشکی:
دکتر نجس السادات نسبی، دکتر غلامرضا مرمریان، فرنگیس بطا، دکتر سمیه لاله گانی، مهندس هادی یازوکی طرودی، مهندس روح الله رسولی، فواد دکتر شادی اسدزندی، ندا ببریان و دکتر علی صفدریان
کمیته اجرایی: مسعود کریم خانی، مهندس طاهره عینی، سعید قاسمی، یحیی احمدی
صفحه آرایی: سامان محمدی
نشانی دفتر فصلنامه: تهران، شهرک غرب، خیابان سیمای ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، طبقه ۱۱
شماره تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۶۳۸۴۲-۸۸۳۶۳۸۴۲
دورنگار: ۰۲۱-۸۸۳۶۳۵۹۲-۸۸۳۶۳۵۹۲
آدرس پست الکترونیک:
km@behdasht.gov.ir
آدرس اینترنتی فصل نامه:
<https://mrd.behdasht.gov.ir/faslnameFile>
دیدن نسخه الکترونیکی نشریه:

کلیه حقوق مطالب این نشریه متعلق به فصلنامه مدیریت دانش نظام سلامت است و نقل و انتشار محتوا و تصاویر با ذکر منبع بلامانع می باشد.

تجارب و پیشنهادهای منتخب

تجارب منتخب / بومی سازی و راه اندازی سیستم جلسات مجازی (آموزش مجازی) بر پایه لینوکس
تجارب منتخب / تغییر نوع بسته بندی شیر های توزیع شده در مدارس استان چهار محال و بختیاری
تجارب منتخب / طراحی، برنامه نویسی و پیاده سازی سامانه بانک اطلاعات پرسنلی به همراه وب سرویس احراز هویت
تجارب منتخب / طراحی، پیاده سازی و استفاده مستمر از داشبورد مدیریتی شاخص ها در بیمارستان روزبه
تجارب منتخب / مدیریت هزینه های بیمارستان در حوزه...
تجارب منتخب / ناحیه (زون) بندی شهرک ها و مناطق صنعتی محدوده استان اصفهان به منظور ایجاد نواحی غذایی مصوب
تجارب منتخب / استفاده از سامانه تخصصی گفتار به متن پزشکی...
تجارب منتخب / نمونه هایی از خود کفایی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در تولید و تأمین لوازم مصرفی (کلاه NCPAP)
تجارب منتخب / نمونه هایی از خود کفایی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در تولید و تأمین لوازم مصرفی (کاور سرم عروسی بخش اطفال)
تجارب منتخب / استفاده از ظرفیت ماده ۱۷ قانون نظام صنفی...
تجارب منتخب / آموزش نیروهای زن کار دان بهداشت محیط...
تجارب منتخب / تهیه تانک سبتیک در جهت تصفیه پسماندهای آزمایشگاهی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی زنجان
تجارب منتخب / تولید و بهره برداری از سامانه مدیکات (مدیریت خرید و کارپردازی دانشگاه)
تجارب منتخب / کاهش میزان آلودگی میکروب آسینتوباکتر در بیماران بستری در بخش ICU
تجارب منتخب / متوازن سازی نیروی انسانی نسبت به پست های سازمانی مصوب
تجارب منتخب / نظارت و راهبری آمبولانس های اورژانس ۱۱۵ با استفاده دوربین های شهری مشهد در مرکز کنترل ترافیک مشهد
تجارب منتخب / هوشمند سازی سامانه باز نشستگی

دیدگاه

دیدگاه / گفت و گویی با مهندس امیر ساکی؛ مدیر کل دفتر منابع توسعه فیزیکی و امور عمرانی وزارت بهداشت

سرگذشت نامه

سرگذشت نامه / گفت و گو با پروفسور محمد اسماعیل اکبری

دانش نامه

دانش نامه / نقش مدیریت دانش در ارتقای کارکردهای روابط عمومی در نظام سلامت
دانش نامه / گامی بلند در راستای انطباق ساختار موجود با ساختار استاندارد

معرفی کتاب

معرفی کتاب / کتاب سه شنبه ها با موری
معرفی کتاب / کتاب مدیریت دانش؛ مسائل مدیریتی، حقوقی و اخلاقی

مدیریت دانش نظام سلامت؛

راهبردی حیاتی در شرایط تهدید و جنگ

دنیای پیچیده و متلاطم امروز، سازمان‌ها و نظام‌های سلامت با تهدیدات گوناگونی از جمله جنگ، بحران‌های زیستی و فجایع طبیعی مواجه‌اند که می‌تواند روند توسعه و ارائه خدمات را دچار اختلال کند. در چنین شرایطی، مدیریت دانش به عنوان یک کلید استراتژیک نقش حیاتی دارد؛ توانمندی جمع‌آوری، تحلیل، سازماندهی و به اشتراک گذاری دانش، به ویژه در شرایط تهدید، ضامن بقا و موفقیت است.

جنگ به عنوان تهدیدی گسترده، علاوه بر خسارات انسانی و زیرساختی، بر زیرساخت‌های اطلاعاتی نظام‌ها نیز تاثیرگذار است. در این شرایط، حفظ و انتقال دانش، به ویژه در نظام

دکتر احمد جوانمرد، رئیس مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری

سلامت، اهمیت می‌یابد؛ چراکه دسترسی سریع و دقیق به دانش تخصصی و علمی، امکان ارائه خدمات درمانی به موقع و موثر را فراهم می‌آورد. مدیریت دانش سازمانی در این زمینه شامل ساخت بانک‌های دانش، سامانه‌های اطلاعاتی امن و آموزش مستمر پرسنل است که سرعت واکنش، هماهنگی تیم‌های پزشکی و مدیریت منابع محدود را بهبود می‌بخشد. تجارب موفق نشان می‌دهد کشورها و سازمان‌هایی که از فناوری‌های نوین مانند سامانه‌های الکترونیکی پرونده‌های پزشکی، هوش مصنوعی و تحلیل داده‌های بزرگ بهره می‌برند، توانسته‌اند در شرایط بحران، عملکرد بهتر و پاسخگویی سریع‌تری داشته باشند. این سامانه‌ها امکان پیش‌بینی روند بیماری‌ها، تشخیص سریع‌تر و طراحی پروتکل‌های درمانی بهینه را فراهم می‌آورند و در عین حال باعث کاهش خطاهای پزشکی و تسهیل مدیریت منابع می‌شوند.

ارائه خدمات درمانی در شرایط جنگ با چالش‌هایی مانند تخریب زیرساخت‌ها، کمبود دارو و پراکندگی نیروهای

متخصص مواجه است. مدیریت دانش سازمانی با ایجاد ساختارهای هوشمند و فرهنگ به اشتراک گذاری دانش، می‌تواند دوام و کیفیت این خدمات را تضمین کند. همچنین آموزش مستمر، شبیه‌سازی بحران و استفاده از فناوری‌های پیشرفته در تحلیل داده‌ها، از راهکارهای کلیدی برای افزایش تاب‌آوری نظام سلامت است.

سرمایه‌گذاری در مدیریت دانش، نه تنها بهینه‌سازی منابع و افزایش بهره‌وری را فراهم می‌کند، بلکه امنیت سلامت جامعه را در مقابل تهدیدات پیچیده حفظ می‌نماید. فرهنگ‌سازی در زمینه به اشتراک گذاری دانش و یادگیری جمعی، به ویژه در سازمان‌های نظام سلامت، از الزامات اجتناب‌ناپذیر است تا بتوان در بزنگاه‌های بحرانی، با اتحاد و دانش، بر چالش‌ها پیروز شد. در نهایت، مدیریت دانش چراغ راه مقابله با نااطمینانی‌ها و تضمین امنیت و پایداری در شرایط جنگ و تهدید است. بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و ارتقاء فرهنگ سازمانی در این حوزه، ضرورت انکارناپذیری برای ساختن آینده‌ای روشن و امن‌تر به شمار می‌رود.

سرگذشت نامه

در این بخش، هر شماره به یکی از فعالان حوزه نظام سلامت کشور می‌پردازیم. این شماره را اختصاص دادیم به معرفی پروفیسور محمد اسماعیل اکبری که در ادامه می‌خوانید.

گفت و گو با پروفیسور محمد اسماعیل اکبری

پدر پزشکی جامعه نگر ایران و رئیس مرکز تحقیقات سرطان و استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

سرطان از جمله بیماری‌های شایعی است که انسان‌های زیادی را در سراسر جهان درگیر کرده است. بیماری به نسبت کشنده‌ای که می‌تواند به صورت خاموش در بدن افراد پیشروی کرده و با درگیر کردن اندام‌های مختلف، روند طبیعی زندگی را تحت تأثیر قرار دهد. بر این اساس دانشمندان از زمان کشف این بیماری تاکنون همواره در تلاش برای یافتن راهی برای درمان آن بوده‌اند و تحقیقات زیادی در خصوص شناخت انواع سرطان، دلایل و عوارض بیماری و یافتن بهترین درمان برای آن انجام شده است. در کنار این تلاش‌ها پزشکان و محققان همواره تأکید کرده‌اند که نوع و روش زندگی در بروز این بیماری مؤثر بوده است یکی از این محققان پروفیسور محمد اسماعیل اکبری پدر پزشکی جامعه نگر ایران، استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مدرس علوم سیاست گذاری و مدیریت سلامت و عضو کمیته کشوری کنترل سرطان است.

ایشان مصادف با عید قربان و در شهریور ماه ۱۳۲۹ در شهرستان نویسرکان دیده به جهان گشود. در ۶ سالگی دوران مدرسه را آغاز نموده و در طی ۱۲ سال آموزش مدرسه، همواره شاگرد اول بودند و در نهایت نیز با رتبه ممتاز در رشته پزشکی دانشگاه تهران پذیرفته شدند. پس از آن در سال ۱۳۵۷ با حضور در عرصه جریان‌های انقلابی، جوان‌ترین مدیر جمهوری اسلامی شدند. در سال ۱۳۵۹ نیز به طور رسمی مسئول بهداشت و درمان استان اصفهان و سپس رئیس دانشگاه علوم پزشکی اصفهان شدند. وی هم‌چنین فوق تخصص جراحی غدد و سرطان خود را از دانشگاه جانز هاپکینز دریافت و جزو یک در صد دانشمندان برتر جهان در حوزه سرطان می‌باشند.

پروفیسور اکبری که در حال حاضر بعنوان رئیس مرکز تحقیقات سرطان دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی مشغول به فعالیت است، در گفت‌وگویی با هشدار نسبت به افزایش دوبرابری موارد ابتلا به سرطان در ایران در کمتر از ۲۰ سال آینده، رفتار و نوع زندگی مردم و سیاست‌گذاری‌های حاکمیتی را در پیشگیری از بروز موارد جدید سرطان مؤثر دانسته و بر وظیفه این دو قشر برای تلاش در این زمینه تأکید دارد.

ایشان بر تأثیر آلودگی‌های محیطی مانند آلودگی آب و هوا در بروز سرطان‌ها تأکید دارد، می‌گوید این آلودگی‌ها ممکن است در نسل‌های آینده کشور منجر به بروز این بیماری شود. بر این اساس پای صحبت‌های ایشان نشسته و وضعیت ایران را در حوزه سلامت و همچنین زمینه بروز سرطان‌ها، علل و عوامل آن بررسی کرده‌ایم. در ادامه این گفتگو را می‌خوانید.

با توجه به سوابق تجربی و مطالعاتی که در حوزه سلامت داشته‌اید، تا چه میزان عملکرد حوزه سلامت را کارآمد می‌دانید؟

ارزیابی حوزه سلامت کار آسانی نیست که بشود در یک مصاحبه بیان کرد. می‌توان گفت که در حال حاضر بدین علت از بقیه بخش‌های مختلف توسعه موفق‌تر عمل کرده‌ایم که در حوزه سلامت، نیازها توسط خود مردم ابراز می‌شود. وقتی که در یک زمینه‌ای نیاز وجود دارد، مثلاً وقتی ما می‌دانیم بثورات سرخی پیدا شده، می‌فهمیم که سرخک آمده، بنابراین نیازهای مرتبط با

آن پیدا می‌شود و ما به دنبال برنامه‌ریزی برای مواجهه و مقابله با آن بیماری هستیم تا راه درمان آن را پیدا نماییم.

با توجه به سوابق اجرایی پیشین جناب عالی در وزارت بهداشت (معاون سلامت وزارت بهداشت)، تجارب کسب شده در سال‌های متوالی فعالیت در حوزه پیشرفت نظام سلامت را در مقایسه با کشورهای موفق دنیا چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ابتدا باید منظور از کشورهای دنیا را مشخص کنیم. اگر ما

کشورهای آفریقایی و کشورهای شرق مدیترانه را در نظر بگیریم و پیشرفت ما در کنترل بیماری‌های واگیردار مدنظر باشد، خوب اصلاً قابل مقایسه نیست و خیلی بهتر از آن‌ها عمل کرده‌ایم و بیماری‌های واگیردار را کنترل کرده‌ایم. اما اگر کشورهای توسعه یافته را در نظر بگیریم، ما در بُعد بیماری‌های قابل پیشگیری با تهیه ۶ واکسن خیلی موفقیم. در حال حاضر بیماری‌های ویروسی واگیردار از اهمیت بالایی برخوردار است. آیا ما همانطور که از بروز بیماری‌های قدیم

واگیردار چه در قالب امنیتی و چه در قالب اکولوژیکی بیشتر از بیماری‌های ویروسی هستند و ما ساختار قدرتمند و بزرگ نداریم. ویروس شناسی خیلی سخت‌تر از میکروب شناسی است. تشخیص ویروس خیلی سخت است و زیر گروه‌های ویروس بسیار زیادند. با این وجود در جریان همه‌گیری کرونا کادر پزشکی ما، پزشکان و پرستاران ما با حضور فیزیکی خود به مردم ارائه خدمت کردند و درست مثل دوران جنگ وارد میدان نبرد با این ویروس شدند و حتی جان خود را فدا کردند.

ویروس شناسی خیلی سخت‌تر از میکروب شناسی است. تشخیص ویروس خیلی سخت است و زیر گروه‌های ویروس بسیار زیادند

واگیردار مثل سرخک، سرخچه، دیفتری، کزاز و سیاه سرفه و... مراقبت می‌کنیم، در مقابل ویروس‌ها هم مراقبت می‌کنیم یا خیر؟ به همین جهت دیدید که ما، در کووید ۱۹ جزو کشورهای بودیم که دیر فهمیدیم، دیر برنامه‌ریزی کردیم و دیر اقدام کردیم. چرا؟ چون ما مراقبت مستمر از ویروس‌ها نداریم. بیماری‌های

و بهترین ساختار را برای خدمت به مردمشان دارند و عدالت را رعایت و به همه مردم خدمت ارائه می کنند.

با توجه به اینکه جنابعالی رئیس مرکز تحقیقات سرطان می باشید در حال حاضر در زمینه تحقیقات پزشکی در خصوص بیماری ها به ویژه سرطان در چه وضعیتی قرار داریم؟

با توجه به تحقیقاتی که در ایران در زمینه بیماری های سرطان صورت گرفته است و رشد فزاینده ابتلا به این بیماری در کشور، چه راهکاری را برای پیشگیری از بروز موارد جدید ابتلا به این بیماری توصیه می کنید؟ وظیفه مردم و مسئولان در این زمینه چیست؟

ما الان سرطان هایمان تقریباً یک چهارم سرطان کشورهای غربی است ولی به زودی آمار سرطان های آن ها ثابت باقی می ماند و ما پیشرفت خواهیم داشت و آمارهایمان بالا خواهد رفت. مهم ترین دلیل هم این است که سن جمعیت ما رو به افزایش است. ما داریم پیر می شویم و سرطان بیماری سالمندی است و این اتفاق نرمالی است بنابراین ۷۰ درصد افزایش آمار سرطان ما در آینده مربوط به آمار عامل «سن» است و ۳۰ درصد مربوط به سایر ریسک فاکتور هاست که مهم ترین آن در کشور استعمال دخانیات است. در حال حاضر تحقیقات خوبی در این زمینه در کشور انجام شده است. در درمان های نوین هم ما وضعیت خیلی خوبی داریم. ما مراکزی داریم که درمان های نوین سرطان در آن انجام می شود. البته درمان های نوین در همه کشورها وجود دارد. یعنی در درمان های غیر کلاسیک وقتی با روش های کلاسیک درمان صورت نمی گیرد، ناچار باید یک کار جدید انجام بدهیم و بنابراین می رویم به سراغ درمان های نوین که بحمدالله در این زمینه وضعیت خوبی داریم.

این چهار عامل، فاکتورهای موثر در هر برنامه ریزی اجتماعی است که مختص به سرطان نیست و برای انجام هر کاری این چهار عامل باید با هم هماهنگ باشند. در مورد سرطان هر چهار فاکتور دخیل هستند و در صورتی که هر کدام در وظیفه خود کوتاهی کنند، اتفاق خوبی نخواهد افتاد اگر مجلس شورای اسلامی یا قوه قضاییه که ساختار حاکمیتی هستند ندانند که برای مراقبت از سرطان و کنترل آن، چه کاری باید انجام دهند کار ایتر می ماند. بنابراین یک هماهنگی قدرتمند بین این نهادها باید باشد و در ادامه حوزه وزارت بهداشت که متولی اصلی است نیز باید برنامه های زیادی انجام دهد.

دو اصطلاح درباره سرطان داریم یکی پیشگیری و دومی تشخیص زودرس. اول باید از بروز سرطان ها جلوگیری شود که این امر خیلی به حوزه سلامت ارتباطی ندارد و کار حاکمیتی است، که باید در این زمینه برنامه ریزی اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی انجام شود. به عنوان مثال بدون حل مشکل ریزگردها که برهم زنده ساختار سلامت کشور هستند، نمی توانیم از بروز بیماری ها علی الخصوص سرطان که پدربزرگ بیماری هاست و علاج آن کمی سخت تر است، پیشگیری کنیم.

اما تشخیص زودرس سرطان کار تولیدی است. یعنی برنامه ریزی با وزارت بهداشت و حوزه سلامت است که بر تشخیص زودرس سرطان ها فعالیت کند. اگر سرطان ها به موقع تشخیص داده شوند، قابل درمان است که البته مفتخر هستیم

که بگوییم اتفاقات خیلی خوبی در ایران در این زمینه افتاده است.

در حال حاضر گسترش حوزه سلامت در شهرستان ها خیلی بهتر از گذشته است. زمانی در استان ها جراح نداشتیم اما امروز در سطح شهرستان ها برای گروه های متخصص و فوق تخصص چانه می زنیم؛ در حالی که قبلاً برای مراکز استان ها این چانه زنی ها صورت می گرفت. الان خیلی فرق کرده دیگر لازم نیست که بیمار از شهری به شهر دیگر برود.

اگر چه وضعیت بهتر شده ولی نقطه ضعف هایی در این زمینه داریم، هنوز برنامه ریزی متولی این مسئله خوب نیست. بنابراین هم در حوزه حاکمیت برای پیشگیری از بروز سرطان و هم در حوزه تولیدی با تشخیص زودرس و درمان های مناسب برنامه ریزی خوبی نداریم که گرفتاری ما را در سال های آینده زیاد می کند.

حدود ۶۵ درصد بیماران سرطانی در تهران، ساکن تهران نیستند که اشکال برنامه ریزی است. مریض می تواند جواب بسیاری از سوالات خود را در همان شهرستان بگیرد اما چون برنامه ریزی نکرده ایم، مردم فکر می کنند که اگر به تهران بیایند بهتر است. البته بعضی از بیماری ها هست که حتماً باید به مرکز فوق تخصصی مراجعه شود.

جنابعالی به عنوان رئیس کارگروه جمعیت مجمع تشخیص مصلحت نظام، در خصوص کاهش رشد جمعیت کشور و برنامه های تشویقی

که مجموعه نظام در پیش گرفته است چیست؟

جمعیت یکی از حساس ترین مسائل اجتماعی کشور است. نسبت جمعیت دهه های ۶۰ تا ۷۰ و ۸۰ و ۹۰ قابل قیاس نیست و ما روند نزولی داشته ایم و سالانه حدود ۱۰۰ تا ۱۱۰ هزار کاهش را تجربه کرده ایم که این خیلی پیامدها در آینده کشور خواهد داشت. قانون افزایش جمعیت به تنهایی کارایی ندارد. یک سوم جمعیت ایران تا سال ۱۴۳۰ سالمند می شوند. قانون حمایت خانواده و جوانی جمعیت قانونی است که مجلس مصوب کرده و مبتنی بر سیاست های کلی جمعیت است که در سال ۹۳ ابلاغ شده است که البته خیلی با تاخیر این اتفاق افتاد و خیلی ضرر کرده ایم.

نسبت سالمندان جمعیت اکنون به بالای ۱۰ درصد رسیده است و این اتفاق در سال ۱۴۲۰ تقریباً به بالای ۲۵ درصد می رسد و در سال ۱۴۳۰ یک سوم جمعیت کشور سالمند هستند. فرایند سالخوردگی در کشور بیش از این حرف ها خطرناک است.

در یک ساختار جمعیت استاندارد و علمی، نسبت سالمند باید ۶ درصد جمعیت کشور باشد، ۷۰ درصد باید گروه مولد باشند که کار می کنند و ۲۴ درصد باید گروه های پایه باشند که بچه های زیر ۱۵ سال هستند.

به نظر جنابعالی در حال حاضر مهم ترین مسائل پیش روی حوزه سلامت به ترتیب اولویت کدامند؟

چه راهکارهایی برای مقابله با این مسائل و برون رفت از آن ها پیشنهاد می دهید؟

اولویت اول تا چندم اصلاح ساختار سلامت است. ساختاری که ما الان داریم کاملاً غلط است. تغییر ساختار باید با سطح بندی خدمات انجام بشود. مهم ترین موضوع سطح بندی خدمات است. همینطور که در همه کشورهای پیشرفته داریم. الان تمام کشورهای شمال اروپا، کانادا و حتی آمریکا سطح بندی خدمات دارد. توی ایران ما پزشکی خانواده و نظام ارجاع داریم ما اصلاً سطح بندی نداریم و هنوز تکیه ما روی شبکه است که چهل سال پیش درست کرده ایم و توانست چند تا بیماری واگیردار را ریشه کن کند. دستورالعمل های فعلی که در وزارت بهداشت تدوین می شوند سطح بندی خدمات (مثلاً مربوط به سرطان) را مبتنی بر دستگاه تدوین کرده نه مبتنی بر بیماری. سطح بندی خدمات باید یکپارچه شود.

در خاتمه ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ما قرار داده اید به منظور بهره مندی هر چه بیشتر از تجربیات ارزشمند جنابعالی، چنانچه رهنمودی در حوزه توسعه مدیریت و تحول اداری دارید بیان فرمایید.

پیشنهادی که دارم این است که مرکز توسعه کار سطح بندی خدمات را انجام بدهد و اعلام بکند و بر اساس آن ساختار سلامت را اصلاح کند.

دیدگاه

این بخش با هدف اخذ نظرات و دیدگاه‌های مدیران ارشد و خبرگان ستاد وزارت بهداشت، دانشگاه / دانشکده‌های علوم پزشکی کشور و سازمان‌های وابسته و تابعه در قالب مصاحبه‌ها، میزگردها و نشست‌های تخصصی تدوین شده است. گفتگوی خواندنی با مهندس امیر ساجی؛ مدیرکل دفتر منابع توسعه فیزیکی وامور عمرانی وزارت بهداشت در این شماره از فصل نامه در صفحات پیش رو است که به خوانندگان تقدیم می‌شود.

گامی بلند در تحقق عدالت در سلامت؛ ارتقاء سرانه فضاهای درمانی کشور از ۱,۶۶ تخت به ۱,۷۶ تخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر

گفت و گویی با مهندس امیر ساکی؛
مدیر کل دفتر منابع توسعه فیزیکی وامور عمرانی وزارت بهداشت

اولویت‌های فعلی وزارت بهداشت در حوزه ساخت، تجهیز و راه‌اندازی بیمارستان‌ها، مراکز بهداشتی و پایگاه‌های سلامت چیست؟ و این اولویت‌ها بر چه مبنایی تعیین می‌شوند؟

اولویت فعلی وزارت بهداشت تکمیل پروژه‌های نیمه تمام از جمله پروژه‌های بیمارستانی که پیشرفت فیزیکی بالای ۷۰٪ دارند، خانه‌های بهداشت روستایی، تکمیل شبکه بهداشت با اولویت مناطق محروم و کم‌برخوردار با هدف توزیع عادلانه سلامت در جامعه است.

لازم به ذکر است در حال حاضر با وجود سامانه مدیریت پروژه در حال حاضر بالغ بر ۶۲۰۰ پروژه در کشور وجود دارد که تعدادی از آن‌ها خاتمه یافته و مابقی در دست اجرا و اقدام می‌باشد.

مهم‌ترین چالش‌های موجود در زمینه تأمین، نگهداری و بهره‌برداری از زیرساخت‌های بهداشتی درمانی کشور، از منظر واحد منابع فیزیکی چیست؟

مهم‌ترین چالش فرسودگی شدید برخی تأسیسات و تجهیزات مراکز درمانی و همچنین عدم ایمنی در ساختمان‌های فرسوده می‌باشد. نبود اعتبارات لازم و عدم تخصیص به موقع اعتبارات برای بروز رسانی تأسیسات و تجهیزات و تأمین ایمنی نیز از چالش‌های منابع فیزیکی می‌باشد.

با توجه به پیشرفت‌های تکنولوژی، واحد منابع فیزیکی چه انتظاری از فناوری‌های نوین (مانند BIM، هوشمندسازی بیمارستان‌ها، انرژی‌های نو) در بهینه‌سازی عملکرد خود دارد؟

در حال حاضر کتاب‌های استاندارد ساخت بیمارستان، بخش‌های درمانی و مراکز آموزشی جهت استاندارد سازی و در نظر گرفتن فناوری‌های نوین تدوین و در دسترس همه مشاوران، پیمانکاران و دانشگاه‌های علوم پزشکی قرار دارد که با توجه به منابع اعتباری در پروژه‌ها سعی در استفاده از فناوری‌های نوین در اجرا و راهبری پروژه‌ها دارد تا هم از لحاظ کیفیت، قیمت تمام شده و زمان اجرای پروژه بهینه گردد.

فناوری‌های نوین ابزار مناسبی برای بهبود عملکردها و افزایش کارایی و بهره‌وری هستند. انتظار می‌رود با استفاده از ابزار BIM فرآیند طراحی و اجرای بیمارستان‌ها تسهیل شود و با ارزیابی‌های حاصل از آن به کاهش هزینه و زمان اجرای پروژه منتهی گردد. همچنین این ابزار و هوشمندسازی بیمارستان‌ها، مدیریت نگهداشت در

بیمارستان را که یکی از نقاط مهم در بهره‌وری بیمارستان است متاثر خواهد ساخت. در حال حاضر با توجه به کمبود و لزوم صرفه‌جویی در حامل‌های انرژی علاوه بر رعایت دستورالعمل‌های مربوطه بکارگیری روش‌های نوین و استفاده از انرژی‌های تجدید پذیر ابزاری برای بهره‌مندی از فناوری‌های نوین در مراکز درمانی می‌باشد.

دیدگاه شما در خصوص جایگاه "مدیریت دانش" در

حوزه منابع فیزیکی نظام سلامت چیست؟ و این دانش چگونه باید مستندسازی، انتقال و به‌روزرسانی شود؟

در حال حاضر مدیریت دانش در این حوزه در سامانه یکپارچه مدیریت دانش وزارت متبوع در حال ثبت و مستندسازی است و امکان به

روزرسانی نیز وجود دارد. ثبت و انتقال تجربیات حاصل از پروژه‌ها، فرصت مناسبی برای ارزیابی چالش‌ها و بهبود عملکردهای آینده فراهم خواهد کرد. تجارب ثبت شده باید به گونه‌ای دسته‌بندی و سازمان‌دهی شود که در برگیرنده مراحل مختلف اجرای پروژه و همچنین نوع پروژه باشد و قابلیت دسترسی و اشتراک‌گذاری برای همه عوامل ذیربط را داشته باشد و به صورت مداوم به روزرسانی گردد.

لازم به ذکر است ۳ مجلد کتاب ثبت تجربیات ۱۰ ساله گذشته طراحی و تدوین شده است.

”

انتظار می‌رود با استفاده از ابزار BIM فرآیند طراحی و اجرای بیمارستان‌ها تسهیل شود و با ارزیابی‌های حاصل از آن به کاهش هزینه و زمان اجرای پروژه منتهی گردد

“

در حال حاضر چه میزان ظرفیت تخت بیمارستانی در کشور در حال ساخت است؟ و اولویت‌بندی ساخت بر اساس چه شاخص‌هایی (مثل بار بیماری، تراکم جمعیتی یا عدالت در سلامت) انجام می‌شود؟

استفاده از طراحی و اجرای سریع با استفاده از نقشه‌های تیپ باعث شده که در حداقل زمان و منابع با حداکثر کارایی، مراکز سلامت در مناطق محروم فعال گردد.

آیا با استانداردهای کشوری و بین‌المللی فاصله قابل توجهی وجود دارد؟ و برای ارتقاء این شاخص‌ها و رسیدن به استانداردهای مطلوب، چه برنامه‌ها و اقدامات اجرایی در دست انجام است؟

طی یک دهه گذشته اقدامات بسیار موثری از جمله بهسازی و بازسازی سه میلیون مترمربع فضاهای درمانی بیمارستان‌های موجود، ایجاد ۸۰ هزار تخت بیمارستانی، توسعه ۴۰ درصدی فضاهای آموزشی و کمک آموزشی، افزایش ۵ برابری تخت‌های مراقبت ویژه، احداث حدود ۱۰ هزار واحد بهداشتی اعم از خانه بهداشت، پایگاه بهداشت، مراکز خدمات جامع سلامت شهری و روستایی و ... انجام شده است. از دیدگاه برآورد تعداد تخت مورد نیاز از نظر اندکس تخت (تعداد تخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر)، در حال حاضر ایران عزیزمان با اندکس ۱/۷۶ تخت به دلیل کمبود منابع اعتباری از سرانه جهانی فاصله دارد. با توجه به ظرفیت ایجاد شده در بخش فنی و مهندسی، در صورت افزایش سهم بودجه عمرانی حوزه سلامت از منابع عمومی و مشارکت بخش خصوصی و خیرین و همچنین تخصیص به موقع منابع به وزارت بهداشت، در راستای اجرای عدالت سلامت و رسیدن به استانداردهای جهانی انجام این فاصله جبران خواهد شد.

- **تحقق یافته:** ارتقاء سرانه فضاهای درمانی کشور از ۱/۶۶ تخت به ۱/۷۶ تخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر
- **کنونی:** وضعیت فعلی سرانه فضاهای درمانی کشور ۱/۷۶ تخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر (تعداد ۱۵۵۰۰۰ تخت)
- **برنامه:** ارتقاء سرانه فضاهای درمانی کشور تا سال ۱۴۰۸ از ۱/۷۶ تخت به ۲/۱۴ تخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر (تعداد ۱۹۳۰۰۰ تخت)

خواهد شد. برای ساخت و جایگزینی و تجهیز این میزان تخت بالغ بر ۶/۰۰۰ هزار میلیارد ریال اعتبار مورد نیاز است که لازم است توسط دستگاه‌های سیاست‌گذار به ویژه سازمان برنامه و بودجه و سایر نهادهایی که طبق قانون برنامه هفتم پیشرفت کشور و قانون مدیریت بحران تکلیف قانونی بر عهده آن‌هاست این موضوع می‌بایست مورد مذاقه قرار گیرد.

چه سیاست‌هایی برای کاهش هزینه ساخت و افزایش بهره‌وری در پروژه‌های عمرانی حوزه سلامت در نظر گرفته شده؟

کاهش هزینه ساخت و افزایش بهره‌وری در پروژه‌های عمرانی حوزه سلامت با استفاده از مهندسی ارزش و تکنولوژی‌های روز از قبیل BIM و از طریق کنترل پیشرفت زمان - هزینه و همچنین با نظارت مستمر تا اتمام پروژه به طوری که در حداقل زمان و هزینه و با حداکثر کیفیت صورت پذیرد در دستور کار این دفتر و تیم‌های نظارتی قرار دارد. رعایت الزامات مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان جهت صرفه جویی در مصرف انرژی و استفاده از معماری پایدار و متناسب با اقلیم و همچنین پرهیز از نما سازی با شیشه و سنگ‌های نما در طبقات ساختمان و رعایت الزامات لرزه‌ای اجزای غیرسازه‌ای با توجه به تجربه آسیب‌های ایجاد شده در بیمارستان‌ها در زلزله‌های اخیر مورد تاکید است.

چه الگوهایی برای طراحی مراکز سلامت در مناطق محروم در نظر گرفته شده که با حداقل منابع، حداکثر کارایی را داشته باشند؟

تیپ بندی کاربری‌های مراکز بهداشتی و تعیین عملکردهای مورد نیاز در قالب برنامه فیزیکی مدون برای هر کاربری و بکارگیری الگوها و نقشه‌های همسان در مراکز کوچک مقیاس در هر استان و منطقه، متناسب با شرایط اقلیمی و زمینه‌ای باعث شده است که در حداقل زمان و منابع با حداکثر کارایی مراکز سلامت در مناطق محروم فعال گردد.

اشاره نمود که در آن فرآیند عوامل مختلف از جمله کیفیت فضای فیزیکی و تاییدیه‌های لازم صادر و در صورت نیاز با هماهنگی دفاتر منابع فیزیکی دانشگاه‌های علوم پزشکی اصلاحات لازم بعمل می‌آید.

میزان اعتبار در خواستی جهت بهسازی، بازسازی و مقاوم‌سازی طی مکاتبات متعدد با سازمان برنامه و سایر تصمیم گیران این حوزه ارسال شده است. در سال گذشته از مبلغ اعتبار در خواستی فوق الذکر به میزان ۴۰ هزار میلیارد ریال اعتبار از محل ماده ۳۷ مصوب گردید که از این میزان ۱۷ هزار میلیارد ریال معادل ۴۳٪ تخصیص یافت. در سال جاری نیز به منظور بهسازی و مقاوم‌سازی میزان ۳۰ هزار میلیارد ریال اعتبار از محل ماده ۳۷ مصوب گردیده که از آن مبلغ تاکنون حدود ۲۰ هزار میلیارد ریال تخصیص یافته است که به هیچ وجه جوابگوی نیازهای کشور نیست.

در خصوص بیمارستان‌های فرسوده نیز اولویت وزارت بهداشت جایگزینی حدود ۴۰/۰۰۰ تخت بیمارستانی فرسوده است که در صورت تخصیص بودجه کافی انجام

در حال حاضر تعداد ۵۳۱ پروژه در قالب طرح احداث، توسعه و تکمیل پروژه‌های بیمارستانی با ظرفیت ۴۹۸۳۰ تخت در دست اجرا می‌باشد. اولویت فعلی وزارت بهداشت تکمیل پروژه‌های نیمه تمام از جمله پروژه‌های بیمارستانی که پیشرفت فیزیکی بالای ۷۰٪ دارند، خانه‌های بهداشت روستایی، تکمیل شبکه بهداشت با اولویت مناطق محروم و کم برخوردار با هدف توزیع عادلانه سلامت در جامعه است.

در زمینه مقاوم‌سازی و بازسازی مراکز قدیمی، چه برنامه‌هایی در دست اجراست و آیا پایش مستمر کیفیت فضاهای فیزیکی درمانی در سطح کشور وجود دارد؟

در حال حاضر تعدادی از مراکز قدیمی احتیاج به مقاوم‌سازی در سطح کشور دارند و به صورت دوره‌ای پایش مستمر کیفیت فضاهای فیزیکی درمانی در سطح کشور صورت می‌گیرد که می‌توان به فرآیند اعتبار بخشی بیمارستان‌ها

تجارب و پیشنهادهای منتخب

این بخش با هدف معرفی و به اشتراک گذاری تجارب موفق و یا ناموفق حوزه‌های ستادی وزارت بهداشت و دانشگاه/ دانشکده‌های علوم پزشکی کشور و سازمان‌های وابسته و تابعه در زمینه‌های مختلف حوزه بهداشت و درمان کشور و با اولویت تجربه‌های نظام اداری تدوین شده است.

بومی سازی و راه اندازی سیستم جلسات مجازی (آموزش مجازی) بر پایه لینوکس

دانشکار:

مهندس مجتبی عابدی پور
سید مهدی متولی شهری
دانشگاه علوم پزشکی گناباد / واحد فناوری اطلاعات

ابوالفضل خدادادی

مقدمه:

با پیشرفت فناوری اطلاعات و ارتباطات، آموزش مجازی به یکی از ارکان اصلی فرآیند یادگیری تبدیل شده است. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی به دنبال راهکارهایی هستند که بتوانند کیفیت آموزش را ارتقا دهند و در عین حال هزینه‌ها را کاهش دهند. در این راستا، بومی‌سازی و راه‌اندازی سیستم جلسات مجازی بر پایه لینوکس در دانشگاه علوم پزشکی گناباد، به عنوان یک گام مهم در جهت بهره‌برداری بهینه از منابع داخلی و افزایش سرعت و کیفیت ارتباطات آموزشی، مورد توجه قرار گرفته است.

استفاده از ترافیک داخلی شبکه، نه تنها به کاهش هزینه‌های اینترنت کمک می‌کند، بلکه با فراهم آوردن شرایط مناسب برای برقراری جلسات آنلاین، امکان یادگیری مؤثرتر و باکیفیت‌تر را برای دانشجویان و اساتید فراهم می‌سازد. همچنین امکان ضبط و ذخیره کلاس‌های آموزشی نیز به امکانات آن و ارتباط این سامانه برای احراز هویت به صورت یکپارچه با سامانه اطلاعات پرسنلی بر تجارب موفق می‌افزاید.

این پروژه، با هدف ایجاد زیرساخت‌های لازم برای آموزش مجازی کارآمد و پایدار، توانمندی‌های دانشگاه را در عرصه‌های علمی و پژوهشی ارتقا خواهد داد و به تحقق اهداف آموزشی دانشگاه کمک شایانی خواهد کرد.

بیان مسئله:

در سال‌های اخیر، شیوع پاندمی کووید-۱۹ و محدودیت‌های

ناشی از آن، به‌طور چشمگیری روش‌های آموزش و یادگیری را تحت تأثیر قرار داده است. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی در سرتاسر جهان ناچار شدند تا به سرعت به سمت آموزش مجازی روی آورند. این تغییر ناگهانی، چالش‌های متعددی را به دنبال داشت که از جمله آن‌ها می‌توان به مشکلات زیرساختی، کیفیت پایین ارتباطات اینترنتی و ناتوانی در ارائه آموزش‌های تعاملی و مؤثر اشاره کرد.

در دانشگاه علوم پزشکی گناباد، با توجه به افزایش تقاضا برای برگزاری کلاس‌ها و جلسات آنلاین و همچنین نیاز به تعامل مؤثر بین دانشجویان و اساتید، این چالش‌ها بیش از پیش احساس شد. از سوی دیگر، استفاده از ترافیک داخلی شبکه به‌عنوان یک راهکار اقتصادی و کارآمد، می‌تواند به بهبود سرعت و کیفیت برگزاری جلسات مجازی کمک کند.

بنابراین، با توجه به این مسائل و نیاز به یک سیستم آموزش مجازی پایدار و مقرون به صرفه، بومی‌سازی و راه‌اندازی یک سیستم جلسات مجازی بر پایه لینوکس، به‌عنوان یک راهکار عملی و مبتنی بر فناوری‌های نوین، در دستور کار قرار گرفت. این اقدام نه تنها به بهبود فرآیند یادگیری کمک خواهد کرد، بلکه به دانشگاه این امکان را می‌دهد تا به‌طور مستقل و با کیفیت بالا، خدمات آموزشی خود را ارائه دهد.

شرح تجربه:

در پی شناسایی چالش‌های موجود در برگزاری جلسات آموزشی و در راستای ارتقاء کیفیت آموزش مجازی در دانشگاه علوم

پزشکی گناباد، تیم پروژه به بررسی و تحلیل نیازها و مشکلات موجود پرداخت.

این فرایند شامل مراحل زیر بود:

تحلیل نیازها: ابتدا، با انجام نظرسنجی‌ها و مصاحبه‌های عمیق با دانشجویان و اساتید، نیازها و انتظارات آن‌ها از یک سیستم جلسات مجازی مشخص شد. این مرحله به شناسایی نقاط قوت و ضعف سیستم‌های موجود و همچنین تعیین ویژگی‌های ضروری برای سیستم جدید کمک کرد.

انتخاب پلتفرم: با توجه به نیاز به یک سیستم پایدار و قابل اعتماد، نرم‌افزار BigBlueButton بر پایه سرور لینوکس به‌عنوان پلتفرم مناسب انتخاب شد. این سیستم عامل به دلیل متن باز بودن، امنیت بالا و قابلیت سفارشی‌سازی، گزینه‌ای ایده‌آل برای پیاده‌سازی جلسات مجازی محسوب می‌شود.

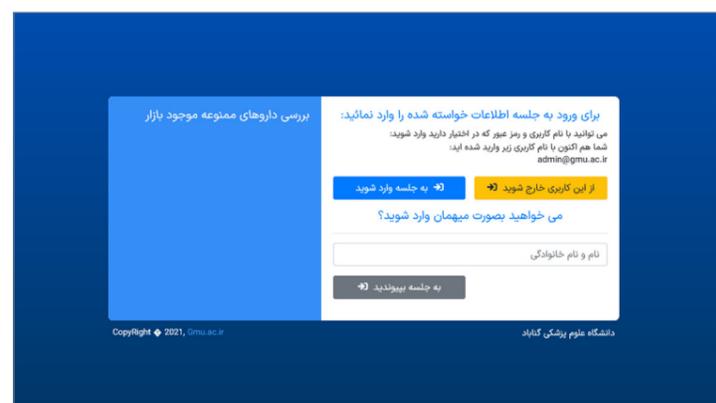
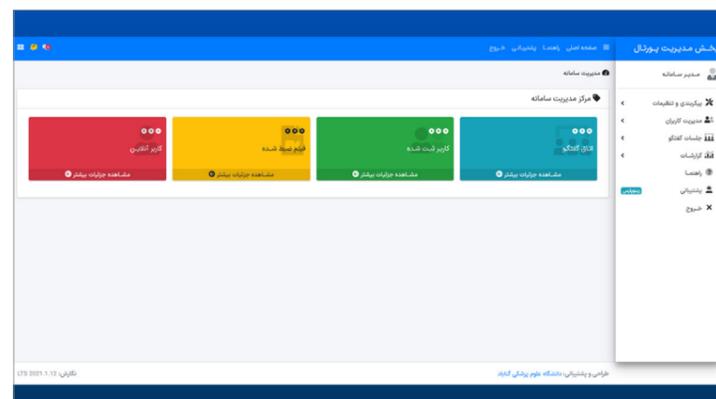
بومی‌سازی سیستم: تیم فنی با همکاری متخصصان حوزه IT، نرم‌افزارهای مناسب را انتخاب و آن‌ها را به‌طور خاص برای محیط دانشگاهی و نیازهای آموزشی بومی‌سازی کرد. این مرحله شامل ترجمه رابط کاربری، RTL و افزودن ویژگی‌های محلی و تنظیمات مخصوص به شبکه داخلی دانشگاه بود.

ایجاد زیرساخت‌های لازم: برای بهره‌برداری بهینه از ترافیک داخلی، زیرساخت‌های شبکه به‌روزرسانی و تقویت شد. این شامل افزایش پهنای باند و بهبود تجهیزات شبکه (مانند روترها و سوئیچ‌ها) بود تا از افت کیفیت و کندی ارتباطات جلوگیری شود.

آموزش کاربران: به منظور تسهیل استفاده از سیستم جدید، کارگاه‌های آموزشی برای اساتید و دانشجویان برگزار شد. در این کارگاه‌ها مباحثی از قبیل نحوه ورود به سیستم، استفاده از امکانات مختلف و حل مشکلات متداول آموزش داده شد.

پایش و بهبود مستمر: پس از راه‌اندازی سیستم، تیم پروژه به‌طور مستمر عملکرد آن را پایش کرده و بازخوردهای کاربران را جمع‌آوری کرد. این اطلاعات به‌منظور بهبود و ارتقاء سیستم در فازهای بعدی مورد استفاده قرار گرفت.

نتیجه این فرایند، راه‌اندازی یک سیستم جلسات مجازی کارآمد و پایدار بود که توانست نیازهای آموزشی دانشگاه علوم

پزشکی گناباد را برآورده کرده و به برگزاری کلاس‌ها و جلسات به‌صورت آنلاین با کیفیت بالا کمک کند. این تجربه نشان داد که با برنامه‌ریزی دقیق و همکاری همه‌جانبه، می‌توان بر چالش‌های موجود غلبه کرد و به بهبود فرآیندهای آموزشی کمک نمود.

پیشنهاد حاصل از تجربه:

تجربه بومی‌سازی و راه‌اندازی سیستم جلسات مجازی بر پایه لینوکس در دانشگاه علوم پزشکی گناباد، درس‌های ارزشمندی را به همراه داشت که می‌تواند به سایر مؤسسات آموزشی و دانشگاه‌ها کمک کند. در این راستا، پیشنهادات زیر ارائه می‌شود:

تحقیق و تحلیل دقیق نیازها: پیش از هرگونه راه‌اندازی سیستم جدید، انجام یک تحلیل دقیق از نیازها و انتظارات کاربران (اساتید و دانشجویان) ضروری است. این کار به شناسایی نقاط قوت و ضعف سیستم‌های موجود و بهبود فرایندهای آموزشی کمک می‌کند.

انتخاب فناوری مناسب: استفاده از فناوری‌های متن‌باز مانند لینوکس، به دلیل قابلیت سفارشی‌سازی و امنیت بالا، می‌تواند گزینه‌ای ایده‌آل برای ایجاد سیستم‌های آموزشی باشد. این انتخاب به دانشگاه‌ها اجازه می‌دهد تا با کاهش هزینه‌های نرم‌افزاری، به بهینه‌سازی منابع بپردازند.

تقویت زیرساخت‌های فناوری اطلاعات: به‌منظور بهره‌برداری مؤثر از سیستم‌های مجازی، به‌روزرسانی و تقویت زیرساخت‌های شبکه و تجهیزات سخت‌افزاری باید در اولویت قرار گیرد. افزایش سرعت و قابلیت اطمینان شبکه به بهبود تجربه کاربری کمک خواهد کرد.

آموزش مستمر کاربران: برگزاری کارگاه‌های آموزشی منظم

تجربیات به‌دست‌آمده بهره‌برداری کرده و به بهبود فرآیندهای آموزشی و ارتقاء کیفیت یادگیری در محیط‌های خود بپردازند.

نتایج اجرای تجربه:

اجرای پروژه بومی‌سازی و راه‌اندازی سیستم جلسات مجازی بر پایه لینوکس در دانشگاه علوم پزشکی گناباد به نتایج قابل توجهی منجر شد که شامل موارد زیر است:

کاهش هزینه‌ها: استفاده از نرم‌افزارهای متن‌باز و بهره‌برداری از ترافیک داخلی شبکه به کاهش هزینه‌های اینترنت و خرید نرم‌افزارهای تجاری کمک کرد و به دانشگاه این امکان را داد تا منابع مالی خود را به‌طور بهینه‌تری مدیریت کند.

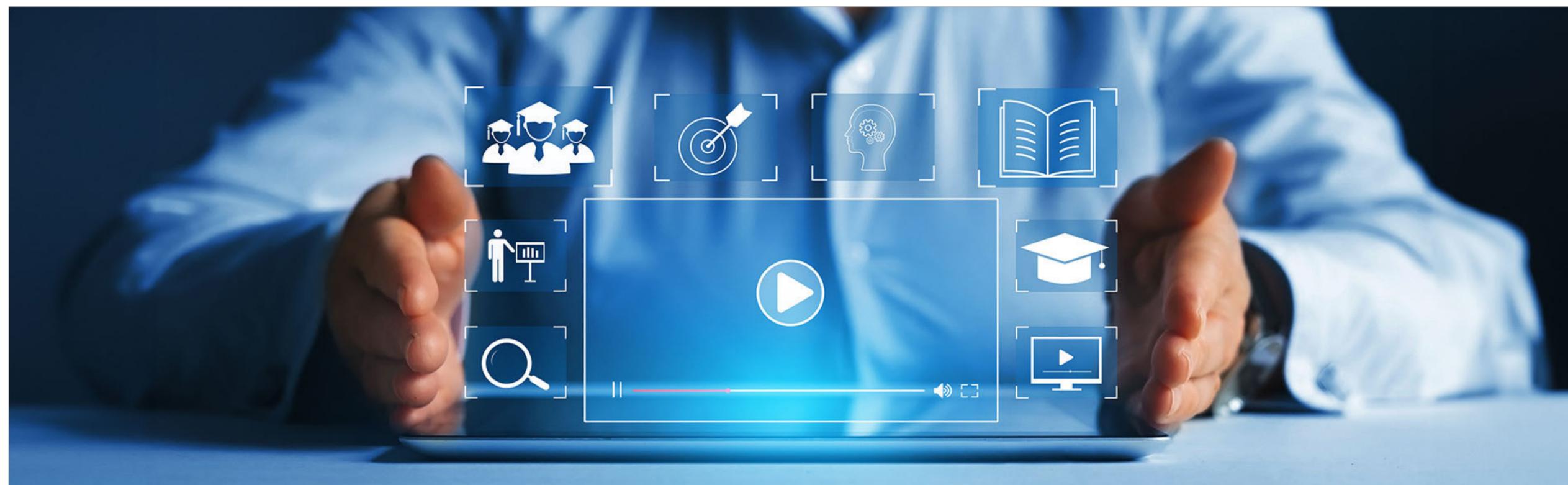
افزایش سرعت و کیفیت برگزاری کلاس‌ها: با به‌روزرسانی زیرساخت‌های شبکه و بهبود تجهیزات، سرعت ارتباطات در جلسات آنلاین به طرز چشمگیری افزایش یافت. این امر منجر به کاهش تأخیر و بهبود تجربه یادگیری برای دانشجویان و اساتید شد.

بهبود ایمنی داده‌ها: با استفاده از سیستم‌های مبتنی بر لینوکس، امنیت اطلاعات و داده‌های کاربران افزایش یافت. این پلتفرم به دلیل ساختار مقاوم و امنیت بالای خود، با ترکیب راه‌کارهای احراز هویت OTP امنیت مناسب‌تری ایجاد نمود.

افزایش رضایت کاربران: برگزاری کارگاه‌های آموزشی و فراهم کردن پشتیبانی فنی باعث افزایش آگاهی و رضایت کاربران (اساتید و دانشجویان) از سیستم جدید شد. این رضایت به بهبود تعاملات آموزشی و مشارکت فعال‌تر در کلاس‌ها منجر گردید.

بهبود عملکرد آموزشی: با فراهم کردن شرایط مناسب برای برگزاری کلاس‌های آنلاین، کیفیت آموزش به‌طور قابل توجهی ارتقا یافت. این بهبود عملکرد، به تسهیل یادگیری و افزایش تعاملات علمی بین دانشجویان و اساتید کمک کرد.

در مجموع، این تجربه نشان‌دهنده تأثیر مثبت بومی‌سازی و راه‌اندازی سیستم‌های مجازی بر بهبود فرآیندهای آموزشی و ارتقاء کیفیت یادگیری در دانشگاه‌ها است.

تغییر نوع بسته بندی شیر های توزیع شده در مدارس استان چهارمحال و بختیاری از حالت سه گوش به چهار گوش و ضخیم تر شدن جنس بسته بندی چند لایه

دانشکار:

دکتر سیده منصوره معمارزاده
دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد / معاونت غذا و دارو / آزمايشگاه کنترل مواد غذایی

مقدمه:

از آنجایی که مصرف شیر و لبنیات برای گروه‌های سنی دبستان و متوسطه اول و دوم که در سنین رشد قرار دارند بسیار ضروری می‌باشد و بطور متوسط هر نوجوان در حال رشد باید روزانه حداقل سه لیوان شیر مصرف کند. یکی از بهترین طرح‌های ملی اجرا شده در سطح کشور طرح توزیع شیر مدارس است که همه دانش آموزان در سطح کشور بطور نسبی به بخش کوچکی از نیاز خود به کلسیم، فسفر و سایر مواد مغذی دست می‌یابند، اما مشروط بر اینکه این سرمایه ملی به خوبی و با کیفیت مناسب به دست مصرف کننده برسد و حیف و میل نشود، و وظیفه ملی همه ما خدمتگزاران دولت است که به هر چه بهتر اجرا شدن این طرح ملی و مثمر ثمر بودن آن در حد توان کمک کنیم.

در طی سال‌های متعدد کار در آزمایشگاه کنترل مواد غذایی استان و کنترل کیفیت شیرهای توزیع شده در مدارس استان همواره بصورت تصادفی شاهد ارسال نمونه‌های شیر بصورت باد کرده و سوراخ شده بودم که همراه با بوی نامطبوع ترشیدگی و منظره ناخوشایند خشک شدن و بدبو شدن شیرهای نشت شده از بسته بندی بودند و از طرفی گزارش‌های ارسالی از مدارس سطح استان و میزان ناراضیاتی

دانش آموزان از شیرهای بد مزه یا بد منظره نیز این توجه را چند برابر کرد و اینکه برخی دانش آموزان از خوردن شیر امتناع می‌کنند و یا دور از چشم اولیاء مدرسه شیرها را در سطح زباله می‌اندازند و باعث هدر رفتن این سرمایه ملی می‌گردند و همینطور خودشان را از مصرف شیر محروم می‌کنند.

لذا تصمیم گرفتم در این مورد تحقیق کنم و مشکل را جستجو کنم و به دنبال راه حل باشم.

در این زمینه اینجانب بر اساس تجربیات چندین ساله خود در زمینه کنترل شیر مدارس و بررسی‌های عمیق در زمینه تولید شیر در کارخانجات و بازدید از مراکز تولید و مراکز توزیع به این نتیجه رسیدم که یکی از مشکلات بزرگ در این زمینه نوع بسته بندی شیر مدارس چه از نظر شکل هندسی و فیزیکی و چه از نظر نازک بودن جنس بسته بندی است و همچنین دوخت حرارتی مناسب می‌تواند میزان نشتی شیر را از ناحیه دوخت کاهش دهد.

همچنین نوع چیدمان شیر در جعبه نیز می‌تواند موثر باشد، چون اگر چیدمان مناسب نباشد ضربه‌های متعدد که در اثر زیاد بودن حجم کار توسط کارگران نقل و انتقال کارخانه یا کارگران محل عرضه به جعبه‌های شیر وارد می‌شود و خیلی

مواقع علی‌رغم تذکرات فراوان اجتناب ناپذیر است، موجب سوراخ شدگی یا شکستگی بسته بندی می‌شود و اگر جنس بسته بندی نازک باشد این مسئله بیشتر حائز اهمیت می‌شود. لذا پیشنهاد دادم که اولاً جنس بسته بندی شیر از نوع ضخیم تر و با کیفیت بهتر و حتماً ۵ لایه انتخاب شود و ثانیاً نوع بسته بندی شیر از سه گوش به چهار گوش تغییر کند که هم چیدمان مناسب تری در جعبه داشته باشد و این نوع بسته بندی مکعب مستطیل گوشه‌های مناسب تری دارد و دیگر تیز نیستند که موجب خراشیدگی یا سوراخ شدگی گردند ثالثاً در چیدمان چهار گوش محل فویل مربوط به نی حفاظت می‌شود و در کنار گوشه تیز بسته بندی قرار نمی‌گیرد.

مخاطبان و کاربران این تجربه عبارتند از: کارخانجات تولیدی شیر پاستوریزه، کارشناسان اداره نظارت بر مواد غذایی و آزمایشگاه کنترل مواد غذایی، بازرسان شبکه‌های بهداشتی استان، سازمان آموزش و پرورش، مدارس سطح استان.

بیان مسئله:

بر اساس آزمایشات فراوانی که توسط اینجانب در آزمایشگاه کنترل مواد غذایی استان در بخش لبنیات معاونت غذا و دارو انجام شده است (سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ و سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳) و از زمان توزیع شیر مدارس در طی ۱۸ الی ۹ ماه تحصیلی از ۱۲ شبکه بهداشتی در استان و اداره نظارت بر مواد غذایی روزانه بطور متوسط حداقل ۱۰ نمونه (هر نمونه شامل ۶ عدد شیر ۲۰۰ میلی لیتری است) شیر به بخش شیر و فرآورده های لبنی آزمایشگاه ارسال می‌گردد.

در بسیاری از موارد دیده شده که از این ۶ عدد شیر که در قالب یک نمونه با علامت واحد به آزمایشگاه ارسال می‌گردد ۳ یا ۴ نمونه سالم و چند عدد سوراخ شده و باد کرده است و اغلب از ناحیه فویل آلومینیوم مربوط به نی، شکستگی داده‌اند و این امر سبب نفوذ مواد و میکروارگانیسم‌ها و باکتری‌ها شده و سبب خرابی و فاسد شدن شیر می‌شود و همین طور آغشته شدن بسته به شیر و ایجاد بوی نامطبوع می‌گردد.

بر اساس گزارش‌های ارسالی از مدارس، این مسئله و دیدن منظره ناخوشایند باعث شده است که اغلب دانش آموزان از خوردن شیر امتناع کنند و یا دور از چشم اولیاء مدرسه، شیرها را در سطح زباله بیندازند و باعث هدر رفتن این سرمایه ملی گردند و همینطور خودشان را از مصرف شیر محروم کنند.

در این زمینه اینجانب بر اساس تجربیات ۲۷ ساله خود در زمینه کنترل شیر مدارس و بررسی‌های عمیق در زمینه تولید شیر در کارخانجات و بازدید از مراکز تولید و مراکز توزیع به این نتیجه رسیدم که یکی از مشکلات بزرگ در این زمینه نوع بسته بندی شیر مدارس است.

شیر مدارس بصورت سه گوش و مثلثی در بسته بندی‌های ۳ و گاهی ۵ لایه بسته بندی می‌شود که این نوع بسته بندی در سه گوشه دارای لبه‌های تیز و سوزنی است و نحوه چیدمان شیرها در جعبه‌های مقوایی به گونه‌ای است که این لبه تیز اغلب مماس در محل فویل آلومینیومی نازکی که جهت فرورفتن نی تعبیه شده است قرار می‌گیرد. چون تعداد مدارس و همین طور تعداد جعبه‌های حاوی شیر زیاد است اغلب انبوه کاری و عجله باعث می‌شود کارگران جعبه‌ها را پرت کنند و یا در محل توزیع بر روی جعبه فشار آورده شود و یا حتی در زمان نمونه برداری تحت فشار یا ضربه قرار می‌گیرند که اینها اغلب پلاستیک‌های حاوی نمونه‌های شیر از محل تیزی این لبه‌های سه گوش شیر پاره و سوراخ است و با این منظره نمونه به دست ما می‌رسد.

مجموعه این مشکلات ما را بر آن داشت که جوانب مختلف این مشکل را بررسی کنیم و به دنبال راه حل منطقی بگردیم تا از هدر رفتن این سرمایه ملی جلوگیری کنیم.

شرح تجربه:

دانش آموزان، نوجوانان و جوانان، آینده سازان این میهن اسلامی هستند و باید سالم، شاداب و پویا باشند تا بتوانند به مملکت خود خدمت کنند. یکی از ارکان سلامتی، تغذیه مناسب است. بر اساس هرم مواد غذایی، لبنیات یکی از

گروه‌های اصلی مواد غذایی است و کارشناسان تغذیه توصیه می‌کنند که همه گروه‌های سنی باید روزانه لبنیات مصرف کنند و بخصوص نوجوانان و دانش‌آموزان در مرحله رشد روزانه حداقل ۳ لیوان شیر مصرف کنند. یکی از طرح‌های ملی بسیار مفید توزیع شیر رایگان در مدارس است که باعث می‌شود همه دانش‌آموزان در همه مناطق دور افتاده بطور یکسان از این موهبت برخوردار شوند و در دراز مدت ضامن سلامتی آن‌ها باشد. اما مشروط بر اینکه شیری سالم و مطلوب به دست دانش‌آموز برسد و با تمایل مصرف شود.

اگر شیری که به دست دانش‌آموزان می‌رسد، بد منظره بوده و سالم و خوش مزه نباشد نه تنها مصرف نمی‌شود بلکه سر از سطل‌های زباله مدارس در می‌آورد و متأسفانه این سرمایه ملی هدر خواهد رفت.

تجربیات چندین ساله اینجانب در زمینه کنترل کیفیت شیرهای توزیع شده در مدارس استان نشان می‌دهد که در طی سال تحصیلی که از شبکه‌های بهداشت و درمان در استان، از مدارس استان و... روزانه چندین نمونه شیر که هر نمونه شامل حداقل ۱۰ عدد شیر است به آزمایشگاه کنترل مواد غذایی در دو بخش شیمی و میکروبیولوژی ارسال می‌شود و از این تعداد در بعضی از روزها ۳ الی ۴ شیر دارای بسته بندی باد کرده بوده و دارای نشستی هستند و شیر از ناحیه فویل مربوط به محل نی در بسته بندی سه گوش که سوراخ شدگی داشته بیرون زده و نفوذ باکتری‌ها از همین محل موجب فساد و ترش شدگی شیر شده است و یا نشستی از محل دوخت حرارتی نامناسب در لبه‌های نازک بسته بندی موجب این منظره ناخوشایند شده است.

پس از بررسی‌های متعدد به دنبال علت این مشکل پرداختیم و به این نتیجه رسیدیم که شکل هندسی مثلثی یا سه گوش این بسته بندی و تا حدودی نازک بودن (۳ لایه) جنس بسته بندی می‌تواند زمینه ساز این مشکل باشد.

طریقه چیدمان شیرها در جعبه به گونه‌ای است که نوک تیز سه گوش این بسته بندی درست منطبق بر محل نازک فویل

قرار داده شده جهت فرو کردن نی است. و چون اغلب به علت حجم کاری زیاد ممکن است جعبه‌های شیر توسط کارگران پرتاب شود و ضربه بخورد و خود این ضربه سوراخ شدگی در ناحیه فویل مربوط به نی را چند برابر می‌کند.

پس پیشنهاد دادم که جهت حل مشکل بایستی شکل هندسی شیر مدارس از سه گوش و مثلثی به چهار گوش و مکعب مستطیل تغییر پیدا کند که هم چیدمان مناسب تری در جعبه دارد و هم محل آلومینیومی نازک فرار گرفتن نی با زاویه‌های گوشه‌های شیر تماسی ندارد و حتی در اثر ضربه خوردن خسارت کمتری می‌بیند. از طرفی بهتر است جنس بسته بندی شیر مدارس ضخیم تر شود و از سه لایه به پنج لایه تبدیل شود و دوخت حرارتی مناسب تری داشته باشد تا میزان نشستی شیر از ناحیه دوخت کاهش یابد و به حداقل برسد.

اقدامات انجام شده :

● از خط تولید کارخانه جات شیر پاستوریزه که تامین کننده شیر مدارس استان هستند توسط اینجانب و کارشناسان اداره نظارت بر مواد غذایی بازدید گردید.

● تا قبل از شروع سال تحصیلی طی جلسات متعدد این واحد های تولیدی ملزم شدند طی ۴-۶ ماه رول های بسته بندی ۵ لایه ضخیم با کیفیت مناسب و مورد تایید بخش بسته بندی آزمایشگاه معاونت غذا و دارو تهیه گردد.

● کارخانه دستگاه بسته بندی شیر بصورت چهار گوش یا مکعب مستطیل را خریداری کند و آموزش های لازم به کارگران مربوطه داده شود.

● کارخانه جات چندین مرحله تولید شیر انجام دهند و این تولیدات توسط آزمایشگاه کنترل مواد غذایی از نظر آزمون های شیمیایی، میکروبیولوژی و بسته بندی کنترل گردد و پس از تایید نهایی تا شروع سال تحصیلی جدید شیر سالم، این سرمایه ملی در بسته بندی ضخیم و چهار گوش با کیفیت مناسب به دست دانش‌آموزان عزیز این آینده سازان ایران

عزیز برسد و سلامت جامعه حفظ گردد و در این سرمایه ملی صرفه جویی شود و از هدر رفتن آن ممانعت شود.

نتایج اجرای تجربه:

با تغییر جنس بسته بندی و ضخیم تر کردن آن زمان ماندگاری شیر بیشتر می‌شود و نسبت به ضربه های ناگزیر از حمل و نقل عجولانه مقاوم تر می‌گردد. همچنین با تغییر شکل بسته بندی از سه گوش به چهار گوش یا مکعب مستطیل تعداد نمونه های شکسته از ناحیه فویل آلومینیومی و نمونه های کثیف و بدبو و باد کرده ارسالی به آزمایشگاه و توزیع شده در مدارس کاهش یافته و به این ترتیب گامی مناسب در جهت صیانت از سرمایه های ملی مالی و انسانی جامعه بر خواهیم داشت و از طرفی اگر شیر های سالم تری تولید شود حتی تعداد نمونه های ارسالی به آزمایشگاه نیز کاهش یافته و از این نظر هم صرفه جویی ملی خواهیم داشت.

پیشنهاد حاصل از تجربه :

الف) از آنجایی که مواد غذایی مانند شیر و فرآورده های آن دارای شرایط مناسب برای فساد هستند باید به جنس بسته بندی و همین طور شکل بسته بندی دقت فراوانی شود.

ب) بازرسی و کنترل کنندگان مراکز تولید باید قبل از دادن مجوز، همه شرایط و ضوابط مربوط به نوع محصول و بخصوص بسته بندی آن را بطور جداگانه کنترل کنند و بطور خاص بر کنترل محصولاتی که حساسیت بیشتری دارند و با جانعه آماری بیشتری از افراد جامعه در ارتباط هستند، نظارت بیشتری داشته باشند.

ج) همچنین آموزش همگانی در زمینه تولید، توزیع و نحوه مصرف صورت پذیرد تا بتوانیم سرمایه های ملی و نیروهای انسانی خود را حفظ کنیم و جامعه ای سالم و ایمن داشته باشیم.

طراحی، برنامه نویسی و پیاده سازی سامانه بانک اطلاعات پرسنلی به همراه وب سرویس احراز هویت

دانشکار:

مهندس مجتبی عابدی پور
دانشگاه علوم پزشکی گناباد / واحد فناوری اطلاعات

ابوالفضل خدادادی

مقدمه:

مدیریت بانک اطلاعات جامع پرسنل و خانواده های آنان در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی گناباد یک نیاز و ضرورت اساسی می باشد. با توجه به نیاز روزافزون به دسترسی سریع، ساده و یکپارچه به اطلاعات، دانشگاه تصمیم به راه اندازی یک سامانه یکپارچه گرفت که به طور خاص به مسائل احراز هویت و مدیریت اطلاعات پرداخته است.

پرسنلی و اعضای خانواده به عنوان یک چالش اساسی شناسایی شد. این نیاز به وضوح در فرآیندهای اداری و تعاملات روزمره پرسنل نمایان گردید.

وجود اطلاعات پراکنده: پیش از راه اندازی سامانه، اطلاعات پرسنل و اعضای خانواده به صورت پراکنده در سیستم ها و فرم های مختلف نگهداری می شد که منجر به دشواری در دسترسی و استفاده از این اطلاعات شد.

مشکلات احراز هویت: در سامانه های متعدد، احراز هویت پرسنل به صورت غیر یکپارچه انجام می شد، که باعث بروز مشکلات امنیتی و نیاز به یادآوری چندین نام کاربری و رمز عبور می گردید. این امر نه تنها بار اضافی بر دوش پرسنل بود، بلکه احتمال خطا و سوءاستفاده را نیز افزایش می داد.

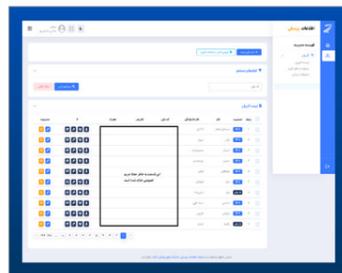
نیاز به اطلاعات به روز و دقیق: عدم دسترسی به اطلاعات به روز از اعضای خانواده، به ویژه در زمینه خدمات رفاهی و بیمه تکمیلی، مشکلاتی را برای پرسنل بخش مربوطه ایجاد می کرد. همچنین، نیاز به اطلاعات تماس به روز مانند شماره همراه برای اطلاع رسانی های مهم، احساس می شد.

ارتباطات ناکارآمد: عدم وجود یک بانک اطلاعات تلفنی جامع و به روز، منجر به ناتوانی در برقراری ارتباطات مؤثر و سریع میان واحد های مدیریتی و پرسنل بخش های مختلف دانشگاه می شد.

لذا با درک این مسائل و چالش ها، تصمیم به راه اندازی سامانه یکپارچه گرفته شد تا به این نیازها پاسخ دهد و فرآیندهای اداری را تسهیل نماید. این سامانه به عنوان یک راه حل جامع، به بهبود کیفیت خدمات و افزایش رضایت کمک خواهد کرد.

بیان مسئله:

در دانشگاه علوم پزشکی گناباد، نیاز به مدیریت مؤثر و یکپارچه اطلاعات

شرح تجربه

● نیازسنجی: امکانات مورد نیاز در بخش های متفاوت نرم افزار مطرح و نیازسنجی گردید.

● راه اندازی زیرساخت نصب (وب سرور): جهت امنیت بیشتر از زیرساخت شبکه و امکانات مورد نیاز در بستر لینوکس استفاده گردید، چرا که قابلیت هایی از جمله بکارگیری دستگاه های سخت افزاری و نرم افزارهای امنیتی، دسترسی پذیری مؤثرتر، عدم وابستگی به اینترنت (در صورت لزوم) و سایر تنظیمات به صورت مستقل برای سرور و زیرساخت امکان پذیر بود.

● برنامه نویسی: بر اساس نیازهای مشخص شده سامانه تحلیل و با جزء به جزء فرم ها و فیلدهای مورد نیاز از نگارش Alpha تا Stable Release برنامهنویسی گردید.

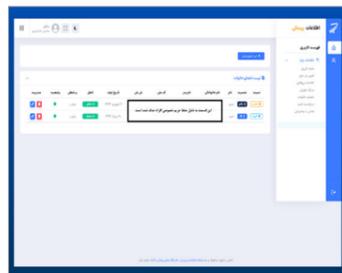
● نصب و فعال سازی: نصب نرم افزار روی زیرساخت وب سرور مربوطه انجام گردید.

● ثبت داده ها: ثبت کاربری و رمز مربوطه با استعمال آخرین لیست پرسنل از مراجع سازمانی ایجاد و دسترسی مربوطه به پرسنل تحویل گردید. اطلاعات توسط پرسنل ثبت و فرایند تایید توسط رابط انجام گردید.

● به روز رسانی: به روز رسانی های مربوطه از امنیتی تا UI و داده ها و نیازهای جدید توسط تیم برنامهنویسی انجام گردید.

نتایج اجرای تجربه:

● تأثیر بر زمان: یکی از مهم ترین نتایج

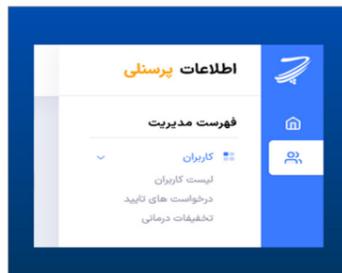

اجرای این سامانه، کاهش زمان مورد نیاز برای فرآیندهای اداری و احراز هویت است. با استفاده از احراز هویت یکپارچه (SSO)، پرسنل دیگر نیازی به وارد کردن مکرر اطلاعات خود در سیستم های مختلف ندارند. این امر منجر به صرفه جویی در زمان و افزایش بهره وری کارکنان شده است. به عنوان مثال، زمان لازم برای ثبت نام در خدمات رفاهی و دریافت تخفیفات درمانی به طور قابل توجهی کاهش یافته است.

● تأثیر بر هزینه: اجرای این سامانه به کاهش هزینه های اداری و عملیاتی کمک کرده است. با یکپارچه سازی اطلاعات و حذف فعالیت های تکراری، دانشگاه توانسته است هزینه های مربوط به نیروی انسانی و منابع فناوری اطلاعات را کاهش دهد. همچنین، کاهش خطاهای انسانی و نیاز به اصلاح اطلاعات، هزینه های غیرمترقبه را نیز به حداقل رسانده است.

● تأثیر بر ایمنی: استفاده از روش های احراز هویت پیشرفته مانند توکن های یکبار مصرف (OTP)، بر بستر SMS و موبایل، امنیت اطلاعات پرسنل را افزایش داده است. این اقدامات نه تنها موجب حفاظت از داده های شخصی و حساس پرسنل می شود، بلکه اعتماد کارکنان به سامانه را نیز تقویت می کند. به این ترتیب، خطر دسترسی های غیرمجاز و سرقت اطلاعات به حداقل رسیده است.

● تأثیر بر کیفیت: کیفیت خدمات ارائه شده به پرسنل به طرز چشمگیری افزایش یافته است.

با دسترسی سریع و آسان به اطلاعات، پرسنل می توانند به راحتی از خدمات رفاهی و درمانی بهره مند شوند. همچنین، اطلاعات به روز و دقیق در مورد اعضای خانواده پرسنل، امکان ارائه خدمات بهتر و متناسب تر فراهم کرده است.

● بهبود عملکرد: اجرای این سامانه به افزایش کارایی کلی دانشگاه منجر شده است. با کاهش زمان و هزینه، و بهبود کیفیت خدمات، پرسنل می توانند بر روی وظایف اصلی خود تمرکز کنند و به بهبود عملکرد کلی دانشگاه کمک نمایند. در نهایت، این تجربه می تواند به عنوان یک الگوی موفق برای سایر سازمان ها و دانشگاه ها در جهت بهبود فرآیندهای اداری و ارتقاء رضایت کارکنان مورد استفاده قرار گیرد.

پیشنهاد حاصل از تجربه:

برای بهبود سامانه یکپارچه مدیریت اطلاعات پرسنل، پیشنهاد می شود احراز هویت به صورت SSO در سایر سامانه های موجود اعمال گردد. همچنین جهت بهبود عملکرد برنامهنویسی آموزش های کارشناسان IT و کارشناسان رابط سامانه های دانشگاه برقرار گردد. همچنین، توسعه قابلیت های سامانه با افزودن خدمات جدید و امکانات آنلاین، تحلیل داده های استفاده به منظور بهبود مستمر و افزایش ارتباط مؤثر با سایر موارد مرتبط برای ارائه خدمات بهتر، از دیگر پیشنهادات مهم است. این اقدامات می توانند به ارتقاء امنیت، کیفیت خدمات و رضایت پرسنل کمک کنند.

طراحی، پیاده سازی و استفاده مستمر از داشبورد مدیریتی شاخص ها در بیمارستان روزبه

دانشکار:

آرزو خسروی

دانشگاه علوم پزشکی تهران / بیمارستان روزبه

یوسف مسعودیان

مقدمه:

داشبورد مدیریتی، داده‌ها را به صورت نمایشی مانند نمودار، تصویر، جدول و... نمایش می‌دهد. در واقع ابزار مهمی است تا مدیران بتوانند برای تصمیمات مهم و کلیدی از آن استفاده نمایند. همچنین با پایش مداوم آن و تدوین و اجرای برنامه‌ها، می‌توان عملکرد سازمان را بهبود بخشید. از آنجایی که بیمارستان، نیز یک سازمان است بنابراین طراحی و پیاده‌سازی داشبورد شاخص‌ها در کل بیمارستان روزبه از طریق طراحی و راه‌اندازی سامانه، اجرا و به صورت مستمر از آن استفاده می‌گردد. این داشبورد شامل: تعریف شناسنامه، فهرست شاخص‌ها، تعیین هدف، آلام هشدار رنگی برای شاخص‌های زیر حد انتظار، داشبورد، نمای کلی در یک نگاه، کارت امتیاز متوازن و خروجی داده‌ها به صورت اکسل می‌باشد. با حمایت مدیران ارشد، طراحی سامانه داشبورد شاخص‌ها، توسط یک شرکت دانش بنیان، در دفتر بهبود کیفیت در سال ۱۳۹۷ انجام گردید. در سال ۱۴۰۰ داشبورد ذکر شده، راه‌اندازی و استفاده از آن، تاکنون ادامه دارد.

بیان مسئله:

اهمیت طراحی و استفاده از داشبورد‌ها بر کسی پوشیده نیست، در حال حاضر کارشناسان واحدهای فناوری داشبوردهای زیادی برحسب نیازهای تیم‌های مدیریتی و... طراحی می‌نمایند مانند سامانه HIS. اما نکته قابل توجه طراحی داشبورد براساس سنجش‌های اعتبار بخشی است که جز معضلات مراکز می‌باشد. با ابلاغ سنجش‌های اعتبار بخشی، تعریف و اندازه‌گیری شاخص‌ها در بیمارستان‌ها، اجباری شد. به دلیل محدودیت‌های داشبوردهای سامانه‌های دانشگاه که مختص داده‌های مربوط به بیماران می‌باشد و انعطاف پذیری لازم را در ورود سایر داده‌های

آماري ندارند همچنین تغییر HIS و به دنبال آن مشکلات پشتیبانی و دسترسی به داده‌ها، تصمیم بر آن شد مطابق با سنجش‌های اعتبار بخشی، سامانه داشبورد شاخص‌ها در بیمارستان روزبه طراحی و اجرا شود. قبل از اجرای برنامه، تحلیل شاخص‌های بیمارستان در دفتر بهبود کیفیت بسیار طولانی و وقت گیر و زمان بر بود طوری که پس از تعریف مسئولین اندازه‌گیری، حجم زیادی از داده‌ها در هر ماه در دفتر بهبود کیفیت جمع‌آوری می‌گردید و علاوه بر پیگیری‌های متعدد از کاربران، نیاز بود تا زمان زیادی جهت جمع‌بندی و تحلیل انجام شود و خیلی اوقات به موقع و در زمان مناسب برای ارائه گزارش در جلسات آماده نمی‌شد. همچنین اکثر مواقع فرمت ارسال شده برای کاربران جهت ثبت شاخص‌ها، مفقود شده و بنابراین مشکلات زیادی در کنترل داده‌ها و تهیه گزارش‌های آماری - تحلیلی دقیق و درست وجود داشت.

شرح تجربه:

۱. در سال ۱۳۹۷ مشکل توسط مسئول دفتر بهبود کیفیت با مدیر ارشد بیمارستان، در میان گذاشته شد. ۲. بعد از موافقت مدیر ارشد، از یک شرکت دانش بنیان، درخواست گردید تا با توجه به نیاز بیمارستان داشبورد شاخص‌ها طراحی و راه‌اندازی شود. ۳. در ابتدا داشبورد ساخته شده مشکلات متعددی از جمله عدم امکان ویرایش مسئولین اندازه‌گیری، عدم امکان ویرایش شناسنامه شاخص‌ها، عدم مشاهده لیست شاخص‌ها در یک نگاه و... وجود داشت که طی جلسات متعدد با نماینده شرکت برطرف گردید. ۴. سامانه از سال ۱۴۰۰ قابل بهره‌برداری گردید. ۵. قابلیت‌هایی که در داشبورد در نظر گرفته شده است، شامل: - تعریف شناسنامه شاخص‌ها با قابلیت ویرایش لحظه‌ای و آنلاین - امکان انتخاب/

نتایج اجرای تجربه:

- سرعت انجام کار، افزایش یافته و گزارش تحلیلی مورد نیاز برای ارائه در جلسات و پایش مستمر شاخص‌ها، به موقع و به صورت آنلاین انجام شد.
- مسئولیت پذیری وارسال به موقع داده‌ها، توسط کاربران تعیین شده افزایش یافت.
- تحلیل داده‌ها و نمایش نمودارها به صورت لحظه‌ای برای مدیران، فراهم گردید.
- جذابیت، آراستگی و زیبایی سامانه، استفاده کاربران را افزایش داد.
- کارت امتیاز متوازن و نمای کلی داشبورد برای مدیران ارشد، فراهم گردید.
- به عنوان ابزار گزارش دهی، پردازش سریع و تحلیل داده‌ها، مورد استفاده قرار گرفت.

- حذف مسئول اندازه‌گیری - قابلیت مشاهده لیست شاخص‌ها به تفکیک عنوان - قابلیت مشاهده تمام شاخص‌ها در یک نگاه - قابلیت مشاهده داده‌ها به صورت نمودارهای آماری آنلاین در قسمت داشبورد - امکان اتصال سامانه به انواع پایگاه‌های داده‌ای مانند HIS و... (با کسب مجوزهای لازم از سازمان‌های بالادستی) - امکان مشاهده شاخص‌ها بر اساس کارت امتیاز متوازن - امکان مشاهده آلام/هشدار به صورت رنگی برای شاخص‌هایی که در حد انتظار سازمان نمی‌باشند. ۶. برای هر شاخص یک نفر مسئول اندازه‌گیری تعریف شد. ۷. شناسنامه انواع شاخص‌ها شامل تعریف، هدف، فرمول و... توسط مسئول بهبود کیفیت بیمارستان، تعیین و جهت اندازه‌گیری به مسئولین مرتبط ارسال شد. ۸. جلسات آموزشی توسط مسئول بهبود کیفیت به صورت گروهی و حضوری در بخش‌ها، به صورت متناوب برگزار گردید. ۹. از داشبورد مدیریتی جهت ارائه گزارش در کمیته پایش و سنجش کیفیت استفاده گردید. ۱۰. هزینه‌های مالی برای خرید سامانه مذکور شامل دو بخش بود: بخش اول هزینه مربوط به ساخت نرم‌افزار و بخش دوم هزینه مربوط به پشتیبانی و نگهداری
- از تعداد نفرات کمتری در دفتر بهبود کیفیت استفاده شد (صرفه جویی در منابع).
- امکان اندازه‌گیری و پایش مستمر داده‌ها، در بخش‌های درمانی توسط سرپرستاران صورت گرفته و با استقبال روبه‌رو شد.
- امکان خروجی اکسل برای پردازش بیشتر داده‌ها، در سامانه قرار گرفت.
- فرمت ثبت داده‌ها و نمایش آن‌ها به صورت تحلیلی، یکسان سازی شد.
- داشبورد، امکان مشاهده گزارش تحلیلی بر اساس هر بخش را دارد.
- داشبورد پیاده‌سازی شده، قابلیت تعریف انواع شاخص مانند چک لیست و... را برای تمام بخش‌ها را دارد.
- با توجه به قابلیت نمایش نتایج داده‌ها به صورت رنگی (سبز، قرمز و زرد)، به مسئولین پایش شاخص، امکان برنامهریزی و اقدام اصلاحی موثر را داد طوری که رنگ زرد به معنی احتیاط و نیاز به بررسی دقیقتر نتایج و رنگ قرمز به معنی هشدار و انجام اقدام اصلاحی سریع می‌باشد.
- از زمان پیاده‌سازی سامانه تاکنون، دوبار توسط ارزیابان کشوری مشاهده شده است و تمامی شاخص‌ها در یک نگاه، همراه با جزئیات به ارزیابان نشان داده شده که علاوه بر تسهیل در ارائه توسط دفتر بهبود کیفیت، مورد استقبال آن‌ها نیز قرار گرفته است.
- این نرم‌افزار توسط یک شرکت دانش بنیان، طراحی و پیاده‌سازی شده و در صورت اخذ مجوزهای لازم، امکان اتصال به انواع سامانه مانند نجات، ای‌اس و... را دارد و در بیمارستان روزبه، داده‌ها توسط مسئولین، اندازه‌گیری و براساس فرمول تعریف شده در سامانه، چک لیست، ثبت می‌گردند.
- از ابتدای راه‌اندازی تاکنون، حداقل دو بار، تمام سنجش‌های اعتبار بخشی در سامانه ذکر شده، به صورت داخلی، ارزیابی شده و اقدامات اصلاحی بر اساس نتایج صورت گرفته است.

پیشنهاد حاصل از تجربه:

- توصیه می‌شود دفاتر بهبود کیفیت از داشبوردهای مدیریتی جهت پایش شاخص‌ها بخصوص شاخص‌های کلیدی استفاده نمایند.

مدیریت هزینه‌های بیمارستان در حوزه اقلام پزشکی مشمول ۶٪ خدمات پرستاری (هتلینگ) با رویکرد کاهش هزینه و احصادرآمد از محل خدمات و تجهیزات در بیمارستان سیدالشهداء (ع) فارس

دانشکار:

خانم بتول ابراهیمی دستگردی

دکتر میثم مومنی

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد / معاونت درمان

مقدمه:

با توجه به کمبود منابع مالی در اختصاص به بیمارستان‌ها، افزایش بدهکاری سیستم‌های بهداشت و درمان و از سوی دیگر کمبودهای دوره‌ای برخی اقلام و تجهیزات پزشکی و دارویی که همگی مدیریت بیمارستان‌ها را با مشکل مواجه می‌سازد، تیم‌های بهبود کیفیت در هر بیمارستان وظیفه دارند به طور مداوم راهکارهای جهت بهبود ارائه خدمات به بیماران همزمان با کاهش هزینه‌ها، یافته و به مدیران خود ارائه دهند. از این رو در بیمارستان سیدالشهداء (ع) فارس نیز به دنبال بررسی صورتحساب‌های دارویی توسط ناظرین دارویی و مشاهده افزایش قابل توجه مبلغ اقلام پزشکی مشمول ۶٪ خدمات پرستاری، برنامه عملیاتی به منظور کاهش این اقلام تدوین و فعالیت‌های آن در بیمارستان آغاز گردید.

بیان مسئله:

با توجه به این که داروخانه بیمارستان به بخش خصوصی واگذار گردیده است، صورتحساب‌های داروخانه ماهیانه جهت تایید توسط ناظر دارویی بیمارستان بررسی و نهایتاً تایید می‌گردد. طی این بررسی‌ها مشاهده گردید روند افزایشی مبلغ مورد پرداخت بیمارستان، به نظر بیشتر از افزایش قیمت لوازم و تجهیزات اعمال شده در طول سال می‌باشد. طی یک بررسی مقایسه‌ای صورتحساب یک ماه بیمارستان با بیمارستان‌های با ضریب اشغال بالاتر نیز مشاهده گردید مبلغ اقلام مصرفی بخش (ملزومات پزشکی مشمول ۶٪ خدمات پرستاری) این بیمارستان بالاتر است. به همین دلیل پس از استخراج گزارش مربوط به چند بخش

مشمول ۶٪ خدمات پرستاری (هتلینگ) خود را جهت دریافت به داروخانه تحویل نماید. و در زمان تحویل از داروخانه مشخصاً موظف به شمارش و تحویل‌گیری گردد.

در گام بعدی لیست اقلام مجاز جهت ثبت به عنوان هتلینگ، استخراج و در کمیته به کلیه بخش‌ها اعلام گردید. همچنین گزارشی از هتلینگ درخواست شده توسط هر یک از بخش‌ها به تفکیک بیان گردید. مشخص گردید که در بسیاری موارد به علت عدم اطلاع‌رسانی‌های دقیق مواردی چون شربت دیفن‌هیدرامین برای بیماران تالاسمی، سوزن فیستولای گردان برای بیماران دیالیزی، آمپول هپارین و... جزو اقلام هتلینگ درخواست گردیده بود.

در جلسه بعد کلیه مسئولان بخش‌ها آمار هتلینگ (هزینه ملزومات پزشکی مشمول ۶٪) ثبت شده مربوط به ماه قبل خود را به تفکیک نوع تجهیزات در جلسه ارائه دادند و بیشترین مورد مصرفی با ذکر علت در جلسه بحث و بررسی شد. مبلغ هتلینگ به نسبت تعداد بیمار بستری بخش نیز در مقایسه با آمار استخراجی ماه‌های قبل بررسی گردید.

روند ارائه آمار در چند جلسه متناوب صورت پذیرفت، همزمان بازدید از بخش‌ها در زمینه نحوه مدیریت اقلام هتلینگ و همچنین نهادینه سازی فرهنگ استفاده مناسب از اقلام، توسط اعضای تیم مدیریت اجرایی انجام می‌شد. استفاده نامناسب از گاز جهت استفاده در مواردی چون نفاذ استیشن‌ها و... کلا حذف گردید، صرفه‌جویی در استفاده از اقلام پزشکی مشمول هتلینگ در دستور کار قرار گرفت.

برخی اقلامی که باید به نام بیمار ثبت شده ولی تاکنون ثبت نمی‌گردیدند، اطلاع‌رسانی و ثبت گردید.

برخی اقلامی که به صورت نادرست به عنوان اقلام پزشکی مشمول هتلینگ درخواست می‌شدند (به عنوان مثال گاز استریل تکی) حذف گردیدند.

این روند بررسی در طی شش ماه ادامه داشت و مسئولین بخش‌ها هر دو هفته یکبار نیز گزارش اقلام مصرفی و دریافتی خود را در جلسه ارائه می‌داند. با گذشت هر جلسه درخواست‌ها نظم بیشتری پیدا می‌کرد و روند کاهش در میزان درخواست و مصرف نمایان گردید.

نتایج اجرای تجربه

در پایان شش ماه پس از انجام مداخلاتی که در طول این دوره انجام شد و با همکاری کلیه مسئولین بخش‌ها و ایجاد تعامل سازنده جهت کار تیمی به منظور کاهش هزینه‌ها، تغییرات قابل ملاحظه‌ای در صورتحساب بخش‌ها مشخص شد. به گونه‌ای که در یک بررسی مقایسه‌ای مبلغ هزینه

مصرفی بخش‌های بیمارستان در تیرماه ۱۴۰۲ حدود ۴۷۰ میلیون تومان و در مهرماه ۱۴۰۲ حدود ۲۰۳ میلیون تومان محاسبه گردید. در صورتی که تعداد بیماران استفاده‌کننده از اقلام پزشکی مشمول ۶٪ (هتلینگ) تیرماه به میزان ۱٪ بیشتر از مهرماه بوده است.

همچنین در بخش‌های دیالیز و اورژانس بیشترین میزان تغییر مشهود بود به گونه‌ای که مبلغ هتلینگ تیرماه بخش دیالیز حدود ۲۲۱ میلیون تومان و در مهرماه ۱۱۶ میلیون تومان محاسبه گردید.

با انجام یک مداخله ساده و پیگیری‌های منظم سالیانه مبلغی بیش از سه میلیارد تومان کاهش در هزینه‌های بیمارستان صورت گرفته و از سوی دیگر ثبت صحیح اقلامی که اشتباهاً هتلینگ درخواست می‌شدند در صورتحساب بیماران موجب احصاء درآمدهایی که تاکنون ثبت نمی‌گردیدند شد.

پیشنهاد حاصل از تجربه

استفاده از اقلام پزشکی مشمول ۶٪ خدمات پرستاری (هتلینگ) برای بیماران در بخش‌ها مضاف بر این که از نظر هزینه برای بیمارستان‌ها باید مدنظر قرار گرفته شود، در برخی بازه‌های زمانی که این اقلام دچار کمبود کشوری می‌شوند و بیمارستان را با چالش تامین مواجه می‌سازند نیز می‌تواند از اهمیت برخوردار باشد.

پیشنهاد می‌گردد با توجه به تغییرات احتمالی در لیست اقلام پزشکی مشمول (۶٪) خدمات پرستاری که از سوی سازمان‌های بیمه‌گر ابلاغ می‌گردد، این اقلام توسط ناظر دارویی ابلاغ و در صورتحساب‌ها بررسی گردد.

جهت جلوگیری از بروز موارد خطا در تحویل و شمارش اقلام پزشکی مشمول ۶٪ خدمات پرستاری، برنامه منظمی جهت تحویل این اقلام از داروخانه تدوین و چک دقیق اقلام توسط مسئول بخش صورت پذیرد.

بررسی ماهیانه صورتحساب‌های داروخانه و شناسایی اقلام مصرفی بخش، استخراج موارد مغایر با لیست ابلاغی، شناسایی بیشترین اقلام مصرف شده با توجه به ضریب اشغال تخت بخش می‌تواند موجب کاهش هزینه‌های بیمارستان گردد.

بررسی مقایسه‌ای میزان مصرف اقلام پزشکی مشمول ۶٪ خدمات پرستاری با توجه به ضریب اشغال تخت و نوع بخش‌های مختلف بیمارستان، به شناسایی مکان‌هایی که بیشترین پرتی در استفاده از این اقلام وجود دارد کمک می‌کند.

تیم مدیریتی با همکاری پرسنل، به دنبال نهادینه سازی فرهنگ استفاده درست و صحیح از اقلام پزشکی و صرفه‌جویی در این زمینه باشند.

ناحیه (زون) بندی شهرک ها و مناطق صنعتی

محدوده استان اصفهان به منظور ایجاد نواحی غذایی مصوب از طریق تعامل و هماهنگی با شرکت شهرک های صنعتی استان اصفهان

دانشکار:

منصوره یقینی

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان / معاونت غذا و دارو

مقدمه:

تأمین ایمنی غذایی، ارتقاء و بهبود شرایط تولید محصولات سلامت محور که زمینه ساز سلامت آحاد مردم می باشد، از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده و به عنوان رسالت اساسی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تلقی می گردد. در این راستا سازمان غذا و دارو و معاونت های غذا و دارو دانشگاه های علوم پزشکی، متولی این امر مهم می باشند. از بین عوامل متعدد مؤثر بر کیفیت و سلامت محصولات غذایی و آشامیدنی نقش آلاینده های زیست محیطی و مخاطرات ناشی از آن بر فرآیند تولید، که منجر به بروز بسیاری از بیماری ها با علل و عوامل ناشناخته از جمله سرطان ها می گردد، قابل چشم پوشی نیست.

کارخانجات تولید مواد خوراکی و آشامیدنی، بر اساس "قانون مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب تیر ماه سال ۱۳۴۶"، جهت فعالیت خود ملزم به دریافت مجوزهای بهداشتی لازم از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ضمن اخذ تاییدیه محل استقرار، در چارچوب "ضوابط و معیارهای استقرار کارخانجات تولید و بسته بندی مواد خوراکی آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی، مکمل های غذایی و رژیمی و صنایع بسته بندی، اماکن دامی و صنایع وابسته (حداقل فواصل با سایر واحدهای صنعتی و خدماتی، سکونت گاه ها و عوارض طبیعی" می باشند.

این مجوزها عبارتند از:

(۱) پروانه بهداشتی تاسیس و بهره برداری، (۲) پروانه فعالیت مسوول فنی، (۳) پروانه بهداشتی ساخت (۱-۱) این پروانه بهداشتی بر اساس مطابقت محل احداث کارخانه با ضابطه پیشگفت و بعد از صدور "گواهی فعالیت اقتصادی (جواز تاسیس)" مورد تایید ارگان های ذیربط، صادر می گردد. ارگان های ذیربط طبق بخشنامه های ابلاغی از سوی مدیر کل نظارت بر مواد غذایی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی سازمان غذا و دارو، قبل از صدور مجوز مذکور ملزم به انجام استعلام از معاونت غذا و دارو می باشند. با هدف تسهیل در امور و پاسخگویی به استعلام ها در کوتاهترین زمان ممکن، پیشنهاد ناحیه (زون) بندی شهرک ها و مناطق صنعتی، ارائه شد. به منظور تحقق این امر تعاملات لازم با مدیر عامل شرکت شهرک های صنعتی استان اصفهان به عمل آمد و در نهایت احداث و طراحی شهرک ها و مناطق صنعتی دارای ناحیه (زون) بندی و تنظیم صورجلسات مشترک در چارچوب ضوابط و مقررات جاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و همچنین ضوابط حاکم بر فعالیت آن شرکت، صورت پذیرفت. این موضوع راهکاری مؤثر در ارتباط با تکریم ارباب رجوع، صرفه جویی در وقت، هزینه و انرژی و امکانات موجود ضمن حصول اطمینان از اجرای ضوابط و مقررات مربوطه محسوب می گردد.

بیان مسئله:

مدیریت نظارت بر مواد غذایی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در راستای عمل به وظایف خود و با هدف تأمین ایمنی محصولات غذایی و آشامیدنی، به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر سلامتی آحاد جامعه، نظارت بر کلیه مراحل شکل گیری واحدهای تولید مواد غذایی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی، از مرحله صدور گواهی فعالیت اقتصادی توسط ارگان های ذیربط، به منظور احداث واحد تولیدی تا مرحله عرضه محصولات تولیدی سلامت محور - صدور پروانه ساخت بهداشتی، در چارچوب ضوابط و مقررات جاری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی را بر عهده دارد. فعالیت های متعددی مطابق با شرح وظایف آن مدیریت. از جمله پاسخگویی به استعلام های صورت گرفته توسط ارگان های ذیربط در خصوص احداث واحدهای تولیدی اعم از غذایی و غیر غذایی، پس از انجام بازدید زمین صورت می گیرد. مهم ترین مواردی که منجر به اجرای این تجربه، با هدف اصلاح فرآیند پاسخگویی به استعلام های صدور جواز تاسیس واحد تولیدی مواد غذایی و آشامیدنی و کاهش چالش های ناشی از آن گردید، عبارتند از:

- انجام استعلام های متعدد از سوی ارگان های متولی صدور گواهی فعالیت اقتصادی (جواز تاسیس).
- عدم وجود هماهنگی بین ارگان های ذیربط.
- طولانی بودن فرآیند پاسخگویی استعلام های صورت گرفته.
- تکرار انجام استعلام صدور جواز تاسیس توسط ارگان های ذیربط با توجه به اعتبار یک ساله مجوزها.
- پراکندگی زمین های مورد استعلام در مناطق مختلف شهرستان اصفهان و شهرستان های تابعه (به جز شهرستان های کاشان و آران و بیدگل) که باعث ایجاد بروز مشکلاتی از قبیل عدم تمرکز احداث کارخانجات تولیدی، بازدیدهای متعدد و عدم امکان ارائه خدمات زیرساختی و نظارتی می گردد.

شرح تجربه:

عوامل متعددی از جمله ارتقاء سطح آگاهی افراد جامعه جهت

استفاده از مواد غذایی دارای مجوزهای بهداشتی، حمایت دولت از تولید محصولات داخلی با هدف به حداقل رساندن واردات محصولات غذایی و آشامیدنی و نیز افزایش صادرات، توسعه شرکت های دانش بنیان در زمینه تولید مواد اولیه مورد مصرف در صنایع غذایی و آشامیدنی، ناکافی بودن واحدهای تولید مواد غذایی و بهداشتی جهت تأمین نیازهای غذایی روز افزون و ظرفیت مناسب استان اصفهان جهت تولید محصولات غذایی متنوع، منجر به بروز ایده طراحی و مهندسی شهرک های صنعتی دارای ناحیه (زون) بندی مرتبط با هر یک از صنایع اعم از غذایی و غیر غذایی (صنایع برق و الکترونیک، صنایع فلزی، صنایع نساجی، صنایع شیمیایی و...) گردید. زیرا در این حالت استقرار هر واحد در محل مناسب خود، طبق ضوابط مربوطه صورت گرفته و در حریم آلایندهی سایر صنایع قرار نمی گیرد. با اجرای این فرآیند، پاسخگویی برای هر استعلام بازدیدهای متعدد و طی سایر روال پیشگفت و مشکلات ناشی از آن منتفی می گردد.

لذا برای حصول به این امر ضمن تعاملات همه جانبه با ارگان ذیربط، فعالیت های ذیل با محوریت صدور جواز تاسیس هدفمند شد.

- شرکت در جلسات توجیهی و ارائه پیشنهادات به شرکت شهرک های صنعتی استان اصفهان.
- تهیه و تنظیم جدول زمان بندی و آغار بازدیدهای مشترک به اتفاق نمایندگان شرکت شهرک های صنعتی استان اصفهان.
- بررسی شرایط جغرافیایی و اقلیمی شهرستان ها در جهت مختلف استان.
- بررسی و تحلیل ظرفیت های موجود در هر شهرستان، از لحاظ فرهنگی، اقتصادی و زیرساخت ها.
- شرکت در جلسات فرمانداری ها در راستای بررسی اهمیت طرح های مدنظر آن ها با محوریت رونق اقتصادی شهرستان ها.
- تبیین و تشریح ضوابط و معیارهای استقرار جهت ارگان های استعلام کننده به منظور دستیابی به اهداف مشترک.
- برنامه ریزی مشترک در راستای فراهم شدن بستری مناسب به منظور استفاده نمودن حداکثری از ظرفیت های موجود هر یک از ارگان ها.

۸) بررسی نقاط قوت و نقاط ضعف مناطق پیشنهادی جهت احداث شهرک‌ها و نواحی صنعتی.

۹) هماهنگی جهت تنظیم صور تجلسه های مشترک به منظور مصوب نمودن ناحیه (زون) بندی نواحی صنعتی و بررسی نقشه زون بندی پیشنهادی

۱۰) تعامل و هماهنگی با معاونت برنامه ریزی و واحد ایمنی و بهداشت، محیط زیست و انرژی (HSEE) شرکت شهرک‌های صنعتی، به منظور اجرای ضوابط مندرج در بند "۲" ماده ۲۴ و ماده ۲۶- شرایط و ضوابط تخفیف فواصل به ترتیب مربوط به فصل هفتم و فصل هشتم "ضوابط و معیارهای استقرار کارخانجات تولید و بسته بندی مواد خوراکی آشامیدنی آرایشی و بهداشتی."

نتایج اجرای تجربه:

۱) شکل گیری شهرک‌ها و مناطق صنعتی مصوب دارای ناحیه (زون) بندی غذایی و آشامیدنی با تعامل معاونت غذا و دارو و شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان.

۲) تسهیل در امر تحویل پلاک زمین به متقاضیان تاسیس کارخانجات صنایع تولید مواد غذایی و آشامیدنی (متقاضی پس از انعقاد قرارداد با شرکت شهرک‌های صنعتی می‌تواند زمین را جهت اجرای طرح خود در چارچوب ضوابط و مقررات آن شرکت تحویل بگیرد، بدون اینکه وقت خود را صرف اخذ مجوز از هر یک از ارگان‌ها و یا تامین زیر ساخت‌ها نماید).

۳) انجام ساخت و ساز اصولی در چارچوب ضوابط مدیریت نظارت بر مواد غذایی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی، اداره کل حفاظت محیط زیست و سازمان نظام مهندسی (به عنوان نمونه لزوم احداث تصفیه خانه فاضلاب و ایستگاه آتش نشانی).

۴) کاهش هزینه‌های جانبی جهت اجرای تمهیدات بهداشتی (معمولاً متقاضیان احداث واحدهای غذایی مستقر در مناطق غیر مصوب در برخی موارد با توجه به شرایط محل استقرار، متعهد به اجرای تمهیدات بهداشتی و در نتیجه صرف هزینه می‌باشند).

۵) مصوب شدن ناحیه (زون) غذایی در بالغ بر ۴۰ منطقه صنعتی

در جهات مختلف استان (تعداد زیادی از صور تجلسات بنا به شرایط حداقل سه بار به روز رسانی شده‌اند).

۶) حصول اطمینان از اجرای مقررات و ضوابط مربوطه در راستای حفظ حرایم قانونی با توجه به چیدمان مناسب صورت گرفته و رعایت فواصل قانونی واحدهای غذایی و غیر غذایی از یکدیگر و نیز سایر آلاینده‌ها.

۷) عدم نیاز به استعلام هنگام تحویل زمین‌های شهرک‌ها و مناطق صنعتی مصوب به متقاضی، از معاونت غذا و دارو.

۸) ساماندهی شهرک‌ها و نواحی صنعتی قدیمی و فاقد صور تجلسه و احیای آن‌ها به پیشنهاد شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان.

۹) ارتقاء هر چه بیشتر ارائه خدمات به متقاضیان از طریق نظارت بر حسن اجرای توافقات صورت گرفته طبق مندرجات صور تجلسات مشترک تنظیم شده، از جمله پایش شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب.

۱۰) افزایش همسویی و همگرایی معاونت غذا و دارو و شرکت شهرک‌های صنعتی علیرغم تفاوت ذاتی در وظایف هر یک از دو ارگان.

۱۱) تشویق متقاضیان به اجرای طرح‌های غذایی و بهداشتی در شهرک‌های صنعتی دارای زون بندی و جذب سرمایه با توجه به برخورداری مزایایی نظیر: تامین امنیت، تامین زیر ساخت‌ها، ارائه خدمات متمرکز، رعایت ضوابط زیست محیطی، احداث تصفیه خانه فاضلاب.

۱۲) جذب و حمایت از سرمایه گذاران واقعی در بخش تولید.

۱۳) جلوگیری از خروج سرمایه از استان اصفهان.

پیشنهاد حاصل از تجربه:

با توجه به اینکه ظرفیت بسیاری از شهرک‌ها و نواحی صنعتی به دلیل واگذاری‌ها تکمیل شده و برخی از مالکین علیرغم گذشت زمان طولانی نسبت به ساخت و ساز و بهره‌برداری اقدام نمی‌کنند و از طرفی عده‌ای هم معطل تهیه زمین مانده‌اند

افرادى که در واحدهای استیجاری و یا فضاهاى محدود و خارج از شهرک‌های صنعتی مشغول به فعالیت بوده و نیاز به تغییر محل واحد تولیدی خود هستند، پیشنهاد می‌گردد ارگان‌های ذیربط با همفکری، ساز و کاری مناسب جهت اهلیت سنجی ارائه، تا هم حقی از تولید کننده واقعی ضایع نگردد و هم یکی از موانع تولید و تبعات اقتصادی ناشی از آن و رکود سرمایه‌های ملی برطرف گردد.

۲) با توجه به اشباع ظرفیت برخی مناطق صنعتی و نیاز استان اصفهان به شهرک‌ها و مناطق صنعتی دارای ناحیه (زون) بندی غذایی و از سویی وجود شهرک‌ها و مناطق صنعتی فاقد صور تجلسات مشترک جهت استقرار ناحیه (زون) غذایی ضمن در نظر گرفتن شرایط و تعامل با شرکت شهرک‌های صنعتی و ضوابط، نسبت به ساماندهی آن‌ها در چارچوب ضوابط و تسهیل

امور توسط مقامات استانی صورت پذیرد.

۳) ایجاد بستر مناسب جهت استفاده از نرم افزار ISG جهت تسهیل و تسریع در امر کارشناسی زمین.

۴) لزوم بازنگری ضوابط و معیارهای استقرار.

۵) اخذ تعهد از مالکان واحدهای تولیدی (اعم از غذایی و غیر غذایی) مستقر در شهرک‌ها و مناطق صنعتی مبنی بر عدم انتقال زمین به فعالیتی غیر از آنچه که برای آن ناحیه (زون) مصوب گردیده است.

۶) تهیه جزوه آموزشی با هدف آشنایی متقاضیان اجرای طرح تولیدی صنایع غذایی و بهداشتی با مخاطرات ناشی از آلاینده‌ها.

۷) توجیه رؤسای هیأت امنای شهرک‌های صنعتی جهت نظارت بر عملکرد مالکان زمین در شهرک‌های صنعتی از جمله رعایت ضوابط و مقررات حاکم بر شهرک‌های صنعتی.

استفاده از سامانه تخصصی گفتار به متن پزشکی - پرستاری بر پایه هوش مصنوعی جهت افزایش سرعت و دقت ثبت گزارشات پرستاری در بیمارستان امام رضا (ع) بیرجند

دانشکار:

خانم اکرم حسینی

امیردادرس مقدم

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند / معاونت درمان / مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع)

مقدمه:

در عصر فناوری‌های دیجیتال، استفاده از هوش مصنوعی (AI) در حوزه‌های پزشکی و پرستاری به سرعت در حال گسترش است. با پیشرفت فناوری‌های هوش مصنوعی، استفاده از این فناوری‌ها در حوزه سلامت به ویژه در بخش‌های پرستاری و پزشکی، به عنوان یک راه‌حل نوآورانه برای بهبود فرآیندهای کاری، ارتقا کیفیت خدمات درمانی، توجه به کمبود نیروی تخصصی جهت سهولت در امر خدمت‌رسانی به بیماران و کاهش خطاهای انسانی مورد توجه قرار گرفته است.

در این راستا همزمان با بررسی چالش‌ها و مشکلات موجود در بیمارستان‌های استان پیشنهاد راه‌اندازی سامانه تخصصی گفتار به متن پزشکی پرستاری بر پایه هوش مصنوعی مطرح گردید؛ تا با افزایش دقت و سرعت پرستاران در ثبت گزارشات پرستاری و سایر حوزه‌های درمانی مانند اتاق عمل، طب تصویری و دستورات پزشکی سبب کاهش کسورات بیمارستانی و حذف هزینه میلیاردی چاپ اوراق در بیمارستانها و رسیدگی بیشتر پرستاران بر بالین بیماران گردد.

این نرم‌افزار که بصورت همزمان و با کم‌ترین میزان خطا و

صحت بالای ۹۵ درصد امکان تبدیل گفتار به متن در حوزه درمانی را دارد به منظور بهره‌برداری تیم درمان در حوزه پرستاری بیمارستان امام رضا (ع) راه‌اندازی شد و در حال بسط آن به سایر حوزه‌ها مانند اتاق عمل، طب تصویری و... می‌باشد.

پرستاران، پزشکان و منشی‌های واحدهای پاراکلینی جهت تسهیل فرایندهای کاری و ثبت گزارشات حوزه خود و کارکنان واحد مدیریت اطلاعات سلامت جهت حل مشکل کمبود فضای بایگانی، صرفه‌جویی در هزینه چاپ اوراق و تسریع در فرآیند اسکن و بارگذاری پرونده‌ها در سامانه بایگانی از این نرم‌افزار بهره می‌برند.

بیان مسئله:

در بیمارستان آموزشی-درمانی امام رضا (ع) با توجه به چالش‌ها و مشکلات مطروحه ذیل پروژه راه‌اندازی نرم‌افزار تخصصی گفتار به متن پزشکی-پرستاری با همکاری تیم فناوری اطلاعات بیمارستان و شرکت توسعه‌دهنده نرم‌افزارهای هوش مصنوعی اجرایی شد.

● طولانی بودن زمان ترخیص به دلیل ثبت تاخیر شرح عمل، رپورت‌ها، خلاصه پرونده‌ها، فاکتورهای پیچ و پلاک و...

● افزایش کسورات به دلیل خطای احتمالی کاربری در ثبت کدهای مشابه خدمات در HIS بیمارستان
● درگیری زیاد و اتلاف وقت پرستاران در فرایند مستندسازی پرونده‌ها بجای خدمات در بالین بیمار
● عدم ثبت دقیق و به‌موقع گزارشات بیماران به دلیل حجم بالای کار و محدودیت‌های زمانی
● با توجه به انجام اعمال جراحی بصورت مستمر و سپس ثبت شرح عمل جراحی در پرونده‌های بیماران خطای ثبتی در شرح عمل یا ناقص شدن آن سبب تضییع حقوق بیمار، پزشک و بیمارستان می‌گردد.

● صرف هزینه گزاف برای خرید و چاپ اوراق پرونده‌ها
● هدررفت نیروی انسانی جهت تنظیم، اسکن و آپلود اوراق پرونده‌های بیمارستانی
قابل ذکر است این نرم‌افزار با استفاده از الگوریتم‌های پیشرفته پردازش زبان طبیعی و یادگیری عمیق، قادر است گفتار پرستاران را به متن تبدیل کرده و آن را در سیستم اطلاعات بیمارستان ثبت کند.

شرح تجربه:

پس از نصب و راه‌اندازی نرم‌افزار، دوره‌های آموزشی برای پرستاران و کارکنان فنی برگزار شد. در ابتدا، برخی از پرستاران نسبت به دقت و کارایی نرم‌افزار تردید داشتند، اما پس از استفاده اولیه، رضایت آن‌ها جلب شد. نرم‌افزار با استفاده از الگوریتم‌های پیشرفته هوش مصنوعی، قادر به تشخیص اصطلاحات تخصصی پزشکی و پرستاری بود و حتی لهجه‌های مختلف را نیز به خوبی پردازش می‌کرد.

در طول اجرای این پروژه، چالش‌هایی مانند نیاز به تنظیمات اولیه برای تطبیق نرم‌افزار با محیط بیمارستان و همچنین آموزش مستمر پرستاران وجود داشت که پس از گذشت چند هفته نرم‌افزار به‌طور کامل در فرآیندهای روزمره بیمارستان ادغام شد.

مراحل اجرای این پروژه شامل موارد زیر بود:

۱. نیازسنجی و طراحی: ابتدا نیازهای پرستاران و چالش‌های موجود در ثبت گزارشات بررسی شد. سپس ویژگی‌های نرم‌افزار از جمله دقت در تشخیص اصطلاحات پزشکی، سرعت تبدیل گفتار به متن، و یکپارچه‌سازی با سیستم اطلاعات بیمارستان تعیین گردید.
۲. آموزش و تست: پرستاران در جلسات آموزشی شرکت کردند تا با نحوه استفاده از نرم‌افزار آشنا شوند. سپس نرم‌افزار در بخش جراحی اعصاب بیمارستان امام رضا (ع) در تاریخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۹ به صورت آزمایشی اجرا شد.
۳. اجرای کامل: پس از رفع مشکلات اولیه و بهبود دقت نرم‌افزار، استفاده از آن در تمام بخش‌های پرستاری بیمارستان آغاز شد و اکنون در حال انجام اقدامات اولیه جهت بسط نرم‌افزار در حوزه دستورات پزشکی و شرح عمل می‌باشد.

نتایج اجرای تجربه:

بعد از ۷ ماه از عملیاتی شدن اولین سامانه گفتار به متن پزشکی پرستاری ایران، خلاصه‌ای از دستاوردهای اجرایی شدن این سامانه از بعد نیروی انسانی، خدمات رسانی بهتر به مراجعه کنندگان، مدیریت زمان کادر درمان و... در بیمارستان امام رضا (ع) به شرح ذیل می‌باشد:

● در حال حاضر اوراق گزارشات پرستاری عمومی الکترونیکی شده و به‌طور کلی هدف این است که ۱۸ فرم اولیه داخل پرونده بیمار کاملاً الکترونیکی و هوشمند شوند.

● زمان ثبت گزارش پرستاری برای هر بیمار از حداقل ۱۵ دقیقه به حدود ۲ الی ۳ دقیقه کاهش پیدا کرده است یعنی زمان ثبت گزارش برای هر پرستار به یک ششم تقلیل پیدا کرده است.

● از بین رفتن خطای انسانی: با اجرایی شدن این سامانه، خطاهای مرسوم ناخوانا بودن و عدم درج داده‌های عددی و متنی توسط کادر درمان از بین رفته است.

● سرعت عمل در ممیزی مستندات دارویی توسط مقوم

قیمت مناسب تنها نیاز کاربر برای استفاده از سامانه می‌باشد. ۲. بهبود مداوم: با جمع‌آوری بازخوردهای پرستاران و پزشکان، نرم‌افزار به‌طور مداوم به‌روزرسانی و بهبود یابد. ۳. آموزش مستمر: برگزاری دوره‌های آموزشی منظم برای پرسنل جدید و افزایش آگاهی آن‌ها از قابلیت‌های نرم‌افزار. ۴. توسعه به سایر مراکز: این تجربه می‌تواند به سایر بیمارستان‌ها و مراکز درمانی نیز تعمیم داده شود تا از مزایای آن بهره‌مند شوند. ۵. ارزیابی عملکرد: انجام ارزیابی‌های دوره‌ای برای سنجش دقت و کارایی نرم‌افزار و بهبود آن در صورت نیاز در نهایت، راه‌اندازی نرم‌افزار تخصصی گفتار به متن پزشکی پرستاری مبتنی بر هوش مصنوعی در بیمارستان امام رضا (ع)، گامی موثر در جهت بهبود فرآیندهای ثبت گزارشات پرستاری و افزایش کیفیت مراقبت‌های بهداشتی بود. این تجربه نشان می‌دهد که استفاده از فناوری‌های نوین در محیط‌های درمانی می‌تواند به‌طور قابل توجهی به بهینه‌سازی فرآیندها و کاهش خطاهای انسانی کمک کند.

۱. توسعه دامنه کاربرد: این نرم‌افزار می‌تواند در سایر بخش‌های بیمارستان مانند دستورات پزشک، طب تصویری و اتاق عمل نیز استفاده شود.

۲. دارای ماژول پیشرفته و منحصر بفرد اصلاحگر املائی: در صورتیکه کلمه به هر دلیلی اشتباه تایپ گردد سریعاً آن‌ها را تشخیص داده و به صورت اتوماتیک با استفاده از ابزار هوش مصنوعی پیشنهاد یا اصلاح می‌نماید.

۳. با عنایت به اینکه تمام پردازش تبدیل گفتار به متن روی سرور اختصاص داده شده با سامانه مذکور در بیمارستان انجام می‌پذیرد لذا هیچ بار اضافی پردازشی روی کامپیوترهای کاربران ایجاد نمی‌شود.

۴. حرکت به سمت بیمارستان الکترونیک بر اساس مستندات و تاکیدات دولت با لحاظ تمام استانداردهای لازم

پیشنهاد حاصل از تجربه:

با توجه به موفقیت این پروژه، پیشنهاد می‌شود:

دارویی به دلیل الکترونیکی شدن فرمها و بالا رفتن سرعت و کیفیت انتقال داده‌ها و کاهش کسورات بیمارستانی

● کاهش زمان ترخیص بیمار: با توجه به افزایش سرعت و دقت در اکثر مراحل فرآیند ترخیص، در مجموع زمان ترخیص بیماران کاهش پیدا کرده است و با افزایش تعداد اوراق الکترونیکی شده، کاهش زمان ترخیص رشد سریع تری پیدا می‌کند.

● بالا رفتن میزان کیفیت مراقبت از بیمار به دلیل کاهش زمان پر کردن اوراق به صورت الکترونیکی و طبیعتاً خستگی کمتر کادر پرستاری، پزشکی و دیگر همکاران بخش درمان

● کاهش ریالی چاپ اوراق پرونده‌ها: در حال حاضر به دلیل عدم چاپ گزارشات پرستاری صرفه‌جویی قابل توجهی در هزینه سالانه اوراق بیمارستان حاصل گردیده است و در صورت تحقق برنامه بیمارستان با پیش‌بینی الکترونیکی کردن تمام یا بخش اعظمی از اوراق پرونده بستری تا پایان نیمه اول سال ۱۴۰۴ امکان حذف و یا کاهش محسوس بخش اعظمی از پرونده فیزیکی بیماران فراهم خواهد شد و علاوه بر

مزایای کیفی این فرایند صرفه‌جویی بسیار قابل توجهی در هزینه چاپ کاغذ و خرید ملزومات اداری صورت می‌پذیرد.

● قابلیت تحت وب بودن سامانه: امکان بهره‌برداری روی کلیه دستگاه‌های الکترونیکی اعم از موبایل، تبلت و کامپیوتر به ساده‌ترین شکل ممکن را فراهم آورده است.

● کاهش قابل توجه مصرف لوازم اداری از قبیل شارژ و خرید کارتریج و تعمیر و نگهداری پرینتر

● امکان رجوع به داده‌های ثبت شده اوراق پرونده به صورت نامحدود و دائمی توسط افراد مجاز

● امکان پیش‌بینی طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی برای داده‌های ثبت شده

● دارای داش‌بورد مدیریتی جامع که امکان ارائه نمودار و گراف‌های متنوع از داده‌های ثبت شده جهت تصمیم‌سازی های کلان بیمارستان فراهم می‌کند و در اختیار مدیران ارشد سازمان قرار می‌گیرد.

● دارای ماژول بسیار پیشرفته و منحصر بفرد نوین کنسولینگ که نوین محیط را از بین برده و صرفاً استفاده از هندزفری‌های با

نمونه‌هایی از خودکفایی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در تولید و تأمین لوازم مصرفی (کلاه NCPAP)

دانشکار:

سهیلار فیعی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز / معاونت درمان / مرکز آموزش درمانی حضرت زینب (س)

مقدمه:

و یک ماشین (ونتیلاتور) به بیمار «نفس می‌دهد»، کمتر تهاجمی است. در مجموع CPAP، پشتیبانی بیشتری را از تنفس نسبت به استفاده از ونتیلاتور فراهم می‌کند.

نوزادان نارس به نوزادانی گفته می‌شود که پیش از هفته ۳۷ بارداری به دنیا می‌آیند. آن‌ها ممکن است در تنفس مشکل داشته باشند زیرا ریه‌های آن‌ها به طور کامل رشد نکرده‌اند. به این وضعیت سندرم زجر تنفسی (RDS) می‌گویند. نوزادان نارس مبتلا به RDS خفیف ممکن است با تأمین گرما، مایعات، کالری و اکسیژن، درمان شوند. اما نوزادان مبتلا به RDS شدید نیاز به حمایت تنفسی با کمک CPAP و یا ونتیلاتور دارند. بنابراین استفاده از CPAP در بخش‌های نوزادان، اتاق زایمان و مراقبت‌های ویژه نوزادان پر کاربرد است. دستگاه CPAP از طریق لوله‌های خرطومی، مرطوب‌کننده و مدیجت به بینی نوزاد متصل شده و عمل ونتیلیاسیون انجام می‌شود. کلاه NCPAP به اتصال لوله‌های خرطومی به بینی نوزادان کمک می‌کند. بنابراین وجود این کلاه‌ها در بخش‌های ویژه برای نوزادانی که تحت CPAP تهویه می‌شوند الزامی است اما کمبود این کلاه‌ها و گران بودن آن‌ها مشکلات زیادی را در مراکز درمانی ایجاد نموده است.

شرح تجربه:

با تهیه پارچه، چسب و ملزومات مورد نیاز و با طراحی کلاه NCPAP طبق نمونه‌های خارجی، کلاهی با قیمت معادل

اقتصاد سلامت مقوله‌ای مهم در اقتصاد کشور می‌باشد و کنترل و کاهش هزینه‌های ارائه خدمات نظام سلامت نیز در رأس برنامه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار دارد. در این راستا خلاقیت و نوآوری مراکز بهداشتی و درمانی در تهیه، تولید و تأمین تجهیزات مصرفی کمک قابل توجهی به مهار تورم در این حوزه خواهد نمود.

بیان مسئله:

در نوزادان نارسی که طی ساعات نخست زندگی تحت حمایت تنفسی با فشار مثبت مداوم راه هوایی (continuous positive airway pressure) CPAP قرار می‌گیرند، هوا با فشار ثابتی وارد بینی نوزاد شده و به این ترتیب نوزاد می‌تواند تنفس خود به خود داشته باشد.

استفاده از CPAP در یک ساعت اول پس از تولد در مقایسه با ونتیلاتور منجر به آسیب کمتر ریوی، مرگ‌ومیرهای کمتر، و نیاز کمتر نوزادان به اینتوباسیون و دریافت سورفاکتانت می‌شود.

فشار مثبت مداوم راه هوایی با وارد کردن هوا به داخل ریه‌ها از طریق بینی در یک فشار ثابت به افرادی که مشکلات تنفسی دارند کمک می‌کند. در این روش هوا از طریق ماسکی که روی بینی قرار گرفته، یا پرونگ‌هایی که داخل سوراخ‌های بینی جای می‌گیرند، وارد می‌شود. روش CPAP نسبت به ونتیلیاسیون مکانیکی، که در آن یک لوله از گلو به داخل ریه‌ها فرو می‌رود

یک سوم نمونه‌های موجود توسط بیمارستان تهیه شد. به این ترتیب هر کلاه به صورت اختصاصی برای یک نوزاد استفاده می‌شود و نیاز به استریل نمودن کلاه‌ها جهت جلوگیری از انتقال عفونت وجود ندارد. در عین حال این کلاه‌ها قابلیت استریل نمودن را نیز دارند. بدین ترتیب مشکلات مربوط به کمبود کلاه در بازار برطرف شده و هزینه مربوط به تهیه آن نیز به یک سوم تقلیل پیدا کرد.

نتایج اجرای تجربه:

متوسط تعداد مصرف کلاه در یک مرکز درمانی در یکسال:

تعداد تخت NICU : ۴۴	تعداد تخت نوزادان: ۱۶
هزینه تهیه پارچه، ملزومات و دوخت هر کلاه	۵۶۰,۰۰۰ ریال
هزینه تهیه پارچه، ملزومات و دوخت ۳۷۱ کلاه	۲۰۷,۷۶۰,۰۰۰ ریال
هزینه خرید ۳۷۱ کلاه	۱,۸۵۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال
میزان صرفه‌جویی	۱,۶۴۷,۲۴۰,۰۰۰ ریال

پیشنهاد حاصل از تجربه:

مراکز آموزشی و درمانی به منظور کاهش هزینه‌ها و مدیریت مشکلات ناشی از تحریم‌های موجود ایجاد امکانات مورد نیاز جهت تهیه برخی ملزومات مصرفی در

نمونه‌هایی از خودکفایی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در تولید و تأمین لوازم مصرفی (کاور سرم‌عروسی بخش اطفال)

دانشکار:

زهرا شیروانی
مهسا هوشیار

سوگند نوری زاده
نرجس شبانی
خانم نسترن نوری زاده

دانشگاه علوم پزشکی شیراز / معاونت درمان / درمانگاه شهید مطهری و امام رضا (ع)

مقدمه:

محافظةت شونند. بنابراین تزریق داروهای حساس به نور باید به گونه‌ای انجام شود که مانع از برخورد نور به دارو شود.

بیان مسئله:

با توجه به اینکه بعضی داروهای شیمی درمانی حساس به نور هستند، در بخش آنکولوژی از کاغذ، فویل یا آستین‌های گان بعنوان کاور سرم‌ها استفاده می‌شد اما با توجه به اهمیت زیبایی محیط در بخش‌های اطفال نسبت به سایر بخش‌ها و همچنین استفاده از وسایلی که می‌توان کاربرد بهتری برای آن‌ها در نظر گرفت و استفاده بهتری نمود، نیاز به انتخاب یک راهکار جایگزین وجود داشت.

شرح تجربه:

در درمانگاه امام رضا (ع) شیراز، کاورهای عروسی که محافظت مناسبی در مقابل نور ایجاد می‌نماید و از نظر زیبایی نیز بر روحیه کودکان بیمار تأثیر گذار است، تهیه شد. این کاورها به منظور پیشگیری از انتقال عفونت از یک بیمار به بیمار دیگر قابل شست و شو می‌باشد و بدلیل امکان استفاده مجدد از آن‌ها و مدت ماندگاری طولانی، نسبت به استفاده از کاغذ، فویل و... مقرون به صرفه است. رنگ کاورها نیز با رنگ سرم مصرفی همخوانی دارد و سایز کاورها به گونه‌ای تعیین شده است که قابلیت استفاده جهت انواع سرم‌ها را داشته و به صورت صحیح و ایمن بر روی سرم قرار می‌گیرد.

نور دارای انرژی است و می‌تواند مولکول‌های دارو را فعال کند. تخریب نوری معمولاً به دلیل جذب با طول موج کوتاه بین ۳۰۰ تا ۵۰۰ نانومتر رخ می‌دهد. نور مرئی آبی، بنفش و فرابنفش باعث این تخریب می‌شود.

بسیاری از محصولات دارویی، به نور حساس هستند و در صورتی که مستقیماً در معرض نور قرار بگیرند، تخریب می‌شوند. محصولات دارویی حساس به نور باید در هنگام پردازش و توزیع، محافظت شوند. البته باید گفت منظور از نور صرفاً نور خورشید نیست، محصولات حساس ممکن است تحت تاثیر نور مصنوعی نیز قرار گیرند. در واقع نور موجب القای برهم‌کنش بین مولکول‌های ترکیبی می‌شود این به نوبه خود منجر به تشکیل یک ترکیب جدید به نام ناخالصی می‌شود و این ناخالصی‌ها ممکن است به سلامتی بیمار نیز آسیب برسانند.

برخی از داروها تحت تاثیر نور با طول موج خاصی قرار می‌گیرند که باید قبل از ایجاد فرمول مطالعه شود و از محصول باید در مقابل نور محافظت شود. مواد کمکی که به فرمولاسیون اضافه شده است، اثر نور را بر روی یک داروی حساس به نور کاهش می‌دهند. فرمولاسیون باید از نظر پایداری نور آزمایش شود تا تأثیر نور بر محصول فرموله شده مشخص و اقدامات حفاظتی لازم انجام شود.

این محصولات باید در هنگام پردازش، توزیع و مصرف

هزینه تهیه هر کاور ۱۰۰،۰۰۰ تومان بوده و از طریق پرداخت نذورات کارکنان این مرکز (درمانگاه امام رضا(ع)) تأمین شده است.

نتایج اجرای تجربه:

- تهیه کاورهایی با قابلیت شست و شو و استفاده مکرر به جای استفاده از کاغذ، گان، فویل و... در نتیجه کاهش هزینه - ضخامت مناسب کاورها که موجب اطمینان از عدم نفوذ نور به داروهای حساس می‌شود. - رضایت مندی گیرنده خدمت و تأثیر مثبت بر روحیه بیماران - طبق نظر مرجع تخصصی الزامی برای تغییر و استریل نمودن (سرم‌ها)

پیشنهاد حاصل از تجربه:

تهیه کاورهایی به منظور پوشش سرم‌های حساس به نور متناسب با بخش‌های مختلف (بخش بزرگسال و کودک) جهت افزایش ایمنی (جلوگیری از تخریب دارو) و کاهش هزینه‌ها (استفاده از کاغذ، گان، فویل و... جهت پوشش سرم‌ها)

استفاده از ظرفیت ماده ۱۷ قانون نظام صنفی جهت رسیدگی به تخلفات بهداشتی واحدهای صنفی

دانشکار:

محمود رضا دیدار احمدی

دانشکده علوم پزشکی تربت جام / گروه سلامت و محیط کار

مقدمه:

و حرفه‌ای در نظارت‌ها و بازرسی‌های بهداشتی صدور اخطار به بهداشتی و در صورت عدم رفع نقص تدوین صورت جلسه تخلف و ارجاع به مراجع محترم قضایی است.

پرونده‌های تخلفات بهداشتی اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع و عرضه و فروش مواد غذایی عموماً براساس قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی و یا مواد ۳۶-۳۷ و ۳۹ قانون تعزیرات حکومتی در امور بهداشتی درمانی و پرونده‌های تخلفات بهداشتی کارگاه‌های صنفی بر مبنای قانون کار تنظیم می‌شود.

ارسال پرونده‌های مذکور به محاکم عمومی دادگستری به دلیل روند طولانی رسیدگی و در ادارات تعزیرات حکومتی هم به علت نیاز به طرح در کمیسیون ماده ۱۱ موجب تأخیر در صدور آرای قضایی و کاهش اثر یخشی و بازدارندگی آن می‌شود. به نحوی که فاصله زمانی ارسال پرونده تا صدور رأی طولانی و اثر بخشی آن چندان مؤثر نیست. لذا نیاز بود که در این خصوص از ظرفیت‌های قانونی دیگر استفاده شود.

شرح تجربه:

برای حل این مشکل سایر قوانین مرتبط مورد مطالعه قرار گرفت و یکی از قوانینی که توانست کمک شایان توجهی نماید قانون نظام صنفی بود. براساس ماده ۱۷ این قانون افراد صنفی مکلفند

نتایج اجرای تجربه:

اجرای این تجربه باعث کوتاه شدن زمان و فرایند رسیدگی به پرونده‌های تخلفات بهداشتی؛ اثر بخشی و به موقع بودن آرای صادره؛ حمایت و پشتیبانی از عملکرد کارشناسان بهداشت محیط و حرفه‌ای و ارتقای کیفیت خدمات و نظارت‌های بهداشتی گردیده است که نتیجه آن ارتقای شاخص‌های بهداشتی و در نهایت کاهش بار بیماری‌ها و جلوگیری از تحمیل هزینه‌های اضافی بر نظام سلامت خواهد شد.

پیشنهاد حاصل از تجربه:

پیشنهاد می‌شود به منظور جلوگیری از ابهام و یا اختلال در روند رسیدگی به پرونده‌ها؛ صورت جلسات بازرسی با دقت و ذکر مشخصات کامل سجلی متصدی؛ شماره ملی؛ شماره تماس؛ آدرس واحد صنفی و از همه مهم‌تر مشخصات دقیق افراد امضاکننده ذیل صورت جلسه تدوین و برای درج نوع تخلفات هم از چک لیست‌های بازرسی بهداشتی مرتبط با واحد صنفی استفاده گردد.

آموزش نیروهای زن کاردان بهداشت محیط برای ارائه مراقبت‌های اولیه بهداشتی

(برنامه‌های سلامت خانواده، بیماری‌ها و...) در خانه‌های بهداشت

دانشکار:

معصومه حاجی پور

دانشکده علوم پزشکی تربت جام / مرکز بهورزی

مقدمه:

افزایش دسترسی به خدمات سلامت محور، توسعه مراقبت‌های سلامت مبتنی بر پزشکی خانواده، از بخش‌های مهم سند تقویت شبکه بهداشتی کشور است. تاکید بر عدالت در نظام سلامت با هدف کاهش هزینه‌ها و پرداخت از جیب مردم، افزایش دسترسی به خدمات و همچنین ارتقای شاخص‌های سلامت، با توسعه و تقویت شبکه بهداشت مقدور می‌شود و فعال شدن آن می‌تواند ضمن ایجاد اطمینان برای مردم در زمینه رسیدگی‌های پزشکی، به تقدم بخشی به رویکرد پیشگیری نسبت به رویکرد درمان کمک کند. بدین منظور برای تامین مراقبت‌های اولیه بهداشتی و دستیابی به اهداف پزشکی خانواده و نظام ارجاع و تامین و حفظ سلامتی جامعه‌ی روستایی در نظام شبکه بهداشت و درمان کشور خانه‌های بهداشت و مراکز خدمات جامع سلامت روستایی تعریف شده‌اند که اولین سطح تماس مردم روستاها با پراکندگی زیاد و شرایط جغرافیایی مختلف را شامل می‌شوند.

نیروی انسانی خانه‌های بهداشت بهورزانی هستند که براساس ضوابط و مقررات خاص انتخاب و پذیرش شده و مراحل پذیرش، آموزش، بکارگیری و بازآموزی آنان به

عهده مرکز آموزش بهورزی گذاشته شده است.

با توجه به اینکه بهورزان در روستاها نقش تعیین کننده‌ای در پوشش مناسب خدمات سلامت، اجرای برنامه‌های پزشکی خانواده، جوانی جمعیت و مراقبت‌های اولیه بهداشتی دارند، لذا تدوین دستورالعمل اجرایی و آیین نامه‌های جذب و گزینش بهورز نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

بیان مسئله:

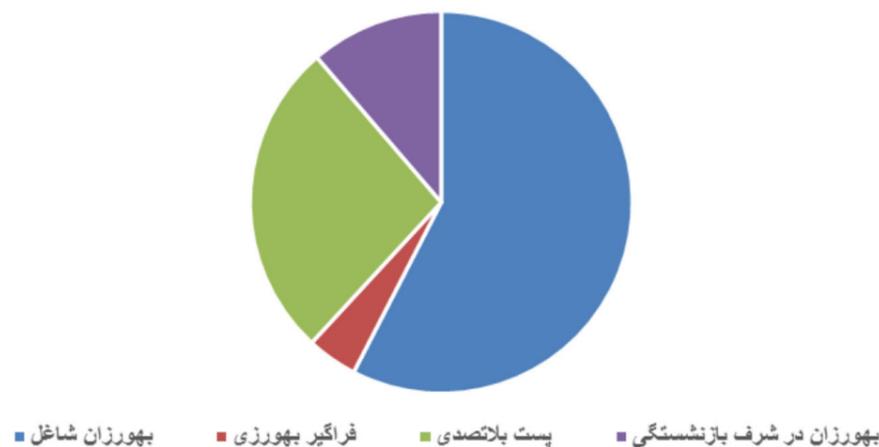
خانه‌های بهداشت روستایی نماد ایجاد عدالت در دسترسی به خدمات سلامت محسوب می‌شوند، و بهورزان در خانه‌های بهداشت اصلی‌ترین نیروهای نظام سلامت کشور در ارائه مراقبت‌های بهداشتی به مردم روستا هستند، در سال ۱۳۹۷ بعد از بازنگری طرح‌های گسترش شبکه‌های بهداشتی درمانی و تفکیک شبکه بهداشت و درمان صالح‌آباد از تربت جام، با ایجاد خانه‌های بهداشت جدید و پست‌های بلاتصدی بمنظور گسترش عدالت در دسترسی به خدمات، حفاظت مالی از مردم و نیز ارتقاء کیفیت خدمات، و همچنین بازنشسته شدن تعداد زیادی از بهورزان، دانشکده علوم پزشکی تربت جام با چالش کمبود

قابل توجه نیروهای بهورز مواجه گردید، که این مسئله خدمات سلامت که حق مسلم آن‌هاست از این حداقل منجر به نارضایتی مردم عزیز روستایی، برای دریافت خدمات برخوردار باشند، نیز گردید.

وضعیت پست‌های سازمانی بهورزان در سال ۱۳۹۷				
تعداد پست سازمانی بهورز	شاغل	فراگیر بهورزی	پست بلاتصدی	بهورزان در شرف بازنشستگی
۱۳۷	۱۰۵	۶	۲۶	۱۱
۹۱	۴۳	۵	۴۳	۱۸
۲۲۸	۱۴۸	۱۱	۶۹	۲۹

همانطور که در جدول وضعیت نیروی انسانی خانه‌های نیاز پذیرش بهورز به ۹۸ نفر رسید، و دانشکده نوپای تربت بهداشت در سال ۱۳۹۷ قابل مشاهده است، ۶۹ پست جام با ۴۲ درصد مشکل کمبود بهورز (نسبت به تعداد کل بلاتصدی با ۲۹ نفر بهورز در شرف بازنشستگی، مجموعاً پست‌های سازمانی بهورز) مواجه گردید.

وضعیت نیروی انسانی در خانه‌های بهداشت در سال ۱۳۹۷

جز استفاده از شرایط و امکانات موجود نبود، در سال

۱۳۹۷ نیروهای کاردان بهداشت محیط زن و بومی (۱۱)

شرح تجربه:

برای روبرو شدن با بحران کمبود نیروی بهورز، چاره‌ای

پیشنهاد حاصل از تجربه:

داوطلبین زن: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی یا کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی: بهداشت عمومی / مامایی / پرستاری

داوطلبین مرد: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی یا کارشناسی در یکی از رشته‌های تحصیلی: بهداشت عمومی / بهداشت محیط / پرستاری

ولی این تجربه ثابت کرد، داوطلبین بومی زن با مدرک تحصیلی بهداشت محیط نیز می‌توانند بهورزان توانمندی برای روستای خودشان باشند، و به استناد تجربه فوق می‌توان به تغییر "دستورالعمل اجرایی برای جذب بهورز" نیز اندیشید.

پیشنهاد می‌گردد در "دستورالعمل اجرایی برای جذب بهورز" به جای نیروی بومی پرستار زن، نیروی بومی بهداشت محیط زن گنجانده شود، بر اساس تجربه پرستاران به دلیل موقعیت‌های شغلی خوب در بیمارستان هیچ تمایلی برای بهورز شدن در روستایشان را ندارند، ولی نیروی بهداشت محیط زن بومی، برای بهورز شدن و خدمت به مردم روستایش بسیار علاقمند است، که متأسفانه قوانین وزارت این اجازه را به نیروهای زن بهداشت محیط نمی‌دهد. (در صورتیکه مردان با رشته تحصیلی بهداشت محیط می‌توانند به عنوان بهورز بکارگیری شوند)

نفر) با تعهد طرح ۶ ساله به دلیل عدم بکارگیری در واحد بهداشت محیط، چندین ماه بیکار و چون مازاد واحد بهداشت محیط بودند، عملاً جایی برای بکارگیری آن‌ها وجود نداشت، لذا برای جبران مقداری از کسری نیروی بهورز از این فرصت استفاده، و بر اساس علاقمندی این نیروها، اقدام به آموزش آن‌ها برای ارائه خدمات و مراقبت‌های سلامت خانواده در خانه‌های بهداشت نمودیم، آموزش این نیروها به مدت ۱۳ هفته بصورت حضوری از مورخ ۱۳۹۷/۰۳/۲۶ در مرکز آموزش بهورزی آغاز شد و تا مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۹ به طول انجامید. تعداد افراد آموزش دیده ۱۱ نفر کاردان بهداشت محیط زن بودند که مدت طرح و تمدید طرح لایحه نیروی انسانی خود را تحت عنوان بهورز خدمت نمودند. با توجه به اینکه این طرح بر خلاف دستورالعمل‌های اجرایی وزارت "برای بکارگیری نیروی بهداشت محیط زن در خانه‌های بهداشت" اجرا گردید، نیروهای آموزش دیده صرفاً با همین آموزش ۳ ماهه، به دلیل علاقمندی که داشتند، بسیار توانمند و کارآمد شدند و جزء بهترین بهورزهای دانشکده محسوب می‌شدند، و تجربه خوبی از این آموزش حاصل گردید.

- برنامه آموزشی به مدت ۴۱۸ ساعت معادل ۱۳ هفته مطابق جدول ذیل اجرا گردید.

ردیف	موضوع آموزش	نظری ساعت	عملی ساعت	جمع ساعت	ردیف	موضوع آموزش	نظری ساعت	عملی ساعت	جمع ساعت
۱	نظام ارائه خدمات	۱۰	-	۱۰	۱۱	مادران	۱۵	۱۵	۳۰
۲	شناسایی جمعیت	۱۰	-	۱۰	۱۲	تنظیم خانواده	۱۰	۱۰	۲۰
۳	شیوه‌های آموزش سلامت	۱۰	-	۱۰	۱۳	بیماری‌های واگیر	۲۰	۲۰	۴۰
۴	اصول کلی تغذیه	۱۰	-	۱۰	۱۴	بیماری‌های غیرواگیر	۲۰	۲۰	۴۰
۵	کمک‌های اولیه	۲۰	۱۸	۳۸	۱۵	درمان‌های ساده علامتی	۲۰	۱۸	۳۸
۶	ایمنسازی	۲۰	۱۸	۳۸	۱۶	بهداشت مدارس	۶	۴	۱۰
۷	کودک سالم	۲۰	۱۸	۳۸	۱۷	بهداشت سالمندان	۱۰	۱۰	۲۰
۸	کودک بیمار	۲۰	۱۸	۳۸	۱۸	سلامت دهان و دندان	۴	۴	۸
۹	بهداشت محیط	-	۱۲	۱۲	جمع کل ساعات آموزش		۴۱۸ ساعت		
۱۰	بهداشت حرفه‌ای	۸	-	۸					

پی داشت.

از طرفی مطابق ماده ۷ (شرایط اختصاصی پذیرش بهورز) بند ۱ از "دستورالعمل اجرایی برای جذب بهورز" پذیرش بهورز از بین دارندگان مدرک تحصیلی کاردانی یا کارشناسی به شرح ذیل صورت می‌گیرد:

نتایج اجرای تجربه:

اجرای این طرح باعث شد، نیروی انسانی برای ۱۱ خانه بهداشت تامین گردد، این امر ارتقاء شاخص‌های بهداشتی منطقه و بهبود خدمات رسانی به مراجعین روستایی را در

تهیه تانک سپتیک در جهت تصفیه پسماندهای آزمایشگاهی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان

دانشکار:

دکتر حامد قویمی
علیرضا خالقی خرمی

قربان زینالی
رضا بیگدلی
دانشگاه علوم پزشکی زنجان / دانشکده داروسازی / واحد آزمایشگاه

مقدمه:

با توجه به سیاست‌های کلان دانشگاه ونیل به سمت تبدیل شدن به دانشگاه‌های نسل سوم، یکی از مولفه‌ها رسیدن به این هدف همکاری با سایر واحدهای دانشگاهی و مراکز علمی پژوهشی در جهت ارائه خدمات آزمایشگاهی می‌باشد. بدین منظور با توجه به اهمیت موضوع و دارا بودن پتانسیل لازم دانشکده داروسازی زنجان جلساتی با حضور ریاست و معاون غذا و دارو و کارشناسان مرتبط برگزار شد. که در نهایت تصمیم به گرفتن مجوز آزمایشگاه همکار و ارائه خدمات آزمایشگاهی به سایر مراکز مورد اشاره شد. بعد از نامه‌نگاری با ادارات آب و فاضلاب، محیط زیست و استاندارد و بازدید کارشناسان آن واحدها، یکی از این موارد که مورد تاکید و نیاز گرفتن مجوز برای آزمایشگاه همکار بود. مدیریت پسماندهای آزمایشگاهی می‌باشد. با توجه به اینکه بنده مسئول ایمنی و استاندارد ۱۷۰۲۵ آزمایشگاه بودم قبلاً تمهیدات لازم برای دفع مناسب پسماندهای آزمایشگاهی صورت گرفته بود منتهی در قسمت خروجی فاضلاب آزمایشگاه به سمت چاه جذبی، تانک سپتیک برای تصفیه آب‌های خروجی از آزمایشگاه نبود که بنا به توصیه و ضرورت وجود آن تصمیم به تهیه و راه‌اندازی آن در دانشکده گردید.

بیان مسئله:

از آنجایی که مدیریت پسماند شیمیایی در حقیقت به معنای کاهش و یا حذف اثرات نامطلوب پسماند بر سلامت انسان و محیط زیست، برای فراهم کردن حفاظت عمومی و به حداکثر رساندن استفاده مفید و کارآمد از منابع است و با توجه به عدم وجود تانک سپتیک برای تصفیه فاضلاب آزمایشگاه‌های دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی زنجان واقع در پردیس مرکزی، قبل از ورود فاضلاب آزمایشگاهی به چاه جذبی، به جهت اهمیت موضوع برای حفظ محیط زیست و اجرای یکی از مولفه‌های لازم برای مدیریت پسماند آزمایشگاهی و بازدید و تاکید کارشناسان محیط زیست برای تعبیه این تانک قبل از چاه جذبی، مشکل عمده‌ای بود که منجر اثرات نامطلوب پسماند بر سلامت انسان و محیط زیست در محوطه دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شده بود.

شرح تجربه:

طی جلساتی که در دانشکده داروسازی با ریاست و کارشناسان مربوطه تشکیل شد تصمیم به خریداری و تعبیه این تانک شد. هنگامی که پسماند خطرناک

شیمیایی تولید می‌شود هزینه تصفیه و دفع می‌تواند بالا باشد. هنگامی که مسئولیت پرداخت هزینه‌های دفع با تولیدکننده است گزینه‌های مدیریتی متعددی برای کاهش هزینه‌ها و حجم تجهیزات تصفیه موجود است. یکی از مواردی که می‌شود از آن برای مدیریت پسماند و تصفیه فاضلاب کمک گرفت تعبیه تانک سپتیک قبل از ورود فاضلاب به محیط زیست است. سپتیک تانک یک محفظه ساخته شده از بتن، فایبرگلاس، PVC یا پلی اتیلن است و به طور معمول در زیر زمین، که در آن فاضلاب جمع‌آوری شده و اجازه می‌دهد تا از طریق فعالیت باکتریایی قبل از تخلیه تجزیه شود، اگرچه فرآیند تصفیه انواع سپتیک تانک‌ها با یکدیگر مشابه است لکن هر کدام دارای مزایا و معایبی از نظر هزینه خرید، سهولت نصب و بهره‌برداری، دوام، سطح آب‌بندی و مقاومت استاتیکی بدنه هستند. سیستم سپتیک تانک شامل دو بخش اصلی است: مخزن سپتیک تانک و سیستم جذب خاک (SAS) است. همچنین سپتیک تانک به عنوان یک میدان تخلیه، میدان چاه یا میدان تخریب شناخته شده است. با در نظر گرفتن موارد مطرح شده در بالا مسولیت این امر به عهده بنده گذاشته شد و پس از کارشناسی صورت گرفته مقرر شد تا در قسمت جنوبی ساختمان و در قسمت حیاط خلوت زیر زمین دانشکده جانمایی و گنجانده شود. (عکس در قسمت پیوست) نوع تانک سپتیک از حالت دفنی به غیر دفنی تغییر یافت تا در بسیاری از هزینه‌ها، ماندن کنند و جاگذاری و لوله کشی صرفه‌جویی گردد. (عکس فاکتور هزینه‌ها در قسمت پیوست، برای حالت دفنی که با جانمایی درست به صورت تانک سپتیک غیر دفنی از این هزینه‌ها جلوگیری به عمل آمد.)

در راستای نیل به این هدف موضوع پس از نامه‌نگاری با ادارات مربوطه و تشکیل جلسات متعدد در دانشکده داروسازی بابت موارد مطرح تصمیم به خرید و تعبیه تانک سپتیک شد. در ابتدا با گرفتن مشاوره از شرکت‌های

تولیدکننده این محصول با توجه به نوع و میزان خروجی پسماندهای آزمایشگاهی و همچنین مکان جغرافیایی در جهت تعبیه ایمن این تانک و قیمت تمام شده با توجه به جنس محصول تصمیم به خرید و نصب آن شد. لازم به ذکر است می‌توان با در نظر گرفتن تمهیداتی (اضافه کردن فیلترهای مخصوص) برای تصفیه آب خروجی، در آینده از آب آن برای آبیاری محیط سبز نیز استفاده کرد. جنس و حجم محصول با توجه به نیاز ما، سپتیک تانک پلی اتیلنی عمودی غیردفعی گرید ۳ EX دوجداره پتروشیمی HDPE ۱۰۰ با مواد اولیه درجه یک، استراکچر بدنه اسپیرال با مقاومت در مقابل فشارهای داخلی و خارجی، دارای دیواره جداکننده میانی، با یک دریچه بازدید و لوله ونت خروجی بیوگاز، قلاب بارگیری و نصب، پایه‌های تعادلی با خاصیت ضد خوردگی. قطر لوله‌های ورودی و خروجی ۴ اینچ، ونت ۲ اینچ، دارای استاندارد بین‌المللی DIN EN ۱۹۷۹ می‌باشد. با اجرای این طرح قدم بزرگی در تصفیه آب‌های خروجی از آزمایشگاه در دانشکده داروسازی برداشته شد که علاوه بر مهیا کردن شرایط لازم جهت گرفتن مجوز آزمایشگاه همکار، در تصفیه آب‌های خروجی و نهایتاً پاکیزه ماندن محیط زیست موفقیت خوبی حاصل شد.

نتایج اجرای تجربه:

با توجه به اجرای این طرح که به تازگی صورت گرفته انتظار می‌رود نتایج ذیل حاصل گردد. ایزولاسیون کامل و بدون بو بودن، مناسب برای زمین‌هایی که قدرت جذب بسیار کمی دارند و یا مناطقی که سطح آب‌های زیر زمینی در آن بالا باشد، حمل و نصب آسان، مقاومت بسیار بالا در مقابل خوردگی و مواد شیمیایی، استحکام بسیار بالا جداره و امکان مدفون کردن آن با هدف انتقال ثقلی فاضلاب به سپتیک تانک و جلوگیری از اشغال فضاهای مفید، حذف ذرات قابل ته‌نشینی، مقرون به صرفه‌ترین روش تصفیه فاضلاب، عدم نیاز به عایق کاری و تعمیر که به دلیل عدم استفاده از وسایل

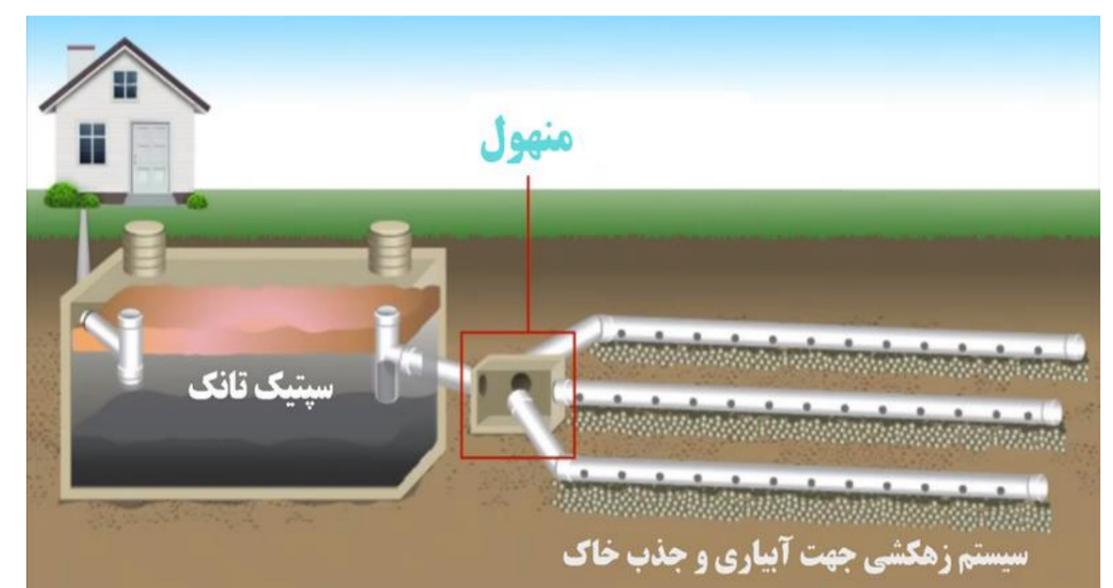
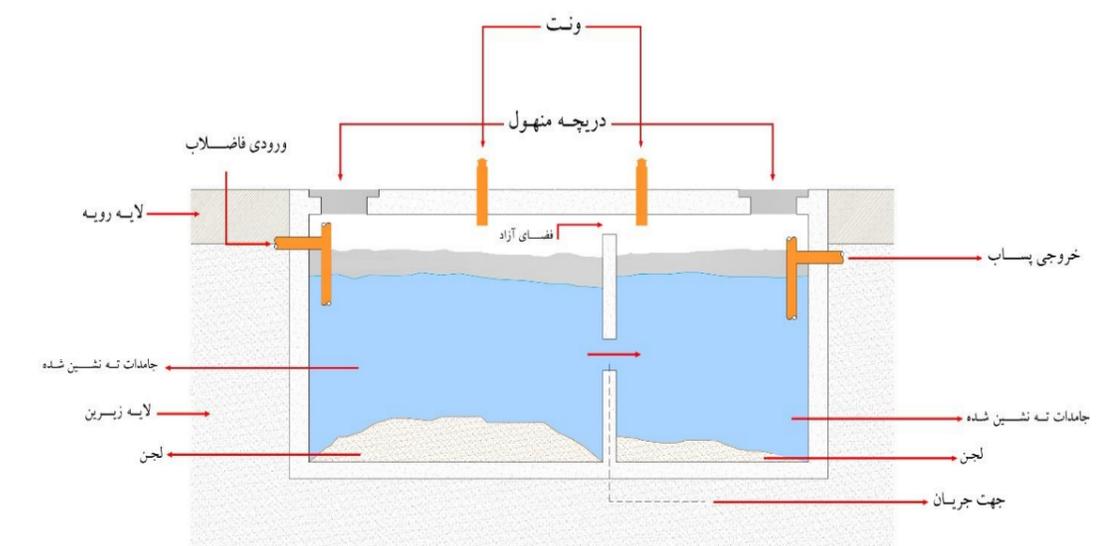

الکترو مکانیکال در آن نیازی به تعمیر و هزینه نگهداری و اپراتور ندارد. دارا بودن درجه منهول برای بازدید دوره‌ای از تانک و در صورت نیاز تخلیه لجن ته نشین شده.

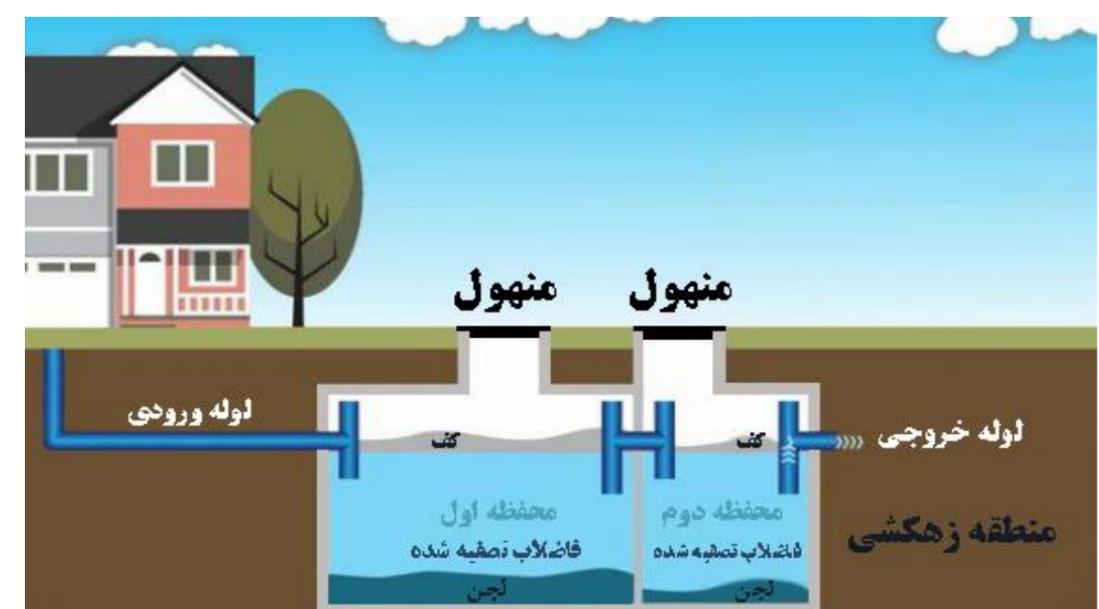
پیشنهاد حاصل از تجربه:

پیشنهاد می‌گردد که در هنگام نقشه‌کشی و ساخت مکان‌های

آزمایشگاهی حتما برای مدیریت پسماند آنجا کارشناسی لازم صورت گیرد و با افراد با تجربه و شرکت‌های مرتبط مشورت لازم صورت گیرد و تمامی موارد لازم در جهت مدیریت پسماند در هنگام ساخت و بهره‌برداری از آزمایشگاه لحاظ شده باشد. همچنین برای آزمایشگاه‌های که فاقد مدیریت پسماند می‌باشند توصیه می‌شود در جهت حفظ محیط زیست حتما با گرفتن

مشاوره از افراد با تجربه و دیدن آموزش‌های لازم اقدام به انجام و رعایت موارد مذکور در مدیریت پسماندهای آزمایشگاهی گردد. با توجه به مدیریت و کارشناسی صورت گرفته و با توجه به بودجه کم در نظر گرفته شده برای خرید و نصب تانک (۳۰ میلیون تومان) تدابیری اندیشه شد تا در حدود ۱۰۰ میلیون تومان برای سازمان صرفه‌جویی شود (مکان سنجی مناسب و خرید تانک مناسب باعث کاهش هزینه شد). همچنین با توجه به انجام این کار و اقدام به گرفتن مجوز آزمایشگاه همکار در جهت ارائه خدمات، با توجه به درآمد حاصله از ارائه آن، ارزش افزوده زیادی در آینده برای دانشکده و دانشگاه خواهد داشت و در نهایت حفظ محیط زیست که بسیار اهمیت دارد نیز انجام خواهد شد.

تولید و بهره‌برداری از سامانه مدیکات (مدیریت خرید و کارپردازی دانشگاه) در راستای مدیریت هزینه فرآیندهای خرید و کارپردازی در دانشگاه علوم پزشکی اهواز

دانشکار:
 مهندس امین برهمند
 دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز / مدیریت آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات

شرح تجربه:

در پاسخ به مسئله طرح شده، سیستم یکپارچه مدیکات جهت درخواست کالا از واحدها، درخواست خرید، تولید سندهای کارپردازی خریدهای انجام شده و تولید گزارش‌های کاربردی از موارد شرح داده شده ایجاد گردید. این سیستم در مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات دانشگاه علوم پزشکی اهواز، طراحی و مورد بهره‌برداری واحدهای تابعه دانشگاه قرار گرفت.

نتایج اجرای تجربه:

ایجاد رویه یکپارچه در مدیریت و نظارت بر منابع دانشگاه
 نظارت بر خریدها و جلوگیری از خریدهای نامتناسب و نامرتب و دارای کیفیت نامناسب
 کاهش هزینه خریدها / افزایش کیفیت خریدها / کارشناسی دقیق و مبتنی بر نیاز واحدها
 مدیریت بهتر منابع

مقدمه:

بخش سلامت به عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های خدماتی جامعه و یکی از شاخص‌های توسعه و رفاه اجتماعی، به تنهایی یکی از بزرگ‌ترین بخش‌های اقتصاد جهان را تشکیل می‌دهد. محدود بودن منابع موجود مادی و غیر مادی و در مقابل وجود نیازهای نامحدود در بخش سلامت، همواره دولت‌ها را بر آن داشته تا علاوه بر تامین جامع نیازهای سلامت، هزینه‌های این بخش را نیز کنترل نماید. لذا کاهش هزینه‌ها با حفظ کیفیت ارائه خدمات در بخش بهداشت و درمان بسیار مورد تاکید می‌باشد. این تجربه، طراحی و تولید سامانه مدیریت خرید و کارپردازی دانشگاه با هدف لیست و دسته‌بندی تمامی هزینه‌ها، شرکت‌ها و فروشگاه‌های طرف حساب، میزان اجرت، خرید و مصرف کالا در واحدهای مختلف تابعه دانشگاه می‌باشد. این نرم‌افزار در ابتدای سال ۱۴۰۱ توسط مدیریت IT دانشگاه تولید و از تیرماه همان سال در بیمارستان‌ها و واحدهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز مورد بهره‌برداری قرار گرفت. مخاطبان، کاربران و موارد کاربرد این تجربه بدین شرح می‌باشند:

بیان مسئله:

امروزه افزایش سریع و روز افزون هزینه‌های بخش سلامت در سراسر جهان، متخصصین را در راستای یافتن شیوه‌های نوین برای محدودسازی هزینه‌ها و افزایش کارایی به چالش کشیده است. موفقیت در حل این چالش نیازمند جمع‌آوری دقیق و صحیح داده‌ها و تجزیه و تحلیل آن‌ها و ارائه اطلاعات و شواهد درست در خصوص هزینه‌ها و منشأ اصلی این هزینه‌ها می‌باشد تا بتوان با ارائه راهکارهای عملیاتی و ایجاد اصلاحات و مداخلات مناسب در راستای افزایش کارایی و بهره‌وری گام برداشت. لذا استفاده از متغیرهای مالی، درک صحیح هزینه‌ها و کنترل آن‌ها یکی از فاکتورهای حیاتی موفقیت در مدیریت اثربخش سلامت و ارزیابی عملکرد سازمان می‌باشد. در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، عدم وجود یک سیستم یکپارچه جهت مدیریت درخواست‌ها و خریدها، مصرف کالا، نظارت بر قیمت خرید و... در حوزه پشتیبانی منجر به نابسامانی، عدم کاهش نظارت و هدر رفت بسیار منابع مالی گردیده بود، همچنین ناکافی بودن سیستم حسابداری تعهدی جهت نظارت کامل و جامع در موضوعات مرتبط با کنترل هزینه‌ها، این مدیریت را بر آن داشت تا دست به طراحی و تولید سامانه‌ای جهت ثبت، ذخیره و مدیریت درخواست‌های خرید در سطح دانشگاه و واحدهای تابعه بزند.

در این سیستم درخواست‌های خرید و کالا به کارتابل مدیران محترم داخلی / مالی و رؤسای محترم واحدها / بخش‌ها جهت تأیید و بررسی ارسال می‌گردد. ویژگی‌های سامانه مدیکات بشرح ذیل می‌باشد:

کاهش تردد در خواست‌کنندگان، کاهش بار مکاتبات اداری و مالی، اصلاح فرایندها
 ایجاد شفافیت و یکپارچگی در اسناد هزینه
 امکان نظارت دقیق تر بر روند مصرف کالا و صرفه‌جویی در مصرف، صرفه‌جویی در کاغذ بدلیل حذف فرآیند دستی
 جلوگیری از درخواست‌های خارج از عرف، جلوگیری از خرید با

● اتوماسیون یکپارچه واحدهای تدارکات و تمامی فرآیندهای منتهی به ایجاد هزینه در واحدهای تابعه - صدور اسناد و کمک به صرفه‌جویی در کاغذ.
 ● همچنین امکان نظارت سیستمی و مانیتور و کنترل درخواست‌های انبار / خرید و جلوگیری از درخواست‌های خارج از عرف یا تکراری، دسترسی به سوابق مصرف / خرید واحد در لحظه، مدیریت مؤثر تر موجودی‌ها، حذف کاغذ، امکان خرید تجمیعی و... از قابلیت‌های این سیستم است.

● اتوماسیون یکپارچه واحدهای تدارکات و تمامی فرآیندهای منتهی به ایجاد هزینه در واحدهای تابعه - صدور اسناد و کمک به صرفه‌جویی در کاغذ.
 ● گزارش‌گیری در لحظه
 ● کاهش زمان پاسخگویی به نیازهای واحدها و...
 ● نظارت و کنترل بهتر شرکت‌های طرف قرارداد در واحدهای تابعه
 ● حذف نرم‌افزارهای جزیره‌ای در بیمارستان‌ها (حدود ۵ نرم‌افزار)، حذف هزینه پشتیبانی سالیانه آن‌ها
 ● کمک به انضباط مالی بیشتر

پیشنهاد حاصل از تجربه:

جهت اجرایی سازی این پروژه حمایت مدیران کلان سازمان ضروری است. پیشنهاد می‌گردد جهت تضمین اجرا، واحد رسیدگی به اسناد نیز بصورت الکترونیکی از سامانه استفاده نموده و رسیدگی به اسناد هزینه صرفاً از طریق سامانه انجام گردد.

شایان ذکر است که امکان ارتباط با انبار تعهدی جهت نمایش صحیح موجودی، ثبت حواله بصورت اتوماتیک در نرم‌افزار تعهدی از توسعه‌های آتی سامانه جهت راحتی بیشتر و افزایش کارایی سامانه می‌باشد. لینک آدرس سامانه مدیکات بدین شرح می‌باشد:
<https://modicat.ajums.ac.ir>

کاهش میزان آلودگی میکروب آسینتوباکتر در بیماران بستری در بخش ICU

دانشکار:

مرضیه دارابی
اعظم عطاری
سمیه عزیزی

دانشکده علوم پزشکی خمین / بیمارستان فاطمه الزهرا (س) / واحد خدمات پرستاری

مقدمه:

آسینتوباکتر از دسته باکتری‌های گرم منفی می‌باشد که از میکروب‌های فرصت طلب در بیمارستان‌ها می‌باشد و باعث عفونت‌های بیمارستانی در بیماران بستری در بخش ICU می‌باشد. بیمارانی که بعلت پایین بودن سیستم ایمنی و مشکلات جسمی فراوان در بخش ICU درگیر آسینتوباکتر می‌شوند، دارای دوره بستری طولانی‌تر و آمار مرگ و میر بالاتر و نهایتاً باعث هزینه‌های هنگفت درمانی می‌شوند.

لذا جهت کاهش عفونت آسینتوباکتر برنامه مدونی در دو بخش آی سی یو مرکز آموزشی درمانی امام خمینی صورت گرفت که موجب کاهش بروز عفونت بیمارستانی از ۶۳ درصد در طی شش ماهه دوم سال ۱۴۰۱ به ۴۳ درصد در طی ۶ ماهه اول ۱۴۰۲ بیمار تقلیل یافت.

بیان مسئله:

هر ساله عفونت‌های بیمارستانی موجب بروز مرگ و میرهای بسیاری می‌شود و هزینه‌های هنگفتی به سیستم درمانی تحمیل می‌نماید.

آسینتوباکتر دسته‌ای از باسیل‌های گرم منفی می‌باشد که با سرعت به آنتی بیوتیک‌های اصلی مقاوم می‌شود و گاهی اوقات با آنتی بیوتیک‌های پر هزینه کنترل می‌شود و از این جهت موجب

مشکلات بسیاری در بخش آی سی یو می‌شود:

از جمله بستری طولانی مدت، هزینه درمان سنگین، عدم پاسخ به درمان و نارضایتی بیماران و همراهان و...

لذا درمان عفونت آسینتوباکتر که دارای مقاومت ۹۵ درصدی در برابر آنتی بیوتیک‌های فعلی بیمارستانی می‌باشد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و هر بیماری که مبتلا به آسینتوباکتر مقاوم به درمان باشد خود به عنوان منبعی برای عفونت تلقی می‌شود و می‌تواند افراد دیگر را نیز به این باکتری مقاوم مبتلا نماید.

در بسیاری از مواقع تشخیص اولیه که موجب بستری بیمار در بیمارستان شده است بهبود می‌یابد ولی بیمار به دلیل عفونت آسینتوباکتر قابل ترخیص نمی‌باشد، از این رو درمان و کنترل عفونت آسینتوباکتر اهمیت به‌سزایی به ویژه در بخش‌های ویژه دارد.

شرح تجربه:

مهم‌ترین اقدام در کنترل عفونت به ویژه در خصوص باکتری‌های مقاوم به درمان، شکستن زنجیره نحوه انتقال عفونت می‌باشد.

لذا در خصوص کنترل طغیان آسینتوباکتر در مرکز آموزشی درمانی امام خمینی اقدامات ذیل در بخش‌های آی سی یو صورت گرفت:

۱- مهم‌ترین و اساسی‌ترین اقدام رعایت بهداشت دست توسط

کادر بالینی بخصوص پرستاران و پزشکان و خدمات می‌باشد.

۲- شناسایی بیماران و دریافت کشت‌های مشکوک و مقاوم به میکروب‌های مولد عفونت‌های بیمارستانی.

۳- بیماران مقاوم آنتی بیوتیک و میکروب‌های آسینتوباکتر ایزوله می‌شوند.

۴- مراقبت از بیماران بصورت کیس متد با رعایت احتیاطات تماسی انجام می‌شود.

۵- مشاوره عفونی جهت ویزیت بیماران و تنظیم آنتی بیوتیک‌های مناسب انجام می‌شود.

۶- پرسنل و خدمات در رابطه با رعایت احتیاطات تماسی و اطلاع به سایر کادر درمانی آموزش لازم و به موقع را می‌بینند.

۷- تیغه‌های لارنگوسکوپ و باتل ساکشن با محلول‌های سطح بالا با دقت بالا و نظارت بیشتر ضد عفونی می‌شوند.

۸- از بتادین قهوه‌ای جهت ضد عفونی اولیه تیغه‌های لارنگوسکوپ قبل از شستشوی آن‌ها بخصوص در بخش اورژانس و بخش‌های ویژه انجام می‌شود.

۹- شستشوی رابط‌های ساکشن با برس شیشه‌شور یا مسواک قبل از ضد عفونی کردن‌ها انجام می‌شود.

۱۰- شستشوی رابط‌های ساکشن با آب پرفشار در واحد CSR (استریلیزاسیون) بصورت هفتگی انجام می‌شود.

۱۱- تجهیزات مراقبتی بیماران بصورت اختصاصی استفاده می‌شود.

۱۲- نظارت بر کار خدمات جهت دستمال کشی و نحوه ضد عفونی کردن اتاق بیماران با دقت بالا انجام می‌شود.

۱۳- شستشو و ضد عفونی کردن جای مایع صابون با وایتکس بعد از اتمام محلول صابونی و قبل از پر شدن دوباره انجام می‌شود.

۱۴- تخلیه بخش ICU و واشینگ آن و ضد عفونی کردن کامل بخش و تجهیزات در زمان طغیان انجام می‌شود.

۱۵- تعویض فیلتر هپا در بخش ICU و شستشوی آن‌ها در زمان‌های مشخص توسط واحد بهداشت محیط پیگیری و انجام می‌شود.

۱۶- دستگاه تهویه رومیزی در بخش ICU جهت کاهش دمای بخش ICU تعبیه شد.

۱۷- نمونه‌گیری از سایر بیماران در بخش ICU جهت ایزوله معکوس کردن بیماران غیر درگیر انجام شد.

۱۸- انجام نمونه ادرار و خون و ترشحات خلطی از بیماران بدو پذیرش بدحال و کاهش سطح هوشیاری از مراکز درمانی دیگر شد.

۱۹- استفاده از محلول کلر هگزیدین برای حمام در تخت بیماران بخش ICU انجام شد.

۲۰- از کیسه‌های ساکشن یکبار مصرف در بخش آی سی یو استفاده شد.

۲۱- از دیسپنسرهای کنار تخت جهت سهولت و دسترس بودن محلول هندراب استفاده شد.

۲۲- تجهیزات حساس به حرارت با دستگاه پلاسما مثل آمبویگ‌ها ضد عفونی شدند.

نتایج اجرای تجربه:

با رعایت پروتکل‌های تعریف شده در بالا مرکز آموزشی درمانی موفق شد درصد ابتلا به عفونت بیمارستانی از ۶۳ درصد در طی

۶ ماهه دوم ۱۴۰۱ به ۴۳ درصد در ۶ ماهه اول ۱۴۰۲ کاهش دهد از آنجایی که ابتلا به عفونت بیمارستانی تبعات بسیار زیادی را دارد، کاهش حتی ۱ درصد نیز در مراکز آموزشی درمانی بسیار

حائز اهمیت می‌باشد.

پیشنهاد حاصل از تجربه:

در زمان بروز طغیان بیمارستانی آسینتوباکتر استفاده از ضد عفونی کننده‌های مناسب، استفاده از تجهیزات یکبار

مصرف، رعایت ایزوله بیماران با کشت مثبت، استفاده از محلول کلر هگزیدین جهت حمام در تخت، تهیه تسهیلات بهداشت دست

و نظارت بر رعایت بهداشت و ضد عفونی صحیح وسایل و تجهیزات پزشکی به صورت صحیح می‌تواند به کنترل طغیان‌ها کمک

نماید.

متوازن سازی نیروی انسانی نسبت به پست‌های سازمانی مصوب با ایجاد شاخص نیروی انسانی در جهت بهینه سازی نیروی انسانی و افزایش بهره‌وری دانشگاه علوم پزشکی بابل

دانشکار:

حسن علیزاده افروزی
حسین خداداد

دکتر علی شبستانی منفرد
مهدی صادقی آردی
محسن فقیه جویباری

دانشگاه علوم پزشکی بابل / معاونت توسعه مدیریت و منابع

مقدمه

نظر گرفته شد. نهایتاً نسبت نیرو به پست سازمانی مصوب به استاندارد مورد نظر نزدیک گردید. این امر می‌تواند برای معاونین توسعه مدیریت و منابع، مدیران منابع انسانی، توسعه سازمان و تحول اداری، امور مالی و بودجه و پایش عملکرد در جهت کنترل و پایش منابع انسانی، پست‌های سازمانی قابل تخصیص به نحوی که از ضریب ایده‌آل فاصله نگیرد و به منظور کنترل میزان منابع مالی اختصاص یافته و میزان پرداختی به مراکز تحت پوشش کاربردی باشد.

بیان مسئله:

عدم توازن نیروی انسانی در مراکز تحت پوشش دانشگاه، ناکارآمدی برخی از کارکنان و ارقام بالای مزایای پرداختی باعث افزایش فشار به رئیس، معاونین و مدیران دانشگاه و روسای مراکز در ارتباط با مدیریت هزینه و پرسنل گردید. همچنین با توجه به اینکه یکی از شاخص‌های اصلی در پرداخت‌های مصوب به دانشگاه از سوی سازمان برنامه و بودجه، تعداد پست‌های سازمانی مصوب می‌باشد، برابر نمودن تعداد نیرو با پست‌های سازمانی مصوب و مورد تایید مراجع تخصیص بودجه باعث کاهش فشارهای ناشی از کمبود منابع مالی در جهت تامین مزایای پرسنل و لوازیم مورد نیاز

عدم توازن نیروی انسانی در مراکز تحت پوشش دانشگاه، ناکارآمدی برخی از کارکنان و ارقام بالای مزایای پرداختی، منجر به تصمیم در جهت ایجاد نسبتی در راستای حل مشکلات پیشگفت گردید. لذا با جمع‌آوری اطلاعات کلیه نیروهای انسانی شاغل در دانشگاه و مراکز تابعه اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی، شرکتی، طرحی و هیات علمی و با بهره‌گیری از اطلاعات مربوط به تعداد پست‌های سازمانی مصوب، نسبت به متوازن سازی نیروی انسانی به پست سازمانی مصوب اقدام شد. با استفاده از نسبت مذکور که ضریب مطلوب آن یک و یا کم تر از یک می‌باشد. نسبت به پایش و کنترل نیروهای موجود اقدام گردید. اگر مقدار عددی این نسبت یک باشد، به معنی حضور تعداد نیروی انسانی برابر با تعداد پست سازمانی مصوب مورد تایید سازمان اداری و استخدامی و مدیریت بودجه و برنامه‌ریزی است. با بررسی وضعیت موجود و پایش انجام شده از اسفند ۱۴۰۱ تا مرداد ماه ۱۴۰۲، بعد از تحلیل و هماهنگی‌های صورت گرفته با واحدها بر حسب نیاز و ضرورت وجود نیرو در بخش‌های مختلف واحدهای تابعه جمع‌بندی نهایی انجام و توافق با واحدها صورت گرفت و مرجعی برای جابه‌جایی نیروها در

شرح تجربه:

بیمارستان‌ها و واحدهای تابعه دانشگاه می‌گردد و این اختیار را به دانشگاه خواهد داد تا تمرکز منابع مالی خویش را از پرداخت مزایا و تامین لوازم مصرفی به سمت توسعه بیشتر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و افزایش کیفیت خدمات بهداشتی درمانی بگذارد.

با جمع‌آوری اطلاعات کلیه نیروهای انسانی شاغل در دانشگاه و مراکز تابعه اعم از رسمی، پیمانی، قراردادی، شرکتی، طرحی و هیات علمی و با بهره‌گیری از اطلاعات مربوط به تعداد پست‌های سازمانی مصوب، نسبت نیروی انسانی به پست سازمانی مصوب ایده‌آل برای کلیه واحدهای ستادی و عملیاتی دانشگاه تدوین گردید. با استفاده از نسبت مذکور که ضریب مطلوب آن یک و یا کم تر از یک می‌باشد. نسبت به پایش و کنترل نیروهای موجود اقدام گردید. نسبت یک به معنی حضور تعداد نیروی انسانی برابر با تعداد پست سازمانی مصوب مورد تایید سازمان اداری و استخدامی و مدیریت بودجه و برنامه‌ریزی است. در گام اول بعد از جلسات هماهنگی با مسئولین واحدها نسبت به مکاتبه با مراکز در خصوص جمع‌آوری اطلاعات کلیه افرادی که در هر مرکز مشغول به کار می‌باشند، فارغ از اینکه حکم کارگزینی آنان در کجا صادر می‌گردد اقدام شد. در مرحله دوم اسامی کارکنان شرکتی از شرکت‌های تامین نیروی انسانی و همچنین اسناد مربوط به پرداخت حقوق و مزایا از امور مالی دانشگاه دریافت شد. در مرحله سوم اطلاعات دریافتی تجمیع و مورد بررسی قرار گرفت. در مرحله سوم اسامی تطبیق یافته به همراه نسبت‌های

اولیه معین شده به مراکز ارسال گردید تا نسبت به اعلام تایید و یا اصلاحات مورد نظر جهت بررسی مجدد اعلام گردد. در نهایت فایل نهایی به عنوان مرجع در جابه‌جایی نیرو قرار گرفت و صرفاً نیرو به واحد‌های با ضریب کم تر از یک ارسال گردید و در خصوص مراکز با ضریب بالاتر از یک، کاهش نیرو با روش‌های اداری و قانونی مانند بازنشستگی و یا جابه‌جایی نیرو بدون معرفی جایگزین انجام گرفت تا ضریب به عدد ایده‌آل و نرم کشوری نزدیک شد.

نتایج اجرای تجربه

با اجرای طرح متوازن سازی نسبت نیروی انسانی به پست سازمانی مصوب از ۱/۱۷ به ۱/۰۷ رسید بدین منوال بیش از ۵۰۰ نیرو کاسته و پرداخت حقوق کارکنان از درآمدهای اختصاصی دانشگاه به میزان ۱۳/۵ میلیارد تومان کاهش یافت. از نتایج این طرح می‌توان به کاهش تمرکز نیرو در مراکز با تعداد بالای نیروی انسانی و به وجود آمدن بستری در جهت شناسایی دقیق نیروهای شاغل در مراکز تحت پوشش دانشگاه اشاره نمود.

پیشنهاد حاصل از تجربه:

ایجاد سامانه برخط به صورت متمرکز از سوی وزارت و اختصاص منابع براساس نسبت نیروی انسانی به پست مصوب دانشگاه‌ها منجر به کاهش هدر رفت منابع مالی خواهد شد، همچنین یکپارچه‌سازی سامانه‌های ورود و خروج، صدور احکام کارگزینی و پرداخت حقوق و مزایا موجبات مدیریت بهتر منابع انسانی و مالی را در پی خواهد داشت.

نمونه جدول حقوق و مزایا

جدول صرفه‌جویی

تعداد نیروهای کاسته شده	میانگین حقوق و مزایا	میزان صرفه‌جویی در پرداخت از درآمد اختصاصی
۵۰۰	۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۱۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

نظارت و راهبری آمبولانس‌های اورژانس ۱۱۵ با استفاده دوربین‌های شهری مشهد در مرکز کنترل ترافیک مشهد

دانشکار:

محمد علیشاهی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد / معاونت در مان / مرکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث

مقدمه:

به استناد ماده ۱۸ آیین نامه مدیریت ایمنی حمل و نقل و سوانح رانندگی سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت عالی مدیریت ایمنی راه‌ها و سوانح ترافیکی در شبکه حمل و نقل درون شهری بر عهده وزارت کشور نهاده شده است و در همین راستا و با توجه به معضل روزافزون افزایش ترافیک در معابر شهری، شهرداری مشهد نیز همچون سایر کلان شهرهای کشور، در مهرماه ۱۳۸۴ اقدام به راه‌اندازی اتاق کنترل ترافیک مشهد نموده است. در چارچوب اهداف سازمانی، لزوم همکاری متقابل سازمان کنترل ترافیک شهرداری مشهد و مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد ضروری به نظر می‌رسید و در گذشته نیز مسئولین سازمان کنترل ترافیک شهرداری مشهد در جلسات و بازدیدها به صورت مکرر بر ضرورت حضور نماینده اورژانس در این مرکز به منظور هماهنگی و هدایت خدمات مراقبتی پیش‌بیمارستانی به مصدومین تصادفات ترافیکی در محدوده شهر مشهد، تاکید نموده‌اند که به صورت موردی اقداماتی انجام گردید که با پیگیری و تلاش مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی در شهریور سال ۱۳۹۱ برای اولین بار در ایران و مطابق برنامه‌ریزی انجام شده یک تکنسین فوریت‌های پزشکی به عنوان کارشناس نظارت و راهبری تصویری آمبولانس‌ها و ایجاد مسیر سبز در تقاطع‌های شهر مشهد برنامه‌ریزی و ساماندهی شد.

بیان مسئله:

● ایجاد مسیر سبز برای تسهیل و کاهش زمان ماموریت و انتقال ایمن بیماران در مسیر حرکت آمبولانس‌ها در حال ماموریت
● هماهنگی و همکاری با سازمان‌ها و ارگان‌های مستقر در سازمان ترافیک در جهت خدمت‌رسانی موثرتر در حوادث و بحران‌ها و کاهش زمان هماهنگی‌های بین بخشی
● نظارت موثر و نوین بر نحوه عملکرد آمبولانس‌ها در نحوه اعزام و حین انجام ماموریت
● مشاهده و ردیابی تصادفات و حوادث و بحران‌ها در دوربین‌ها سطح شهر و اعلام به مرکز فرماندهی عملیات اورژانس ۱۱۵
● اعلام مسیرهای با بار ترافیکی سنگین و یا محدودیت ترافیکی و مسیرهای دارای انسداد فیزیکی

شرح تجربه

با حضور کارشناس فوریت‌های پزشکی در مرکز کنترل ترافیک، با مجموعه و توانایی‌ها و ظرفیت‌های موجود آشنا می‌شود. در حال حاضر در مرکز کنترل ترافیک سازمان اتوبوسرانی و پلیس راهور نیز حضور دارند و در زمان‌هایی کارشناس آتش‌نشانی هم مستقر می‌شوند. در سطح شهر حدود ۱۴۰ دوربین در تقاطع‌ها و میادین و پل‌ها و پایانه‌ها وجود دارد که این دوربین‌ها قابلیت کار در تمام ساعات شبانه روز را دارند و کیفیت تصویر بسیار عالی و زوم

بالا و نیز چرخش ۱۸۰ درجه در تمام جهات را دارا هستند. هر دوربین دارای یک کد و نام حمل است که با تنظیم نرم‌افزار امکان دیدن ۱۶ تصویر از ۱۶ نقطه به صورت آنلاین روی مونی‌تور را فراهم می‌کنند. در زمان بروز مشکلات ترافیکی، حوادث و تصادفات بزرگ و... امکان استفاده از همکاری کارشناسان ترافیک، نماینده پلیس راهور، نماینده آتش‌نشانی با توجه به حضور نماینده آن‌ها در مرکز کنترل ترافیک در کم‌ترین زمان ممکن وجود دارد که به حسب مورد باید اقدام هماهنگی مشخص و انجام شود. کارشناس حاضر در شیفت با گوش دادن به بیسیم به صورت دائم و حفظ کدهای دوربین (برای مثال کد ۷۰۴ مربوط به دوربین چهاره نخریسی) و نیز قدرت استدلال و اطلاع کافی در زمینه شهرشناسی و نیز آگاهی کامل از موقعیت پایگاه‌ها، مسیرها دوربین‌ها را انتخاب و تنظیم می‌نماید تا آمبولانس رویت و اقدام به اعلام مسیر حرکت به اپراتور مرکز کنترل ترافیک چراغ‌های تقاطع سبز و آمبولانس به سرعت عبور می‌کند در ماموریت‌های، بیمار بدحال تکنسین آمبولانس با اعلام مسیر حرکت خود و بیمارستان مقصد تمام چراغ‌های سبز و بار ترافیکی معابر به سرعت تخلیه می‌گردد تا آمبولانس به سرعت به مقصد برسد. در صورت لزوم و برای مستندسازی، چون تصاویر و فیلم دوربین‌ها به مدت ۱۵ روز ذخیره می‌ماند ضرورت دارد

برای استفاده حداکثری از قابلیت‌های مرکز جلسات هماهنگی با مسئولین شیفت و اپراتورهای بیسیم و سایر قسمت‌ها برگزار شود.
پیشنهاد حاصل از تجربه:
● افزایش همکاری‌های بین‌سازمانی در جهت استفاده بهینه از منابع مشترک و صرفه‌جویی مالی و زمانی
● کاهش زمان ماموریت‌ها افزایش ضریب نجات جان بیماران بدحال و صرفه‌جویی در مصرف سوخت
● هماهنگی و همکاری با سازمان‌ها و ارگان‌های مستقر در سازمان ترافیک در جهت خدمت‌رسانی موثرتر در حوادث و بحران‌ها و کاهش زمان هماهنگی‌های بین‌بخشی
● نظارت موثر و نوین بر نحوه عملکرد آمبولانس‌ها در نحوه اعزام و حین انجام ماموریت
● مشاهده و ردیابی تصادفات و حوادث و بحران‌ها در دوربین‌ها سطح شهر و اعلام به مرکز فرماندهی عملیات اورژانس ۱۱۵ به جهت اعزام آمبولانس و EOC دانشگاه جهت برآورد خسارات و ارزیابی سریع در بحران
● حضور در جلسات شورای هماهنگی مدیریت بحران شهر در روزهای خاص با حضور ۱۴ دستگاه امدادی و انتظامی

هوشمند سازی سامانه باز نشستی

دانشکار:

کویستان سهرابی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کردستان /
حوزه معاونت توسعه مدیریت و منابع دانشگاه / مدیریت منابع انسانی

مقدمه:

با استفاده از فناوری های هوشمند و هوش مصنوعی و تحلیل داده ها و ارائه گزارش های تحلیلی می توان تصمیم گیری های بهتر و آگاهانه تری در مورد سیاست های بازنشستی اتخاذ کرد. هوشمندسازی سامانه بازنشستی می تواند به بهبود خدمات و فرآیندهای مرتبط با بازنشستی کمک کند و رضایت بازنشستگان و وظیفه گیران را افزایش دهد. این امر همچنین می تواند به کاهش زمان و هزینه ها و افزایش کارایی و بهره‌وری سازمان کمک کند.

استفاده از فناوری های هوشمند و هوش مصنوعی برای بهبود و ارتقای خدمات و فرآیندهای مرتبط با بازنشستی (تسویه حساب) می تواند شامل موارد مختلفی از جمله استفاده از پایگاه داده های هوشمند برای تحلیل اطلاعات، خود کار شدن فرآیندهای اداری، ارائه خدمات آنلاین و شخصی سازی شده برای بازنشستگان و وظیفه گیران و همچنین استفاده از هوش مصنوعی برای تشخیص و پیش بینی نیازها و مشکلات احتمالی بازنشستگان باشد. گروه هدف این سامانه کارمندانی است که بازنشسته می شوند.

بیان مسئله:

در حال حاضر فرایند انجام امورات تسویه حساب بازنشستی در این دانشگاه به این صورت است کارگزين هر مرکز/واحد/ یک سال قبل از بازنشستی افرادی که شرایط بازنشستی دارند به اداره بازنشستی اعلام می نمایند. طبق لیست اعلامی، گزارشی از سیستم به صورت ماهیانه تهیه می گردد و بررسی پرونده فیزیکی و مدارک کلیه افراد بازنشستگان جهت ارائه به صندوق بازنشستی و تطبیق با خلاصه سوابقی که در سیستم پرسنلی اطلاعات کارکنان موجود می باشد اقدام می گردد. در صورتی که شخص حائز شرایط بازنشستی و فاقد مشکل باشد اداره بازنشستی پایان کار را به واحد محل خدمت اعلام می نماید. سپس واحد محل خدمت با فرد واجد شرایط تسویه حساب می نماید و مانده مرخصی و پایان کار را به اداره

بازنشستی اعلام می نماید. اداره بازنشستی به منظور پرداخت پاداش و مرخصی با مدیریت بودجه از واحد تخلفات استعلام می گیرد و فرم یک و دو مربوطه را تکمیل و چاپ می نماید و جهت تکمیل فرایند به واحد امور مالی و مدیریت نیروی انسانی ارسال می شود و مدارک اسکن شده طی نامه به صندوق بازنشستی اعلام می گردد که پس از صدور حکم بازنشستی و سایر مدارک به واحد محل خدمت ارسال می شود. این فرایند نیازمند زمان طولانی، صرف بالای هزینه ها از جمله کاغذ، مکاتبات مکرر از واحد های مرتبط، عدم رضایت گیرندگان خدمت و... می باشد که مستلزم بهبود و اصلاح فرایند انجام کار می باشد.

شرح روش پیشنهادی:

به منظور رسیدن به وضعیت مطلوب خدمات تسویه حساب کارکنان مشمول بازنشستی اقدام به طراحی فلوچارت سامانه بازنشستی گردید که پس از انجام مکاتبات لازم در سال ۱۴۰۳ با شرکت مهندسی داده پردازان آذرخش و چند مرحله ویرایش روش انجام کار، اقدام لازم در جهت راه اندازی سامانه بازنشستی بعمل آمد. با طراحی این سامانه کلیه مراحل فرایند انجام کار سیستمی (طبق فلوچارت) و در نهایت مدارک طی مکاتباتی به صندوق بازنشستی و واحد محل خدمت اعلام و خاتمه فرایند و بایگانی مدارک بازنشستی انجام می گیرد.

طراحی این سامانه باعث افزایش بهره‌وری افزایش سرعت خدمات رسانی و بالا رفتن سطح رضایت کارکنان، ارتقاء کیفیت خدمات، صرفه جویی در هزینه ها و زمان می شود که به شرح ذیل به طور خلاصه بیان می گردد:

اهداف اصلی هوشمندسازی سامانه بازنشستی:

بهبود سرعت و دقت خدمات: با خود کار نمودن فرآیندهای اداری و استفاده از فناوری های هوشمند، می توان سرعت و دقت خدمات ارائه شده به بازنشستگان و وظیفه گیران را افزایش داد.

افزایش دسترسی به خدمات: ارائه خدمات آنلاین و غیر حضوری

به بازنشستگان، امکان دسترسی آسان تر به خدمات را برای افرادی که در مناطق دورافتاده زندگی می کنند یا به دلیل شرایط خاص امکان حضور در دفتر سازمان را ندارند، فراهم می کند.

بهبود تجربه کاربر: با شخصی سازی خدمات و ارائه اطلاعات مرتبط با نیازهای فردی بازنشستگان، می توان تجربه آن ها را در استفاده از خدمات بازنشستی بهبود بخشید.

کاهش هزینه ها: با خود کار کردن فرآیندها و کاهش نیاز به نیروی انسانی، می توان هزینه های مرتبط با اداره سامانه بازنشستی را کاهش داد.

افزایش شفافیت و پاسخگویی: با ارائه اطلاعات دقیق و به موقع به بازنشستگان و استفاده از فناوری های هوشمند برای نظارت بر فرآیندها، می توان شفافیت و پاسخگویی سازمان را افزایش داد.

مزایای هوشمندسازی سامانه بازنشستی:

- کاهش مکاتبات و زمان انتظار:** با خود کار کردن فرآیندها و ارائه خدمات آنلاین، می تواند زمان انتظار و حجم کاغذبازی را کاهش دهد.
- افزایش رضایت بازنشستگان:** با ارائه خدمات شخصی سازی شده و دسترسی آسان به اطلاعات، می توان رضایت بازنشستگان را افزایش داد.
- افزایش کارایی و بهره‌وری:** با خود کار کردن فرآیندها و کاهش

هزینه ها، می توان کارایی و بهره‌وری سازمان را افزایش داد.

۴- بهبود مدیریت خطری: با استفاده از فناوری های هوشمند برای نظارت بر فرآیندها و تشخیص مشکلات احتمالی، می توان ریسک های (مشکلات) مرتبط با سامانه بازنشستی را کاهش داد. برخی از فناوری هایی که می توانند در هوشمندسازی سامانه بازنشستی استفاده شوند:

پایگاه داده های هوشمند:

برای ذخیره و تحلیل داده های مرتبط با بازنشستگان و وظیفه گیران. **هوش مصنوعی (AI):** برای خود کار کردن فرآیندها، پیش بینی نیازها، و ارائه خدمات شخصی سازی شده.

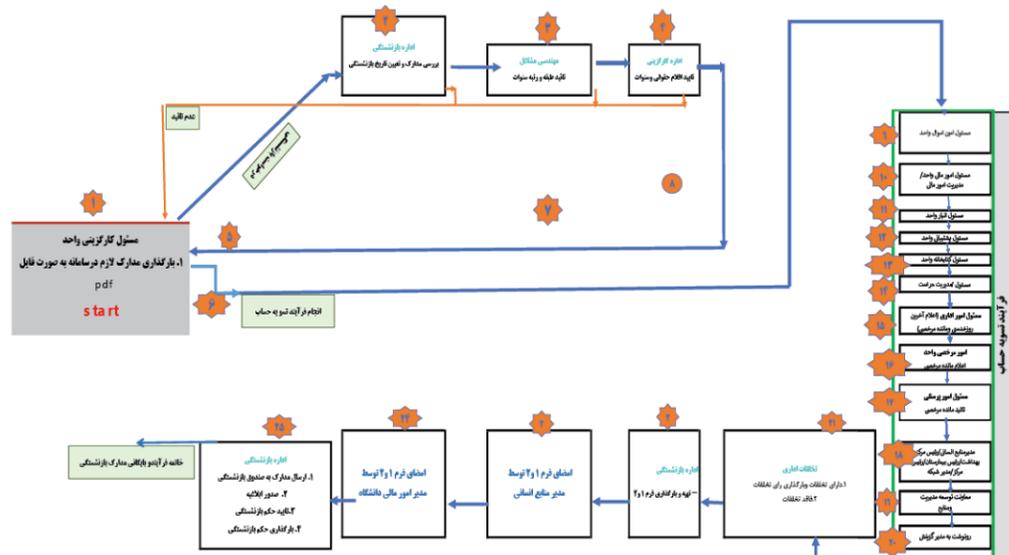
وب سرویس ها: برای ارائه خدمات آنلاین و دسترسی آسان به اطلاعات.

تکنولوژی های موبایل: برای ارائه خدمات متحرک و ارتباط با بازنشستگان.

پلتفرم های داده ای: برای تحلیل داده ها و ارائه گزارش های تحلیلی.

نحوه اجرای پیشنهاد:

در شکل زیر می بینید.

ردیف	شرح	تاریخ	مسئول
۱	صفحه اول شناسنامه	۷	حکم رسمی آزمایشی
۲	کارت ملی	۸	احکام بیضایی + مدارک انتقال کشور
۳	آخرین مدرک تحصیلی	۹	احکام قراردادی و مدارک احتساب سنوات غیر رسمی
۴	شماره حساب بانک صادرات	۱۰	صورت جلسه ارتقا رتبه
۵	درخواست کتبی بیمه مکمل درمان - آدرس و کد پستی و شماره تلفن ثابت و موبایل	۱۱	گواهی نامه پیورزی و ویژه پیورزان
۱۲			گواهی نامه پایان طرح + مدارک انتقال کشور
۱۳	کارت پایان خدمت سربازی و مدارک انتقال خدمت وظیفه		
۱۴	مدارک انتقال / پرداخت کشور خدمت غیر رسمی		
۱۵	احکام تسویفی - لوح گردان عاشورا		
	مدارک اعتبارگزی - گواهی خدمت در جبهه		
	گواهی نامه پیورزی ویژه پیورزان		

معرفی کتاب

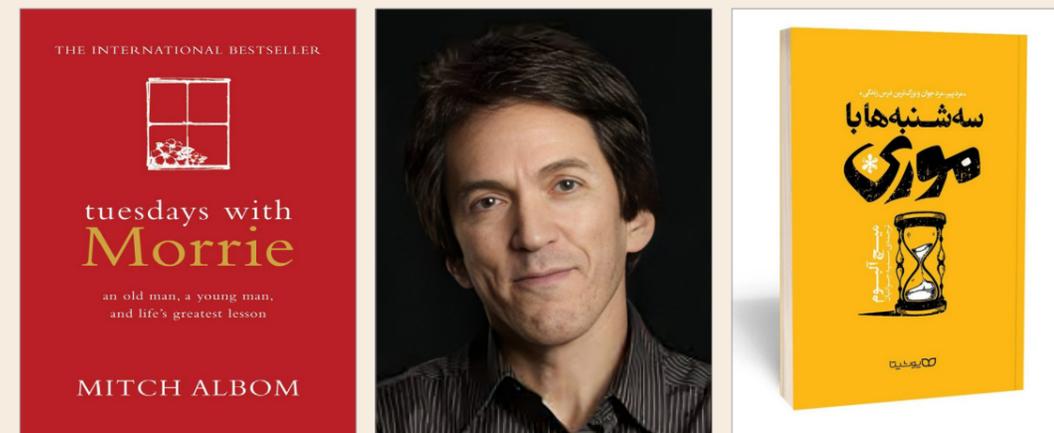

این بخش به معرفی کتب در موضوع نظام مدیریت دانش و مفاهیم انگیزشی مرتبط می پردازد تا بتواند با افزایش دانش و تغییر در نگرش بنیادین و از سوی بهبود عملکرد ذی نفعان، موجبات توسعه حوزه مدیریت دانش نظام سلامت را فراهم سازد.

کتاب سه‌شنبه‌ها با موری

موضوع کتاب سه‌شنبه‌ها با موری مربوط به رابطه‌ی میچ با استاد بزرگ و زیر دست جامعه‌شناسی‌اش است. دوستی آن‌ها از زمان دانشجویی او و شرکت در کلاس‌های درس روانشناسی اجتماعی موری شوارتز آغاز شد. کتاب سه‌شنبه‌ها با موری کنجینه‌ای شیرین، تکان دهنده و عمیق است. اثری که اخلاقیات را در انسان غنی می‌سازد و آگاهی و روشن بینی هدیه می‌دهد. با این کتاب گریه می‌کنید، یاد می‌گیرید و در نهایت به خاطر مفاهیم عمیقی که در آن مورد بحث قرار گرفته معنای زندگی را با همه‌ی خوبی‌ها و بدی‌هایش درک خواهید کرد.

شناسنامه:

عنوان انگلیسی: Tuesdays with Morrie

نویسنده: Mitch Albom

مترجم: سمیه جوادیان

ناشر: یوشیتا

جملات برگزیده‌ی کتاب سه‌شنبه‌ها با موری

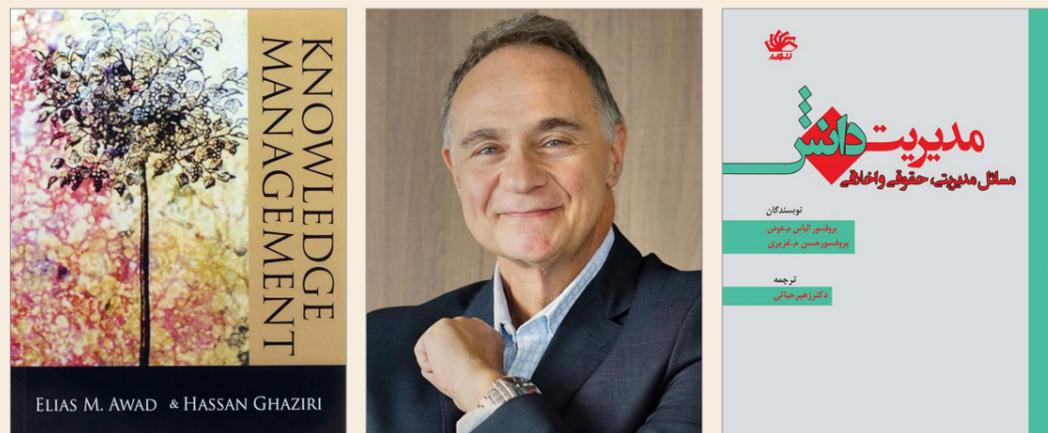
- یک معلم در جاودانگی تو اثر می‌گذارد؛ و هرگز نمی‌توانی بگویی که این تاثیر چه وقت پایان می‌پذیرد. (هنری آدامز)
- سر نوشت در برابر بسیاری از افراد سر تسلیم فرود می‌آورد، این خود انسان است که خودش را به خطر می‌اندازد. (اودن، شاعر مورد علاقه‌ی موری)
- هر شب که می‌خوابم، می‌میرم. و صبح روز بعد وقتی بیدار می‌شوم، دوباره متولد می‌شوم. (مهاتما گاندی)

در کتاب سه‌شنبه‌ها با موری می‌خوانیم:

سه‌شنبه بعدی هم پیش موری آمدم؛ و همچنین

سه‌شنبه‌های دیگر همچنان ادامه پیدا کرد. بیش از حدی که کسی تصورش را بکند، من با بی‌صبری منتظر این ملاقات‌ها بودم. باید بگویم که من هزار کیلومتر پرواز می‌کردم تا موری رو به موت را ببینم. اما وقتی موری را می‌دیدم، همه چیز را فراموش می‌کردم. در آن لحظه‌ها، از خودم بیشتر خوشم می‌آمد. از فرودگاه تا خانه‌ی موری دیگر تلفن همراهم را بر نمی‌داشتم. به توصیه‌ی موری عمل می‌کردم. بگذار در انتظار به سر ببرند.
قبل از ملاقات سومم با او، در مقابل فروشگاه‌ی توقف کردم. پاکت‌های مخصوص خرید این فروشگاه را قبلاً در خانه‌ی موری دیده بودم. غذاهای تازه و حاضری را از پاکت‌ها بیرون آوردم. وقتی وارد اتاق مطالعه‌ی موری شدم، پاکت‌های مواد غذایی را طوری بالا بردم که انگار به بانک دستبرد زده بودم. فریاد بلندی کشیدم و گفتم: «غذا آوردم رفیق!»
موری در حالیکه از شدت تعجب، حیرت زده شده بود، چشمانش را گرداند و لبخندی زد.

کتاب مدیریت دانش؛ مسائل مدیریتی، حقوقی و اخلاقی

این کتاب به عنوان بخش پنجم از مجموعه مدیریت دانش به بررسی مالکان دانش: دانش کاران، مسئولیت توسعه دهندگان دانش، متخصصان و کاربران، مالکان وبلاگ کارکنان، حقوق نسخه‌برداری، نام‌ها و علائم تجاری، مسائل اخلاق مرتبط با اشتراک دانش، مهارت‌های دانش کاران، استفاده از فن آوری برای پیشرفت کار دانشی و آینده‌نگری در مدیریت دانش می‌پردازد.
الیاس م. عوض و حسن م. غزیری، نویسندگان این کتاب معتقد هستند که در یک فرهنگ شفاهی اگر سواد آموزی وجود نداشته باشد دانش از آن کسی نیست. به عنوان مثال، مهارت‌های نهفته در قایق‌سازی از یک صاحب پیشه به دیگری از طریق کار آموزی و تریب‌های منتقل می‌شود. در جوامع با سواد، اختراع خط و نوشتن متن را از اجرا و دانش را از دانای آن جدا کرد. همچون یک دست‌نویس که می‌توان ذخیره و بازبازی کرد. با جدا کردن دانش از دانا، دانش می‌تواند به مالکیت افرادی متفاوت در آید. بعد از این اختراع چاپ ارتباط میان نویسنده و انتقال دانش را جدی کرد.

شناسنامه

عنوان انگلیسی:

Knowledge management. Creation and acquisition of knowledge

نویسندگان: Elias M. Awad, Hassan M. Ghaziri

مترجم: زهیر حیاتی

ناشر: کتابدار

در بخشی از کتاب مدیریت دانش؛ مسائل مدیریتی، حقوقی و اخلاقی می‌خوانیم:

در جایی که طرح دانش مورد توجه است، یک مدیر دانش باید هر کدام از اعضای تیم را به خلق دانش برای منافع طرح تشویق کند. دانش جدید ثروت تولید می‌کند که ستون فقرات آینده سازمان یادگیرنده است. او باید محیط کسب و کار را شفاف کند و این که چگونه باید بخشی از طرح در دست اقدام باشد. دانش کاران باید تشویق به فراگیری شوند همان گونه

که آن‌ها به صورت روزانه حقوق دریافت می‌کنند. این کار از طریق یادگیری حین کار، چرخش شغل، نشست‌های آموزشی، و خودآموزی امکان پذیر شده است.

در نهایت، کارکنان به خاطر مزایای بلند مدت اشتراک دانش قبل از این که فرایند خلاقیت شروع به جوانه زدن بکنند باید فروخته شوند. برای مدیر دانش، مسئله اشتراک دانش تغییر دانش ضمنی کسب شده به دانش آشکار برای همگان است تا از آن بیاموزند و هر زمان و هر کجا که بخواهند استفاده کنند. همچنین پرسشی در ارتباط با فرهنگ و اعتماد است که باید در محیط تصمیم‌گیری حکمفرما باشد تا جامعه سازمانی ساخته شود.

مروری بر بخش‌های کتاب مدیریت دانش:

فصل ۱: چه کسی مالک اطلاعات است؟

فصل ۲: مدیریت دانش کاران

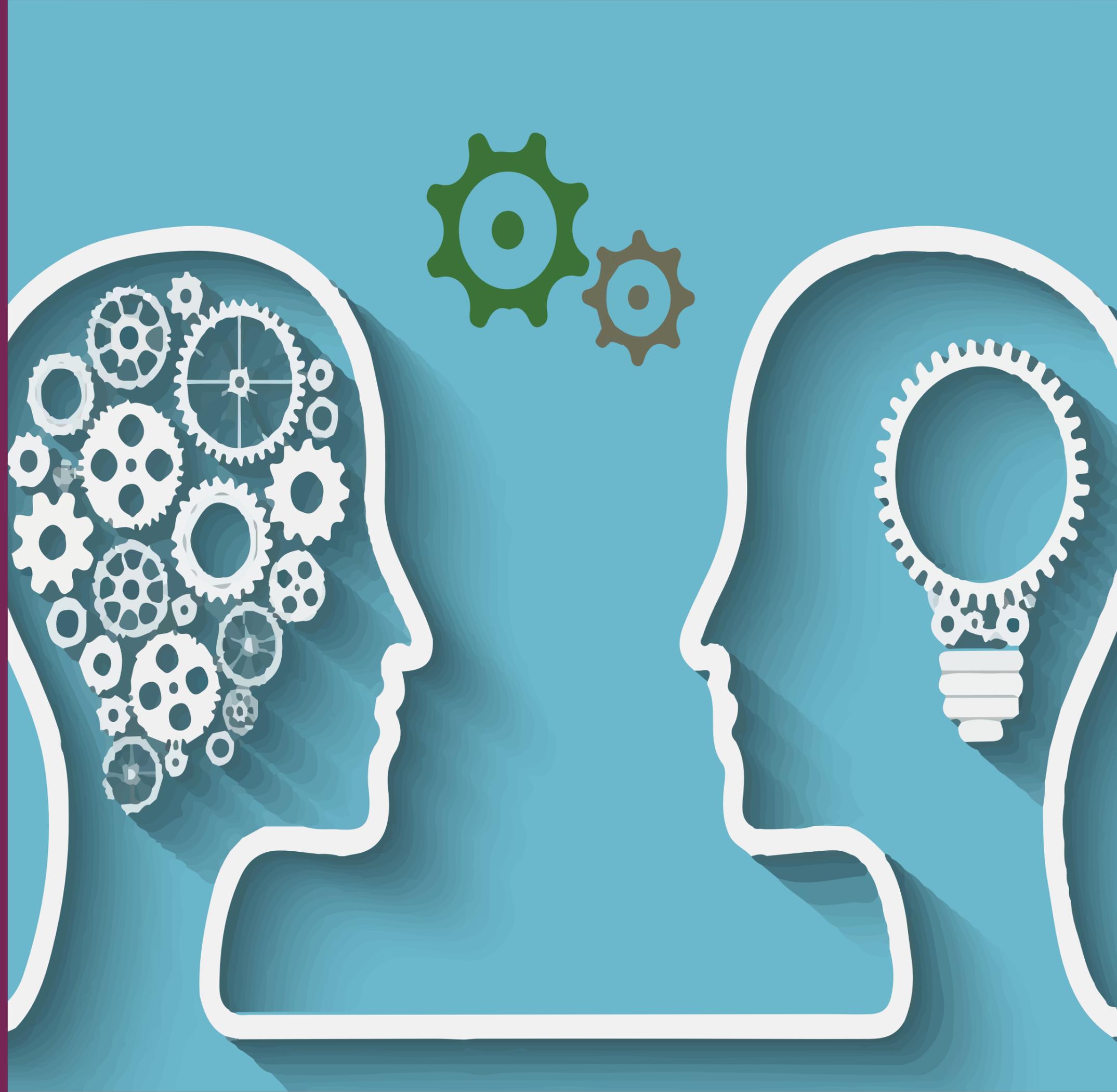
فصل ۳: شکل چیز هادر آینده

دانشنامه

این بخش با هدف ارائه مقالات و مطالب علمی و تخصصی در حوزه‌های مختلف نظام سلامت و معرفی رویدادها، افتخارات، دستاوردها و اقدامات مدیریت دانش در مجموعه وزارت بهداشت تدوین شده است.

نقش مدیریت دانش در ارتقای کارکردهای روابط عمومی در نظام سلامت

نویسنده:

مسعود کریم‌خانی
مدیر روابط عمومی معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت

قالب نهادهایی چابک، دانشی، یادگیرنده و متصل به فناوری هستند. مدیریت دانش، که هدف آن تولید، ذخیره، اشتراک و بهره‌برداری اثربخش از دانش در سازمان است، می‌تواند زیرساخت فکری و راهبردی این تحول باشد.

در روابط عمومی‌های سلامت، مدیریت دانش نه تنها به معنای آرشیو کردن اطلاعات یا تهیه گزارش‌ها نیست، بلکه شامل فرایندهایی پیچیده‌تری مانند جمع‌آوری و تحلیل بازخوردها، مستندسازی تجربه‌های میدانی، انتقال دانش میان نهادها، ایجاد ظرفیت‌های تحلیلی در مواجهه با بحران، و توسعه نظام‌های تصمیم‌یار است. از سوی دیگر، در دنیای دیجیتال امروزی، مدیریت دانش به ابزاری حیاتی برای جلوگیری از تکرار خطا، حفظ و انتقال سرمایه‌های دانشی در گردش کارکنان و تقویت اثربخشی ارتباطات سازمانی تبدیل شده است. اهمیت این موضوع به‌ویژه در حوزه سلامت که تصمیم‌ها می‌توانند پیامدهای اجتماعی و حتی حیاتی داشته باشند، دوچندان است.

مدیریت دانش (Knowledge Management) مفهومی استراتژیک در ادبیات سازمانی است که به فرایند تولید، نگهداری، انتقال و کاربرد مؤثر دانش در درون سازمان و میان اعضای آن اشاره دارد. این مفهوم با ظهور اقتصاد دانش‌محور و سازمان‌های یادگیرنده اهمیت مضاعفی یافت. دانش

در نظام‌های سلامت مدرن، سازمان‌ها با سیلابی از اطلاعات، بحران‌های رسانه‌ای، تحولات سیاسی و مطالبات فزاینده کارکنان و افکار عمومی مواجه‌اند. روابط عمومی این نهادها دیگر فقط مسئول اطلاع‌رسانی و تبلیغات نیستند، بلکه به عنوان بازوی استراتژیک سازمان در تعامل با ذی‌نفعان، هدایت‌گر افکار عمومی و مشاور در مدیریت بحران و تصمیم‌سازی‌های کلان عمل می‌کنند. در این فرآیند، مدیریت دانش به عنوان یکی از ارکان اصلی تحول و توانمندسازی روابط عمومی‌ها ظاهر شده است. تجربه روابط عمومی معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت، نشان می‌دهد که بهره‌گیری هدفمند از ابزارهای فناوری، خلق دانش بومی، مستندسازی تجربه‌ها، ایجاد شبکه‌های دانشی و استفاده از ظرفیت هوش مصنوعی، چگونه می‌تواند منجر به ارتقای کیفیت عملکرد، شفافیت ارتباطی و اثربخشی اجتماعی روابط عمومی‌ها در نظام سلامت شود.

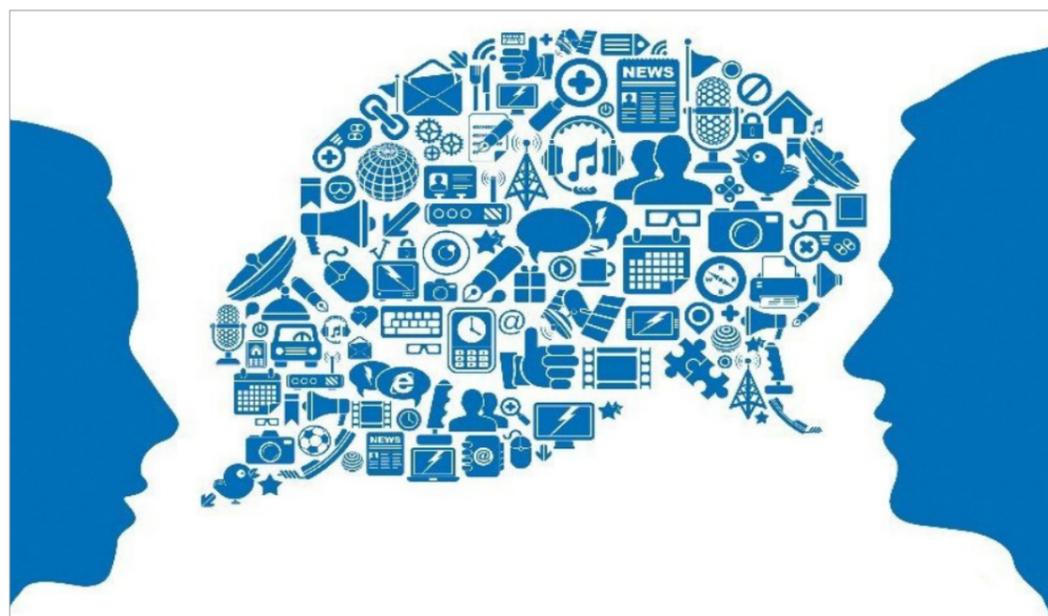
نظام سلامت در دنیای امروز با پیچیدگی‌های فراوانی روبرو است؛ از بحران‌های زیست‌محیطی و همه‌گیری‌های جهانی گرفته تا تغییرات سیاستی، فشرده‌گی اطلاعات، و توقعات روزافزون از سوی مردم و رسانه‌ها. در چنین بستری، روابط عمومی‌های سلامت نمی‌توانند صرفاً به وظایف سنتی و تشریفاتی اکتفا کنند. آن‌ها نیازمند بازتعریف نقش خود در

به دو گونه اصلی تقسیم می‌شود: دانش صریح (Explicit Knowledge) که قابل ثبت، ذخیره و انتقال است و دانش ضمنی (Tacit Knowledge) که در ذهن و تجربه افراد نهفته است و معمولاً از طریق تعامل و روایت منتقل می‌شود. در نظریه‌های جدید مدیریت دانش، تأکید بر چرخه حیات دانش (خلق، سازمان‌دهی، به‌کارگیری و ارزیابی) و همچنین پیوند آن با فرهنگ سازمانی، ساختار و فناوری اطلاعات وجود دارد. روابط عمومی‌ها، به‌ویژه در حوزه سلامت، در هر مرحله از این چرخه نقش دارند؛ از تولید دانش در قالب تحلیل رویدادها، استخراج داده‌های میدانی و تدوین روایت‌های موفق گرفته تا ذخیره‌سازی آن در قالب آرشیوهای دیجیتال، انتقال آن از طریق گزارش‌ها و آموزش‌ها، و نهایتاً ارزیابی اثربخشی دانش در کمپین‌های

رسانه‌ای و تعاملات مردمی. در نظام سلامت، تنوع مخاطب (اعم از بیماران، خانواده‌ها، کارکنان، مدیران، رسانه‌ها و نهادهای دولتی)، کثرت داده‌ها، و حساسیت پیام‌ها باعث می‌شود که روابط عمومی‌ها در جایگاهی حساس و پیچیده قرار بگیرند. مدیریت دانش در این حوزه می‌تواند:

- تجربه‌های بحرانی را مستند و قابل‌بازیابی کند
- منابع پاسخ به سؤالات پرتکرار را در قالب بانک‌های محتوایی آماده سازد
- انتقال پیام‌های آموزشی و اقناعی را هدفمندتر کند
- مشارکت میان روابط عمومی‌های ستادی و استانی را افزایش دهد
- تحلیل بازخوردهای رسانه‌ای و مردمی را نظام‌مند نماید

نقش‌ها و کارکردهای مدیریت دانش در روابط عمومی سلامت

نقش مدیریت دانش	سطح کارکردی
استفاده از بانک محتوای طبقه‌بندی شده برای سرعت و دقت بیشتر	اطلاع‌رسانی
تسهیل دسترسی به مستندات و پاسخ‌های استاندارد برای مخاطبان و رسانه‌ها	پاسخگویی
تحلیل پیشینی و پسینی کمپین‌ها با استفاده از تجربه‌های گذشته	اقناع عمومی
مستندسازی سناریوهای بحران (مانند کووید-۱۹) و استخراج درس‌آموخته‌ها	بحران
تهیه گزارش‌های تحلیلی از نحوه تخصیص منابع و نمایش داده‌های عملکردی	شفاف‌سازی
ثبت فعالیت‌ها، تجربه‌ها، شیوه‌نامه‌ها، فرایندها و مخاطبین هدف	مستندسازی
برگزاری جلسات انتقال تجربه و درس‌آموخته میان اعضای تیم روابط عمومی	یادگیری سازمانی

● ظرفیت‌های تصمیم‌سازی ارتباطی را تقویت کند

● سواد رسانه‌ای و ارتباطی کارکنان را ارتقاء دهد

● تدوین سیاست‌های ارتباطی مبتنی بر تحلیل داده‌های رفتاری مخاطبان را تسهیل کند

از دیگر کارکردهای مدیریت دانش در این حوزه می‌توان به ایجاد «نقشه دانشی ارتباطات بحران»، طراحی «مدل‌های پاسخ‌گویی رسانه‌ای در شرایط پرتنش» و بهره‌گیری از ابزارهای داده‌کاوی برای کشف روندهای اطلاعاتی در شبکه‌های اجتماعی اشاره کرد. روابط عمومی‌ها با تحلیل پویای داده‌ها، می‌توانند از واکنش صرف به رویدادها عبور کرده و به پیش‌بینی بحران و آماده‌سازی سناریوهای ارتباطی بپردازند.

تلفیق دو حوزه «ارتباطات» و «دانش» در بستر روابط عمومی، منجر به پویایی، پاسخگویی، شفافیت، و تعامل معنادارتر با مخاطبان خواهد شد. روابط عمومی‌ها در نظام سلامت نیازمند حرکت از مدل سنتی اطلاع‌رسانی به‌سوی نقش‌آفرینی هوشمندانه در حکمرانی ارتباطی هستند. این حرکت بدون

نهادینه‌سازی مدیریت دانش ممکن نیست.

تجربه روابط عمومی معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت، نشان می‌دهد که با بهره‌گیری از مدیریت دانش، می‌توان روابط عمومی را از نهاد اجرایی به نهادی یادگیرنده، تحلیلی و تصمیم‌یار تبدیل کرد. این تحول نیازمند نگاه استراتژیک، سرمایه‌گذاری در ابزارهای نوین، تقویت ظرفیت‌های انسانی و ترویج فرهنگ مستندسازی و اشتراک تجربه است. چنین رویکردی، زمینه‌ساز افزایش سرمایه اجتماعی، ارتقای رضایتمندی عمومی و تقویت حکمرانی ارتباطی در نظام سلامت خواهد بود.

مدیریت دانش چگونه روابط عمومی را توانمند

می‌کند؟

۱ شکل‌دهی به حافظه سازمانی: با ثبت و مستندسازی اقدامات، تجربه‌ها، طرح‌ها، و شیوه‌نامه‌های ارتباطی، روابط عمومی‌ها از اتکای صرف به دانش فردی فاصله می‌گیرند.

۲ افزایش شفافیت در نظام سلامت: در معاونت توسعه

وزارت بهداشت، اطلاع‌رسانی بر پایه شفافیت، ارائه گزارش‌های مستند از عملکرد، پاسخ به مطالبات کارکنان و اطلاع‌رسانی مستمر و پویا با تکیه بر داده‌ها و اسناد قابل اتکا صورت گرفته که نمونه‌ای از کاربرد مدیریت دانش در روابط عمومی است.

پیشنهادها:

- ۱ ارتقای کیفیت محتوا و اقناع رسانه‌ای: تحلیل مستمر بازخوردهای رسانه‌ای، بازنویسی پیام‌ها بر اساس بازخوردهای مخاطبان، و ساختارمند کردن روایت‌ها از جمله اقدامات دانش‌بنیاد روابط عمومی معاونت توسعه بوده که توانسته تعامل مؤثرتری با بدنه کارشناسی، دانشگاه‌ها، و رسانه‌ها برقرار کند.
 - ۲ نهادینه‌سازی یادگیری سازمانی: روابط عمومی معاونت توسعه با برگزاری جلسات تحلیلی منظم و جمع‌آوری بازخورد تماس‌های مردمی و همکاران، توانسته است دانش مخاطبان را به سرمایه سیاست‌گذاری ارتباطی تبدیل کند.
 - ۳ حفظ یکپارچگی در ارتباطات ستادی و استانی: از طریق شبکه‌سازی هدفمند با روابط عمومی معاونین توسعه
- تدوین «راهنمای ملی مدیریت دانش در روابط عمومی‌های سلامت» به عنوان سند بالادستی
 - توسعه پلتفرم‌های آنلاین برای اشتراک تجربه و منابع آموزشی بین روابط عمومی‌ها
 - راه‌اندازی دوره‌های آموزش تخصصی با محوریت «روابط عمومی دانشی» و «هوش مصنوعی در ارتباطات»
 - حمایت از تولید مستندات مکتوب، پژوهش‌های میدانی و مقالات علمی در حوزه ارتباطات سلامت
 - گسترش شبکه‌های دانشی و اتاق‌های فکر میان نهادهای در حوزه روابط عمومی سلامت
 - ادغام تحلیل داده‌های رسانه‌ای با تصمیم‌سازی‌های کلان مدیریتی در نظام سلامت

دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، و اشتراک مستمر محتواها، تجربیات و دستورالعمل‌ها، زمینه انتقال دانش به سطوح پایین‌تر ساختار فراهم شده است.

گامی بلند در راستای انطباق ساختار موجود با ساختار استاندارد

تدوین نرم و استاندارد ساختار سازمانی کارکنان غیر هیات علمی دانشکده‌های آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی - ۱۴۰۲

دانشکار:

علی شجاعی؛ رئیس گروه مهندسی سازمان و طراحی ساختار سلامت دکتر احمد جوانمرد؛ رئیس مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری وزارت بهداشت دکتر محمود صمدپور؛ معاون مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری وزارت بهداشت مهندس علی اعظمی؛ معاون مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری وزارت بهداشت دکتر شبنم قاسمیانی؛ کارشناس گروه سازمان و طراحی ساختار سلامت

خلاصه دانش:

تغییر در ماموریت‌های سازمانی، افزایش ظرفیت پذیرش و افزایش رشته مقاطع و ساختار سازمانی کنونی نامتناسب با این تغییرات، تدوین نرم و استاندارد ساختار سازمانی کارکنان غیر هیات علمی دانشکده‌های آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی را اجتناب ناپذیر نموده است در همین راستا برگزاری جلسات متعدد با نمایندگان دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و شناسایی متغیرهای موثر بر حجم کار در دستور کار قرار گرفت و با دریافت اطلاعات متغیرهای موثر بر حجم کار از دانشگاه‌های علوم پزشکی در نهایت نرم و استاندارد به تفکیک دانشکده‌های آموزشی تدوین گردید.

رویداد منجر به تجربه:

با توجه به تغییراتی همانند افزایش تعداد دانشکده‌ها، افزایش ظرفیت پذیرش دانشجویان و افزایش رشته‌ها و افزایش رشته مقاطع و همچنین تغییر ماموریت و شرح وظایف دانشکده‌ها، پروژه بازنگری نرم و ساختار کارکنان غیر هیات علمی دانشکده‌های آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی در

گروه مهندسی سازمان و طراحی ساختار سلامت و از سوی دیگر به روز نبودن ساختار سازمانی کارکنان غیر هیات علمی دانشکده‌های آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی با هدف همسان‌سازی و منطقی نمودن ساختار سازمانی کارکنان غیر هیات علمی دانشکده‌های آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی صورت گرفت.

شرح تجربه:

- برگزاری جلسات اولیه در خصوص عناوین پست‌های مورد نیاز در دانشکده‌ها به تعداد ۱۰ جلسه با ۱۴۰ نفر ساعت کار کارشناسی

- استخراج وضعیت موجود تعداد و عناوین پست‌های کارکنان غیر هیات علمی هر یک از دانشکده‌ها از سامانه جامع تشکیلات با بیش از ۷۰۰ ساعت کار کارشناسی

- تحلیل وضعیت موجود و شناسایی متغیرهای موثر بر حجم کار در دانشکده‌ها با بیش از ۵۰ ساعت کار کارشناسی - برگزاری جلسات با روسا و معاونین دانشکده‌های منتخب به تعداد ۳ جلسه با ۳۲۰ نفر ساعت کار کارشناسی

● برگزاری جلسه بازنگری ساختار دانشکده‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۳ با حضور روسا و معاونین دانشکده‌های مذکور، دانشگاه‌های علوم پزشکی شهیدبهشتی، اصفهان، مشهد، تبریز و کرمانشاه و نماینده معاونت آموزشی

● برگزاری جلسه بازنگری ساختار دانشکده‌های بهداشت، پیراپزشکی، پرستاری مامایی در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۸ با حضور روسا و معاونین دانشکده‌های مذکور، دانشگاه‌های علوم پزشکی اراک، هرمزگان، اهواز، کرمان و اردبیل و نماینده معاونت آموزشی

● برگزاری جلسه بازنگری ساختار دانشکده‌های علوم توانبخشی، مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی و فناوری‌های نوین پزشکی در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۰۶ با حضور روسا و معاونین دانشکده‌های مذکور، دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، ایران، شیراز، اصفهان، علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

- تعیین متغیرها و مولفه‌های موثر بر حجم کار دانشکده‌ها

● شناسایی متغیرها و مولفه‌های موثر بر حجم کار پست‌های سازمانی دانشکده‌های علوم توانبخشی، مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی و فناوری‌های نوین پزشکی و ارسال به ۳ دانشگاه به صورت پایلوت

● شناسایی متغیرها و مولفه‌های موثر بر حجم کار پست‌های سازمانی دانشکده‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و ارسال به ۵ دانشگاه به صورت پایلوت

● شناسایی متغیرها و مولفه‌های موثر بر حجم کار پست‌های سازمانی دانشکده‌های بهداشت، پیراپزشکی و پرستاری مامایی و ارسال به ۳ دانشگاه به صورت پایلوت

- طراحی فرم نهایی متغیرهای دانشکده‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی و ارسال به دانشگاه‌ها

● اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده پزشکی و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

● اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده دندانپزشکی و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

● اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده داروسازی و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

- طراحی فرم نهایی متغیرهای دانشکده‌های اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده پیراپزشکی، پرستاری و بهداشت و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

● اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده پیراپزشکی و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

● اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده پرستاری مامایی و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

● اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده بهداشت و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

- طراحی فرم نهایی متغیرهای دانشکده‌های علوم توانبخشی، فناوری‌های نوین و مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی و ارسال به دانشگاه‌ها

● اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده علوم توانبخشی و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

● اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده فناوری‌های نوین و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

● اصلاح، نهایی سازی فرم متغیرهای اطلاعاتی دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی و ارسال به دانشگاه‌ها برای تکمیل اطلاعات

- تدوین نرم و استاندارد‌دها به تفکیک هر دانشکده: بهداشت - پرستاری و مامایی - پزشکی - پیراپزشکی - علوم توانبخشی - دندانپزشکی - فناوری‌های نوین - مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی - داروسازی

- برگزاری جلسه یا مشاور اجرایی و مدیران معاونت آموزشی و دریافت نظرات در خصوص نرم و استاندارد تدوین شده

نتایج اجرا:

- متناسب‌سازی و منطقی نمودن ساختار سازمانی کارکنان غیر هیات علمی دانشکده‌های آموزشی
- همسان‌سازی عناوین پست‌های سازمانی و ساختار سازمانی در دانشکده‌های آموزشی
- حذف پست‌های سازمانی منسوخ شده

ارزشمندترین هدف در مسیر پیش روی مدیریت دانش، افزایش بهره‌وری، بهبود تصمیم‌گیری، ارتقاء رضایت ذینفعان و در نهایت رشد پایدار سازمان و خلق ارزش از دانش است و برای نیل به این نتایج، استفاده از ابزارهایی در جهت انتشار دانش می‌تواند گامی موثر باشد. در همین راستا گروه مدیریت دانش و مستندسازی تجارب، انتشار «فصلنامه مدیریت دانش نظام سلامت» را جهت بهره‌مندی ذی‌نفعان عرصه‌های نظام سلامت در دستور کار خود قرار داده است.

در شماره هفتم فصل‌نامه، همچون ۶ شماره قبلی با تأکید بر درج دیدگاه و تجارب موفق حوزه ستادی و دانشگاهی، با اضافه نمودن بخش‌های «معرفی کتاب» و «سرگذشت‌نامه» سعی دارد تا چراغ راهی باشد در مسیر توسعه نظام مدیریت دانش.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت توسعه مدیریت، منابع و برنامه‌ریزی